

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SVEIKATOS APSAUGOS
MINISTERIJA

esfa
EUROPOS SOCIALINIO
FONDO AGENTŪRA

**PROJEKTAS NR. 08.4.2-ESFA-V-622-01-0010 „VAIKŲ SVEIKATOS
STEBĖSENOS INFORMACINĖS SISTEMOS PLĖTRA IKIMOKYKLINĖSE
UGDYMO ĮSTAIGOSE”**

MODELIO ATASKAITA

Higienos institutas
Vilnius, 2018

TURINYS

1. ĮVADAS	3
2. PASIKEITUSIŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS IR EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTŲ, SUSIJUSIŲ SU VAIKŲ SVEIKATOS STEBĖSENOS INFORMACINĖS SISTEMOS PLĖTRA IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGOSE, ANALIZĖ	5
2.1. Pasikeitusių Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų, susijusių su Vaikų sveikatos stebėsenos informacinėje sistemoje tvarkomų asmens duomenų saugumu, analizė	5
2.2. Teisinio reglamentavimo pokyčiai asmens duomenų saugumo srityje, susiję su Vaikų sveikatos stebėsenos informacinės sistemos plėtra ikimokyklinio ugdymo įstaigose	5
2.3. Teisinio reglamentavimo pokyčiai kibernetinio saugumo srityje	8
2.4. Teisinis reguliavimas, susijęs su vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, duomenimis statistinėje apskaitos formoje Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“	9
2.5. Kiti teisinio reglamentavimo pokyčiai, turintys įtakos informacinės sistemos nuostatų ir duomenų saugos nuostatų projektams	12
2.6. Kiti teisinio reglamentavimo pokyčiai, susiję su Informacinės sistemos nuostatų ir duomenų saugos nuostatų derinimu su suinteresuotomis institucijomis	20
2.7. Pasiūlymai Informacinės sistemos nuostatų ir duomenų saugos nuostatų keitimui.....	23
2.8. Teisės aktų, susijusių su vaikų sveikatos priežiūra ir švietimu, analizė.....	44
3. VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURŲ POREIKIŲ ANALIZĖ SIEKIANT ĮDIEGTI VAIKŲ SVEIKATOS STEBĖSENOS INFORMACINĘ SISTEMĄ IKIMOKYKLINĖSE UGDYMO ĮSTAIGOSE	69
3.1. Visuomenės sveikatos specialistų lūkesčiai Vaikų sveikatos stebėsenos informacinės sistemos darbui su ikimokyklinio ugdymo įstaigų vaikų sveikatos duomenimis	70
3.2. Asmens sveikatos priežiūros specialistų Vaiko sveikatos pažymėjimo pildymo situacija	76
3.3. Lietuvos ikimokyklinio ugdymo įstaigų apžvalga	78
4. VSS IS DUOMENŲ ŠALTINIAI	82
5. PRIEDAI	84
5.1. Mokinio sveikatos pažymėjimo projektas	84
5.2. Rekomendacijų vaikų dalyvavimui ugdymo veikloje sąrašas ir skubios pagalbos poreikis	86
5.3. Vaikų sąrašas pagal fizinio pajėgumo grupes	87
5.4. Ugdymo įstaigos sveikatos rodiklių suvestinė	88
5.5. Savivaldybėje besimokančių vaikų sveikatos rodiklių suvestinė.....	90
5.6. Vaikų apsilankymų pas visuomenės sveikatos specialistą suvestinė	92
5.7. Vaikų apsilankymų pas visuomenės sveikatos specialistą ataskaita.....	93
5.8. Vaikų dantų ir žandikaulių būklės ataskaita	94
5.9. Rekomendacijų dėl pritaikyto maitinimo sąrašas	95
5.10. Lietuvos vaikų dantų ir žandikaulių būklės ataskaita	96
5.11. Vaikų sąrašas pagal kpi indekso reikšmes	97
5.12. Lietuvos vaikų sveikatos rodiklių suvestinė	98

1. ĮVADAS

Vaikai – pažeidžiamiausia visuomenės dalis. Jų sveikatos priežiūrai ir tinkamai stebėsenai turi būti skiriamas ypatingas dėmesys. Skiriant pakankamai dėmesio vaikų sveikatai, galima laiku vykdyti sveikatos sutrikimų prevenciją, kurios dėka gerinama jaunų bei vyresnio amžiaus gyventojų sveikata, gyvenimo kokybė.

Tinkama sveikatos stebėseną yra viena iš esminių geros sveikatos sistemos sudedamųjų dalių, todėl 2014–2017 m., įgyvendinus „Vaikų sveikatos stebėsenos informacinės sistemos, skirtos sistemingam vaikų sveikatos būklės stebėjimui ir kryptingam sveikatos politikos formavimui, sukūrimas ir įgyvendinimas“ projektą, buvo sukurta ir įdiegta Vaikų sveikatos stebėsenos informacinė sistema (toliau – Informacinė sistema). Informacinės sistemos veikla pradėta sveikatos apsaugos ministru 2017 m. balandžio 14 d. pasirašius Vaikų sveikatos stebėsenos informacinės sistemos priėmimo ir tinkamumo eksploatuoti aktą Nr. 3-7. Sukūrus Informacinę sistemą, pirmą kartą Lietuvoje pradėti kaupti nacionaliniai bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo įstaigas lankančių mokinių duomenys apie sveikatą.

2018 m. pradėta Informacinės sistemos ikimokyklinio ugdymo įstaigose plėtra. 2018 m. gegužės 9 d. Higienos institutas ir Europos socialinio fondo agentūra pasirašė sutartį, pagal kurią Higienos institutas pradėjo vykdyti 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ priemonės Nr. 08.4.2-ESFA-V-622 „Vaikų ligų, traumų ir nelaimingų atsitikimų profilaktika, sveikatos priežiūros paslaugų vaikams prieinamumo ir kokybės gerinimas“ projektą Nr. 08.4.2-ESFA-V-622-01-0010 „Vaikų sveikatos stebėsenos informacinės sistemos plėtra ikimokyklinėse ugdymo įstaigose“ (toliau – Projektas). Projektu siekiama pritaikyti Informacinę sistemą ikimokyklinių ugdymo įstaigų vaikų sveikatos stebėsenai, siekiant efektyviau mažinti ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų sveikatos netolygumus. Išplėtus Informacinę sistemą ikimokyklinio ugdymo įstaigose šalies mastu bus kaupiami duomenys apie ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų sveikatos būklę, sudarytos galimybės šių duomenų analizei. Turint tikslią informaciją apie ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų sveikatos būklę, pagerės vaikams teikiamos sveikatos priežiūros paslaugos, nuo kurių tikslingumo ir kokybės priklauso vaikų sveikata.

Modelio ataskaitoje pateikiama teisės aktų, susijusių su Informacinės sistemos plėtra ikimokyklinėse ugdymo įstaigose, analizė, pasiūlymai Informacinės sistemos nuostatų ir duomenų saugos nuostatų keitimui taip pat teisės aktų analizė, susijusių su vaikų sveikatos priežiūra ir ugdymo organizavimu. Apžvelgiami savivaldybių visuomenės sveikatos biurų apklausos apie ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų sveikatos duomenų poreikį Informacinėje sistemoje rezultatai. Apžvalgoje analizuojama visuomenės sveikatos specialistų aptarnaujamų valstybinių ir privačių ikimokyklinių ugdymo įstaigų apimtis, bei visuomenės sveikatos specialistų galimybės teikti paslaugas ugdymo įstaigų sveikatos kabinetuose.

2. PASIKEITUSIŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS IR EUROPOS SAJUNGOS TEISĖS AKTŲ, SUSIJUSIŲ SU VAIKŲ SVEIKATOS STEBĖSENOS INFORMACINĖS SISTEMOS PLĖTRA IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGOSE, ANALIZĖ

Ataskaitos dalies „Pasikeitusių Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų, susijusių su Vaikų sveikatos stebėsenos informacinės sistemos plėtra ikimokyklinio ugdymo įstaigose, analizė“ (toliau – Ataskaita) tikslas yra išanalizuoti pasikeitusius Lietuvos Respublikos įstatymus, Europos Sąjungos teisės aktus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus ir kitus teisės aktus, susijusius su Informacinės sistemos modernizavimu.

Ataskaitos uždaviniai: identifikuoti pasikeitusius teisės aktus, susijusius su Informacinės sistemos plėtra ikimokyklinio ugdymo įstaigose, ir pateikti siūlymus Informacinės sistemos nuostatų ir duomenų saugos nuostatų pakeitimui.

2.1. Pasikeitusių Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų, susijusių su Vaikų sveikatos stebėsenos informacinėje sistemoje tvarkomų asmens duomenų saugumu, analizė

Nuo to laiko, kai Informacinės sistemos nuostatai ir duomenų saugos nuostatai buvo patvirtinti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. V-780 „Dėl Vaikų sveikatos stebėsenos informacinės sistemos nuostatų ir duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“, pasikeitė nemažai teisės aktų, susijusių su duomenų saugumu. Atsižvelgiant į tai, kad Informacinėje sistemoje tvarkomi vaikų asmens duomenys apie sveikatą, visų pirma, tikslinga išanalizuoti teisinio reglamentavimo pokyčius asmens duomenų saugumo srityje.

2.2. Teisinio reglamentavimo pokyčiai asmens duomenų saugumo srityje, susiję su Vaikų sveikatos stebėsenos informacinės sistemos plėtra ikimokyklinio ugdymo įstaigose

2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė reglamentą (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), kuris įsigaliojo 2018 m. gegužės 25 d. Atitinkamai nuo 2018 m.

liepos 16 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nauja redakcija.

Akivaizdu, kad įsigaliojus Bendrajam duomenų apsaugos reglamentui, Lietuvos poįstatyminiai teisės aktai, reglamentuojantys asmens duomenų tvarkymą, taip pat turėjo būti pakeisti. 2018 m. gegužės 25 d. įsigaliojo šie 2017–2018 m. priimti septyni Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus įsakymai:

- 2017 m. gruodžio 19 d. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus įsakymas Nr. 1T-67(1.12.E) „Dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus 2016 m. birželio 22 d. įsakymo Nr. 1T-23(1.12.E) „Dėl išankstinės patikros atlikimo taisyklių patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“;
- 2017 m. gruodžio 19 d. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus įsakymas Nr. 1T-68(1.12.E) „Dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus 2016 m. birželio 22 d. įsakymo Nr. 1T-24(1.12.E) „Dėl pranešimų dėl išankstinės patikros formų patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“;
- 2017 m. gruodžio 19 d. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus įsakymas Nr. 1T-69(1.12.E) „Dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos 2008 m. lapkričio 12 d. direktoriaus įsakymo Nr. 1T-71(1.12) „Dėl bendrųjų reikalavimų organizacinėms ir techninėms asmens duomenų saugumo priemonėms patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“;
- 2017 m. gruodžio 19 d. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus įsakymas Nr. 1T-70(1.12.E) „Dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos 2015 m. balandžio 24 d. direktoriaus įsakymo Nr. 1T-25(1.12.E) „Dėl asmens duomenų apsaugos priemonių aprašų formų patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“;
- 2017 m. gruodžio 19 d. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus įsakymas Nr. 1T-71(1.12.E) „Dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos 2016 m. vasario 19 d. direktoriaus įsakymo Nr. 1T-3(1.12.E) „Dėl pranešimo apie duomenų tvarkymą rekomenduojamų formų patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“;
- 2017 m. gruodžio 19 d. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus įsakymas Nr. 1T-72(1.12.E) „Dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos 2016 m. sausio 12 d. direktoriaus įsakymo Nr. 1T-1(1.12.E) „Dėl vaizdo duomenų tvarkymo pavyzdinių taisyklių patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“;

- 2018 m. balandžio 18 d. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus įsakymas Nr. 1T-39(1.12.E) „Dėl VDAI 2015 m. vasario 25 d. direktoriaus įsakymo Nr. 1T-9(1.12.E) „Dėl pavyzdinės asmens duomenų teikimo sutarties formos patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“;
- 2018 m. gegužės 24 d. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus įsakymas Nr. 1T-52(1.12.) „Dėl prašymo dėl leidimo perduoti asmens duomenis į trečiąsias valstybes ar tarptautinėms organizacijoms išdavimo rekomenduojamos formos patvirtinimo“;
- 2018 m. gegužės 24 d. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus įsakymas Nr. 1T-53(1.12.) „Dėl pranešimo apie asmens duomenų saugumo pažeidimą rekomenduojamos formos patvirtinimo“.

Atsižvelgiant į tai, kad įsigaliojus Bendrajam duomenų apsaugos reglamentui, nereikia Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai teikti pranešimo dėl asmens duomenų tvarkymo ir atlikti išankstinės patikros, modernizuojant Informacinę sistemą aukščiau minėtų veiksmų atlikti nereikės.

Taip pat svarbu paminėti ir Bendrajame duomenų apsaugos reglamente numatytą teisinio reglamentavimo naujovę. Bendrojo duomenų apsaugos reglamento preambulės 43 punktą numato, kad tuo atveju, kai duomenų valdytojas yra valdžios institucija sutikimas neturėtų būti laikomas pagrįstu asmens duomenų tvarkymo teisiniu pagrindu, nes yra aiškus duomenų subjekto ir duomenų valdytojo padėties disbalansas. Be to, Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 7 straipsnio 3 dalyje aiškiai įtvirtinta duomenų subjekto teisė bet kuriuo metu atšaukti savo sutikimą, o 20 straipsnyje numatyta, kad tuo atveju, kai asmens duomenų tvarkymas grindžiamas asmens sutikimu, duomenų subjektas įgyja teisę ir į duomenų perkeliamumą. Todėl Informacinės sistemos modernizavimo metu rengiant teisės aktų projektus svarbu, kad juose nebūtų asmens duomenų teisinis pagrindas – duomenų subjekto sutikimas.

Įsigaliojus Bendrajam duomenų apsaugos reglamentui, jame pateikiamos visos sąvokos. Taip pat yra pokyčių ir duomenų subjektų teisių įgyvendinimo srityje. Iki Reglamento įsigaliojimo teisės aktuose nebuvo įtvirtinta duomenų subjekto teisė skųsti duomenų valdytojo ar duomenų tvarkytojo veiksmus Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai. Duomenų subjekto teisė į duomenų perkeliamumą nebus taikoma tvarkant asmens duomenis Informacinėje sistemoje, nes minėtos teisės įgyvendinimas netaikomas valstybinėms institucijoms.

2.3. Teisinio reglamentavimo pokyčiai kibernetinio saugumo srityje

Nuo Vaikų sveikatos stebėsenos informacinės sistemos nuostatų (toliau – Informacinės sistemos nuostatai) patvirtinimo įvyko ženklūs pokyčiai kibernetinio saugumo srityje. 2015 m. sausio 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymas. Nors šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 4 punkte numatyta, kad Vyriausybė tvirtina organizacinius ir techninius kibernetinio saugumo reikalavimus, taikomus kibernetinio saugumo subjektams, tačiau iki Informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo nebuvo patvirtinti minėti saugumo reikalavimai.

2016 m. balandžio 27 d. įsigaliojo Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. balandžio 20 d nutarimu Nr. 387 „Dėl Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų, taikomų ypatingos svarbos informacinei infrastruktūrai ir valstybės informaciniams ištekliams, aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas). Apraše nurodyti organizaciniai ir techniniai kibernetinio saugumo reikalavimai. Atkreiptinas dėmesys, kad Informacinės sistemos nuostatuose ir duomenų saugos nuostatuose, patvirtintuose 2015 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. „Dėl Vaikų sveikatos stebėsenos informacinės sistemos nuostatų ir duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“ nebuvo nurodyta, kad Informacinė sistema kuriama vadovaujantis Aprašu. Pažymėtina, kad 2017 m. buvo inicijuotas Informacinės sistemos nuostatų keitimas dėl to, kad vienas iš Informacinės sistemos duomenų teikėjų - Gyventojų registro tarnyba likviduota, jos funkcijas perduodant Registrų centrui. Informacinės sistemos nuostatų derinimo metu buvo gautas pasiūlymas, kad į Nuostatų 3 punktą įrašyti ir naujus teisės aktus, reglamentuojančius duomenų tvarkymą informacinėse sistemose. Atsižvelgiant į pastabas, buvo papildytas Nuostatų 3 punktas, 3.7 papunktyje nurodant, kad Informacinė sistema kuriama vadovaujantis Aprašu. Todėl Informacinės sistemos nuostatų papildyti Aprašu nereikia, tačiau kuriant sistemą turės būti įgyvendinti techniniai kibernetinio saugumo reikalavimai. Svarbu pažymėti, kad Apraše numatyti ne tik techniniai, tačiau ir organizaciniai kibernetinio saugumo reikalavimai. Juos tikslinga išdėstyti duomenų saugos nuostatuose ir saugos dokumentuose: valdymo plane, administravimo taisyklėse, elektroninės informacijos tvarkymo taisyklėse. Todėl turės būti parengti ir saugos dokumentų pakeitimai, atsižvelgiant į Aprašo nuostatas.

2.4. Teisinis reguliavimas, susijęs su vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, duomenimis statistinėje apskaitos formoje Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“

Analizuoti tik tie teisės aktai, reglamentuojantys vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, duomenų tvarkymą statistinėje apskaitos formoje Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“ (toliau – pažymėjimas), kurių nebuvo Informacinės sistemos nuostatuose. Toks teisinis reglamentavimas pateiktas lentelėje:

Eil.Nr.	Teisės akto pavadinimas	Teisinis reglamentavimas
	Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. V-964 „Dėl vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“	IV SKYRIUS VAIKŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMAS MOKYKLOSE, VYKDANČIOSE IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMAS 30. Vaikų iki 1 metų amžiaus maitinimo organizavimas: 30.1. vaikai iki 1 metų amžiaus maitinami pagal individualius valgiaraščius, raštu suderintus su vaiko atstovais pagal įstatymą, sudaromus kas mėnesį pagal Tvarkos aprašo 31 punkte pateiktus reikalavimus, jei gydytojas raštiškai nerekomendavo kitaip (Forma Nr. 027-1/a). Valgiaraštyje turi būti nurodytos kiekvieno vaiko

		<p>maitinimo valandos, motinos pieno ar pradinio (tolesnio) maitinimo kūdikių mišinio (toliau – kūdikių mišinys), kito maisto kiekiai;</p> <p>32. 1–7 metų amžiaus vaikų maitinimo organizavimas:</p> <p>32.4. pagal gydytojo raštiškus nurodymus formoje Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. V-951 „Dėl statistinės apskaitos formos Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“ patvirtinimo (toliau – Forma Nr. 027-1/a) turi būti organizuojamas pritaikytas maitinimas;</p> <p>1 priedas</p> <p>VISUOMENĖS SVEIKATOS SPECIALISTO FUNKCIJOS, PRIŽIŪRINT MAITINIMO ORGANIZAVIMĄ MOKYKLOSE</p> <p>2. Prižiūrėti maitinimo organizavimo atitiktį Tvarkos apraše nustatytiems reikalavimams:</p> <p>2.5. ar pagal gydytojo raštiškus</p>
--	--	--

		nurodymus (Forma Nr. 027-1/a) organizuojamas pritaikytas maitinimas (Tvarkos aprašo 32.4 papunktis ir 38 punktas);
--	--	---

Atsižvelgiant į tai, kad vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, pažymėjime yra nurodomas pritaikytas maitinimas, o visuomenės sveikatos specialisto funkcija yra prižiūrėti, ar vaikui pritaikomas maitinimas, tikslinga Informacinės sistemos nuostatus papildyti, kad Informacinės sistemos vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, duomenų bazėje bus tvarkomi gydytojų nurodymai dėl pritaikyto maitinimo.

2.5. Kiti teisinio reglamentavimo pokyčiai, turintys įtakos informacinės sistemos nuostatų ir duomenų saugos nuostatų projektams

Atsižvelgiant į tai, kad Informacinės sistemos nuostatai patvirtinti sveikatos apsaugos ministro 2015 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. V-780 „Dėl Vaikų sveikatos stebėsenos informacinės sistemos nuostatų ir duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“, analizuoti tik tie teisės aktai, susiję su Informacine sistema, kurie buvo pakeisti po Informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo. Lentelėje pateikta informacija apie teisinio reglamentavimo pokyčius, turinčius įtakos Informacinės sistemos nuostatų ir duomenų saugos nuostatų projektams.

Teisinis reglamentavimas iki Informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo	Teisinis reglamentavimas po Informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo	Komentaras
Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas		
30 str. 3 d. Valstybės informacinės sistemos nuostatų projekte nurodomi steigiamos valstybės informacinės sistemos tikslai, uždaviniai, valstybės informacinės sistemos valdytojas, valstybės informacinės sistemos tvarkytojas (tvarkytojai), sąveika su kitomis valstybės informacinėmis sistemomis ir registrais, iš jų numatomi gauti duomenys ir kita steigiamą valstybės informacinę sistemą apibūdinanti informacija, duomenų ir informacijos pakartotinio panaudojimo sąlygos ir tvarka. Valstybės informacinės sistemos saugos nuostatų projekte nurodoma valstybės informacinės sistemos kategorija, nustatyta remiantis	30 str. 3 d. Valstybės informacinės sistemos nuostatuose nurodomi valstybės informacinės sistemos tikslai, uždaviniai, funkcijos, valstybės informacinės sistemos valdytojas ir tvarkytojas (tvarkytojai), teikėjai, kaupiami duomenys, reglamentuojama funkcinė struktūra, sąveika su kitomis valstybės informacinėmis sistemomis ir registrais, iš jų numatomi gauti duomenys, valstybės informacinės sistemos duomenų tvarkymas, valstybės informacinės sistemos duomenų pakartotinio naudojimo tvarka, sauga, valstybės informacinės sistemos finansavimas ir kita Vyriausybės nustatyta informacija. Valstybės informacinės sistemos	Perkeltos 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/37/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/98/EB dėl viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo (OL 2013 L 175, p. 1) nuostatos. Todėl Informacinės sistemos nuostatuose turės

<p>Vyriausybės patvirtintomis valstybės informacinių sistemų, registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo gairėmis, informacijos saugos tikslai, užtikrinimo prioritetinės kryptys ir kita su steigama valstybės informacine sistema susijusi informacija.</p>	<p>saugos nuostatuose nurodoma valstybės informacinės sistemos kategorija, nustatyta vadovaujantis Vyriausybės patvirtintu Valstybės informacinių sistemų, registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo ir elektroninės informacijos svarbos nustatymo gairių aprašu, informacijos saugos tikslai, užtikrinimo prioritetinės kryptys ir kita Vyriausybės nustatyta informacija.</p>	<p>būti numatyta pakartotinio naudojimo tvarka, sauga.</p>
<p>35 str. Informacijos teikimas institucijoms ir kitiems juridiniams ir fiziniams asmenims</p> <p>1. Institucijos valdoma informacija yra vieša ir Lietuvos Respublikos įstatymų, Europos Sąjungos teisės aktų ir (arba) kituose teisės aktuose nustatyta tvarka teikiama institucijoms ir kitiems juridiniams ir fiziniams asmenims, jeigu Lietuvos Respublikos įstatymuose ar Europos Sąjungos teisės aktuose nenustatyta kitaip. Fizinių asmenų asmens duomenys teikiami vadovaujantis Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu.</p> <p>2. Kai informacija teikiama vieną kartą, ji prašančiai institucijai ar kitam juridiniam ar fiziniam asmeniui teikiama pagal prašymą, kuriame nurodomas prašomos informacijos</p>	<p>35 str. Valstybės informacinės sistemos duomenų teikimas ir naudojimas</p> <p>1. Valstybės informacinės sistemos duomenys yra vieši ir per valstybės informacinių sistemų ar registrų sąveiką teikiami susijusiems registrams ir valstybės informacinėms sistemoms, institucijoms, jeigu Lietuvos Respublikos įstatymai ar Europos Sąjungos teisės aktai nenustato kitaip. Fizinių asmenų asmens duomenys teikiami vadovaujantis Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu.</p> <p>2. Valstybės informacinės sistemos duomenys teikiami pagal valstybės informacinės sistemos tvarkytojo ir duomenų gavėjo sudarytas sutartis (kai duomenys teikiami daug kartų) arba</p>	<p>Anksčiau buvo reglamentuotas tik Institucijos valdomos informacijos teikimas, nebuvo išskirtas valstybės informacinės sistemos duomenų teikimo ir naudojimo teisinis reglamentavimas. Tais atvejais, kai parengtinis perduodamų valstybės informacinės sistemos duomenų turinys ar formatas neatitinka</p>

<p>teikimo ir gavimo teisinis pagrindas, jos naudojimo tikslas, teikimo būdas, apimtis, gavimo būdai, teikiamų duomenų formatas.</p> <p>3. Kai informacija teikiama daug kartų, ji prašančiai institucijai ar kitam juridiniam ar fiziniam asmeniui teikiama pagal sutartį, kurioje nustatoma teiktinos informacijos apimtis, prašomos informacijos teikimo ir gavimo teisinis pagrindas, naudojimo tikslas, informacijos teikimo būdas, teikiamų duomenų formatas, teikimo terminai, informavimo apie klaidų ištaisymą tvarka ir terminai, sutarties keitimo tvarka.</p> <p>4. Informacija prašančiai institucijai ar kitam juridiniam ar fiziniam asmeniui paprastai teikiama tokio turinio ir formos, kuri jau yra institucijoje naudojama ir nereikalauja papildomo duomenų apdorojimo. Tais atvejais, kai paprastai teikiamos informacijos turinys ar forma neatitinka prašančios institucijos poreikių arba prašanti institucija neturi techninių galimybių reikiamai apdoroti gaunamus duomenis, taip pat kai paprastai teikiamos informacijos turinys ir forma neatitinka kitų</p>	<p>pagal duomenų gavėjo prašymus (kai duomenys teikiami vieną kartą).</p> <p>3. Valstybės informacinės sistemos duomenys prašančiai institucijai teikiami tokio turinio ir tokiu formatu, kurie jau yra informacinę sistemą tvarkančioje institucijoje naudojami ir nereikalauja papildomo duomenų apdorojimo. Jeigu parengtinis perduodamų valstybės informacinės sistemos duomenų turinys ar formatas neatitinka prašančiojo registro ar valstybės informacinės sistemos tvarkytojo poreikių arba prašantysis registro ar valstybės informacinės sistemos tvarkytojas neturi techninių galimybių reikiamai apdoroti gautų valstybės informacinės sistemos duomenų, jeigu dėl sąsajų tarp registro ir (arba) informacinės sistemos nebuvimo nėra galimybės perduoti reikalingų duomenų, duomenis perduodantis valstybės informacinės sistemos tvarkytojas Vyriausybės nustatyta tvarka sukuria priemones, reikalingas prašomam valstybės informacinės sistemos duomenų formatui ar turiniui parengti ir (arba) apdoroti. Už priemonių sukūrimą sumoka prašančiojo registro ar valstybės informacinės sistemos</p>	<p>prašančiojo registro ar valstybės informacinės sistemos tvarkytojo poreikių arba prašantysis tvarkytojas neturi techninių galimybių reikiamai apdoroti gautų duomenų, numatyta pareiga Informacinės sistemos tvarkytojui sukurti priemones, reikalingas prašomam Informacinės sistemos duomenų formatui ar turiniui parengti ir (arba) apdoroti.</p> <p>Numatyti atvejai, kada galimas Informacinės sistemos duomenų teikimo apribojimas.</p>
--	--	--

<p>juridinių ar fizinių asmenų, kurie dažniausiai kreipiasi dėl tokios informacijos ir siekia ją pakartotinai panaudoti, poreikių, informaciją teikianti institucija sukuria reikalingas papildomas priemones.</p> <p>5. Iš institucijos gauti duomenys negali būti keičiami ir juos naudojant privaloma nurodyti jų šaltinį. Tretiesiems asmenims, turintiems teisę gauti duomenis, iš institucijos gauti duomenys gali būti teikiami tik tokiu tikslu, tokia apimtimi ir tokiu būdu, kokie buvo numatyti juos gaunant, ir tik tada, jeigu dėl tokio duomenų teikimo tretiesiems asmenims buvo nurodyta pateiktame prašyme arba sutartyje.</p> <p>6. Informacijos teikimą institucijoms ir kitiems juridiniams ar fiziniams asmenims gali apriboti tik Lietuvos Respublikos įstatymai ir (arba) Europos Sąjungos teisės aktai. Informacijos teikimas gali būti apribotas, jeigu yra bent vienas šio įstatymo 27 straipsnio 6 dalyje nurodytų pagrindų.</p> <p>7. Sudaryti susitarimus su Lietuvos Respublikos fiziniams ir juridiniams asmenimis, Europos Sąjungos valstybių narių ir (arba) Europos</p>	<p>tvarkytojas Vyriausybės nustatyta tvarka.</p> <p>4. Iš institucijos gauti duomenys negali būti keičiami ir juos naudojant privaloma nurodyti jų šaltinį. Iš institucijos gauti valstybės informacinės sistemos duomenys gali būti teikiami tik tokiu tikslu, tokios apimties ir tokiu būdu, kokie buvo numatyti juos gaunant. Fizinių asmenų asmens duomenys naudojami vadovaujantis Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu.</p> <p>5. Valstybės informacinės sistemos duomenų teikimą institucijoms ir kitiems juridiniams ar fiziniams asmenims gali apriboti tik Lietuvos Respublikos įstatymai ir (arba) Europos Sąjungos teisės aktai. Informacijos teikimas gali būti apribotas, jeigu yra bent vienas šio įstatymo 27 straipsnio 7 dalyje nurodytų pagrindų.</p> <p>6. Valstybės informacinės sistemos duomenys Europos Sąjungos valstybių narių ir (arba) Europos ekonominės erdvės valstybių fiziniams ir juridiniams asmenims, juridinio asmens statuso neturintiems subjektams, jų filialams ir atstovybėms teikiami tokia pačia tvarka kaip ir</p>	
---	--	--

<p>ekonominės erdvės valstybių fiziniams ir juridiniams asmenims, juridinio asmens statuso neturinčiais subjektais, jų filialais ir atstovybėmis dėl išimtinių teisių suteikimo teikti duomenis ir (arba) juos naudoti draudžiama, išskyrus atvejus, kai sudaryti susitarimus yra būtina dėl viešųjų ir (arba) administracinių paslaugų teikimo. Išimtinės teisės suteikimas turi būti periodiškai peržiūrimas ne rečiau kaip kas treji metai. Susitarimai dėl išimtinių teisių suteikimo ir šių susitarimų peržiūra turi būti skaidrūs ir informacija apie juos turi būti viešai skelbiama institucijos interneto svetainėje.</p> <p>8. Institucijos valdoma informacija, apdorojama valstybės informacinėmis sistemomis, Europos Sąjungos valstybių narių ir (arba) Europos ekonominės erdvės valstybių fiziniams ir juridiniams asmenims, juridinio asmens statuso neturintiems subjektams, jų filialams ir atstovybėms teikiama ta pačia tvarka kaip ir Lietuvos Respublikos juridiniams ir fiziniams asmenims. Trečiųjų šalių fiziniams ir juridiniams asmenims, juridinio asmens statuso neturintiems subjektams, jų filialams</p>	<p>Lietuvos Respublikos juridiniams ir fiziniams asmenims. Trečiųjų šalių fiziniams ir juridiniams asmenims, juridinio asmens statuso neturintiems subjektams, jų filialams ir atstovybėms valstybės informacinės sistemos duomenys teikiami tokia pačia tvarka kaip ir Lietuvos Respublikos juridiniams ir fiziniams asmenims, jeigu tai neprieštaruja Lietuvos Respublikos įstatymams, tarptautinėms sutartims ir kitiems teisės aktams.</p>	
--	--	--

<p>ir atstovybėms institucijos valdoma informacija, apdorojama valstybės informacinėmis sistemomis, teikiama ta pačia tvarka kaip ir Lietuvos Respublikos juridiniams ir fiziniams asmenims, jeigu tai neprieštaruoja Lietuvos Respublikos įstatymams, tarptautinėms sutartims ir kitiems teisės aktams.</p>		
<p>36 str. Informacijos teikimo būdai</p> <p>1. Atsižvelgdama į pateiktą prašymą, institucija sudaro galimybę jos valdomą informaciją peržiūrėti leidžiamosios kreipties būdu internetu ar kitais elektroninių ryšių tinklais, perduoda duomenis automatiniu būdu elektroninių ryšių tinklais, taip pat institucijos valdomą informaciją teikia raštu, žodžiu ir (arba) elektroninių ryšių priemonėmis.</p> <p>2. Teikiant duomenis, institucijai draudžiama reikalauti įsigyti specialią mokamą programinę įrangą. Rekomenduojamus duomenų teikimo formatus ir standartus, užtikrinančius valstybės informacinių sistemų ar registrų sąveiką, ir jų taikymą nustato institucija, atsakinga už valstybės informacinių išteklių funkcinių suderinamumą, jų kūrimą, tvarkymą ir plėtrą.</p>	<p>36 str. Valstybės informacinės sistemos duomenų teikimo būdai</p> <p>1. Valstybės informacinės sistemos tvarkytojas sudaro galimybę valstybės informacinės sistemos duomenis peržiūrėti leidžiamosios kreipties būdu internetu ar elektroninių ryšių tinklais, perduoda automatiniu būdu elektroninių ryšių tinklais, pateikia raštu, žodžiu ir (arba) elektroninių ryšių priemonėmis.</p> <p>2. Teikiant duomenis, valstybės informacinės sistemos tvarkytojui draudžiama reikalauti įsigyti specialią mokamą programinę įrangą. Rekomenduojamus duomenų teikimo formatus ir standartus, užtikrinančius valstybės informacinių sistemų ar registrų sąveiką, ir jų taikymą nustato institucija, atsakinga už valstybės informacinių išteklių funkcinių suderinamumą, jų kūrimą, tvarkymą ir</p>	<p>Numatytas draudimas valstybės informacinės sistemos tvarkytojui, teikiant duomenis, reikalauti įsigyti specialią mokamą programinę įrangą</p>

	plėtrą	
<p>38 str. Atlyginimas už informacijos teikimą</p> <p>1. Informacija, apdorojama valstybės informacinėmis sistemomis, prašančioms institucijoms, kitiems juridiniams ir fiziniams asmenims teikiama neatlygintinai, jeigu kiti Lietuvos Respublikos įstatymai ar Europos Sąjungos teisės aktai nenustato kitaip.</p> <p>2. Visos išlaidos, patiriamos dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytos neatlygintinai institucijoms, kitiems juridiniams ir fiziniams asmenims teikiamos informacijos parengimo ir duomenų pateikimo, finansuojamos iš tokia informaciją teikiančiai institucijai skiriamų valstybės biudžeto, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto ar Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų ir kitų valstybės pinigų fondų.</p> <p>3. Apskaičiuojant atlyginimą už informacijos teikimą, mutatis mutandis taikoma Vyriausybės nustatyta šio įstatymo 29 straipsnio 5 dalyje nurodyta atlyginimo už registro duomenų informacijos, registrai pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų</p>	<p>38 str. Atlyginimas už valstybės informacinės sistemos duomenų teikimą</p> <p>1. Valstybės informacinės sistemos duomenys teikiami neatlygintinai, jeigu kiti Lietuvos Respublikos įstatymai ar Europos Sąjungos teisės aktai nenustato kitaip.</p> <p>2. Valstybės informacinės sistemos duomenys neatlygintinai perduodami susijusiems registrams ir valstybės informacinėms sistemoms pagal sutartis, išskyrus atvejus, kai valstybės informacinės sistemos valdytojai arba valstybės informacinės sistemos valdytojas ir registro tvarkytojas yra tas pats juridinis asmuo.</p> <p>3. Visos išlaidos, patiriamos dėl šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytos neatlygintinai institucijoms teikiamos informacijos parengimo ir duomenų pateikimo, finansuojamos iš tokia informaciją teikiančiai institucijai skiriamų valstybės biudžeto, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto ar Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų, kitų valstybės pinigų fondų ir (arba) Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų finansavimo šaltinių.</p>	<p>Numatyta bendra nuostata, kad valstybės informacinės sistemos duomenys teikiami neatlygintinai.</p> <p>Anksčiau tokios nuostatos nebuvo.</p> <p>Be to, numatytos ir išimty, kada galima valstybės informacinės sistemos duomenis teikti už atlyginimą: tik Europos Sąjungos teisės aktų ir Lietuvos Respublikos įstatymų numatytais atvejais.</p>

<p>teikimą dydžių nustatymo ir mokėjimo tvarka.</p> <p>4. Atlyginimo už informacijos, apdorojamos valstybės informacinėmis sistemomis, teikimą dydį tvirtina valstybės informacinės sistemos valdytojas. Atlyginimo už informacijos, apdorojamos valstybės informacinėmis sistemomis, teikimą dydis viešai skelbiamas valstybės informacinės sistemos tvarkytojo interneto svetainėje.</p>	<p>4. Apskaičiuojant atlyginimą už valstybės informacinės sistemos duomenų teikimą, mutatis mutandis taikoma Vyriausybės nustatyta šio įstatymo 29 straipsnio 5 dalyje nurodyta atlyginimo už registro duomenų informacijos, registru pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų teikimą dydžių nustatymo ir mokėjimo tvarka.</p> <p>5. Atlyginimo už valstybės informacinės sistemos duomenų teikimą dydį tvirtina valstybės informacinės sistemos valdytojas.</p>	
<p>Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymą</p>		
<p>Nebuvo teisinio reguliavimo</p>	<p>Perkeltos 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/37/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/98/EB dėl viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo (OL 2013 L 175, p. 1)</p>	

2.6. Kiti teisinio reglamentavimo pokyčiai, susiję su Informacinės sistemos nuostatų ir duomenų saugos nuostatų derinimu su suinteresuotomis institucijomis

Teisinio reglamentavimo pokyčiai, susiję su Informacinės sistemos nuostatų ir duomenų saugos nuostatų derinimu su suinteresuotomis institucijomis pateikti lentelėje:

Teisinis reglamentavimas iki Informacinės sistemos nuostatų įsigaliojimo	Teisinis reglamentavimas po Informacinės sistemos nuostatų įsigaliojimo	Komentaras
Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas		
Teisinio reglamentavimo nebuvo	<p>6 str. 4 d. Krašto apsaugos ministro įgaliota institucija, įgyvendindama valstybės informacinių išteklių saugos politiką, pagal kompetenciją:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) atlieka valstybės informacinių išteklių atitikties teisės aktų nustatytiems elektroninės informacijos saugos reikalavimams stebėseną; 2) derina su valstybės informacinių išteklių sauga susijusių teisės aktų, saugos dokumentų projektus; 3) konsultuoja valstybės informacinių sistemų ir registrų valdytojus bei tvarkytojus, kitas institucijas valstybės informacinių išteklių saugos klausimais; 4) tvarko Saugų valstybinį duomenų perdavimo tinklą; 5) organizuoja valstybės informacinių išteklių saugos vertinimą; 6) atlieka kitas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas 	Informacinės sistemos duomenų saugos nuostatai turės būti derinami su Krašto apsaugos ministro įgaliota institucija, t. y. su Nacionaliniu kibernetinio saugumo centru.

	funkcijas.	
<p>5 str. 4 d. Vidaus reikalų ministerija formuoja politiką valstybės informacinių išteklių saugos srityje tiek, kiek tai neapima kibernetinio saugumo, ir informacinių technologijų taikymo viešojo administravimo (elektroninės valdžios) srityje ir pagal kompetenciją:</p> <p>1) organizuoja informacinių technologijų priemonių valdymo ir saugos vertinimą;</p> <p>2) renka ir analizuoja informaciją apie institucijų valdomų valstybės informacinių išteklių saugą ir tam naudojamas lėšas, teikia Vyriausybei ir institucijoms pasiūlymus dėl valstybės informacinių išteklių saugos ir lėšų valstybės informacinių išteklių saugai poreikio bei efektyvesnio jų naudojimo;</p> <p>3) rengia informacijos saugos reikalavimus, saugos dokumentų turinio gaires;</p> <p>4) atlieka saugos reikalavimų laikymosi priežiūrą tiek, kiek tai neapima kibernetinio saugumo;</p> <p>5) derina su valstybės informacinių sistemų, registro duomenų ir registro informacijos sauga susijusių teisės aktų, saugos dokumentų projektus;</p>	<p>5 str. 4 d. Krašto apsaugos ministerija formuoja politiką valstybės informacinių išteklių saugos srityje ir pagal kompetenciją:</p> <p>1) rengia informacijos saugos reikalavimus, saugos dokumentų turinio gaires;</p> <p>2) nustato informacijos svarbos įvertinimo, valstybės informacinių sistemų, registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo pagal jose apdorojamos informacijos svarbą kriterijus ir jų priskyrimo atitinkamai kategorijai tvarką;</p> <p>3) valdo Saugų valstybinių duomenų perdavimo tinklą. Krašto apsaugos ministras tvirtina Saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo nuostatus ir, vadovaudamasis Vyriausybės patvirtintais kriterijais, atlyginimo už naudojimąsi Saugiu valstybiniu duomenų perdavimo tinklu dydį;</p> <p>4) atlieka kitas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.“</p>	<p>Nuo 2018 m. sausio 1 d. Krašto apsaugos ministerija rengs informacijos saugos reikalavimus, saugos dokumentų turinio gaires, nustatys informacijos svarbos įvertinimo, valstybės informacinių sistemų, registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo pagal jose apdorojamos informacijos svarbą kriterijus ir jų priskyrimo atitinkamai kategorijai tvarką, atliks kitas įstatymų ir kitų teisės aktų priskirtas funkcijas.</p>

<p>6) derina valstybės informacinių sistemų ir registrų nuostatų projektų nuostatas, susijusias su informacijos sauga;</p> <p>7) konsultuoja valstybės informacinių sistemų ir registrų valdytojus, valstybės informacinių sistemų ir registrų tvarkytojus, kitas institucijas valstybės informacinių išteklių saugos klausimais;</p> <p>8) nustato informacijos svarbos įvertinimo, valstybės informacinių sistemų, registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo pagal jose apdorojamos informacijos svarbą kriterijus ir jų priskyrimo atitinkamai kategorijai tvarką;</p> <p>9) atlieka kitas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.</p>		
---	--	--

2.7. Pasiūlymai Informacinės sistemos nuostatų ir duomenų saugos nuostatų keitimui

1. Pasiūlymai Informacinės sistemos nuostatų pakeitimams:

1.1. Pakeisti 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2. Informacinės sistemos steigimo pagrindas – Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1035/ISAK-2680 „Dėl Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo“, 17.1 papunktis, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 926 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos nuostatų patvirtinimo“, ~~9 punktas~~ **10.2.3 papunktis.**“

1.2. Papildyti nauju 3.1 papunkčiu:

„**3.1. 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL 2016 L 119, p. 1) (toliau – Reglamentas (ES) 2016/679);**“.

1.3. Buvusius 3.1–3.17 papunkčius laikyti atitinkamai 3.2–3.18 papunkčiais.

1.4. Pakeisti 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4. Nuostatuose vartojamos sąvokos atitinka **Reglamente (ES) 2016/679**, Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme, ~~Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme~~, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatyme, ~~Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. vasario 27 d. nutarime Nr. 180 „Dėl Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“~~ vartojamas sąvokas.“

1.5. Pakeisti 10.1 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„10.1. atlieka Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo, **Reglamento (ES) 2016/679** nustatytas funkcijas, turi šiuose ~~įstatymuose~~ **teisės aktuose** nurodytas teises ir pareigas;“.

1.6. Pakeisti 11 punktą ir jį išdėstyti taip:

„11. Informacinės sistemos pagrindinis tvarkytojas:

11.1. atlieka Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nustatytas funkcijas, turi šiame įstatyme nurodytas teises ir pareigas;

11.2. atlieka Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos ~~įstatyme~~ **įstatymo**, **Reglamento (ES) 2016/679** nustatytas funkcijas, turi Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės

apsaugos įstatyme, **Reglamente (ES) 2016/679** nurodytas teises ir pareigas, tvarkydamas ypatingus asmens duomenis, **įskaitant sveikatos duomenis**, statistikos tikslais;“.

11.3. užtikrina Informacinės sistemos sąveiką su kitais susijusiais registrais ir informacinėmis sistemomis;

11.4. sudaro duomenų teikimo sutartis ir pagal šias sutartis ir prašymus teikia Informacinės sistemos duomenis duomenų gavėjams;

11.5. prireikus teikia Informacinės sistemos valdytojui siūlymus, susijusius su asmens duomenų tvarkymu ir duomenų sauga, Informacinės sistemos kūrimu, plėtra, likvidavimu, modernizavimu, priežiūra, administravimu;

11.6. metodiškai vadovauja Informacinės sistemos tvarkytojams;

11.7. dalyvauja rengiant su Informacinės sistemos įteisinimu, veikla, informacinių ir ryšių technologijų infrastruktūra, asmens duomenų tvarkymu ir sauga susijusius teisės aktų projektus;

11.8. pagal kompetenciją registruoja Informacinės sistemos naudotojus, vadovaudamasis Informacinės sistemos naudotojų administravimo taisyklėmis;

11.9. pagal kompetenciją užtikrina, kad asmens duomenis tvarkyti įgalioti asmenys būtų įsipareigoję užtikrinti konfidencialumą arba jiems būtų taikoma atitinkama konfidencialumo prievolė;

11.10. atsižvelgdamas į duomenų tvarkymo pobūdį duomenų valdytojo nustatyta tvarka padeda duomenų valdytojui, taikydamas tinkamas technines ir organizacines priemones, įvykdyti duomenų valdytojo prievolę atsakyti į prašymus pasinaudoti Reglamento (ES) 2016/679 III skyriuje nustatytais duomenų subjekto teisėmis;

11.11. duomenų valdytojo nustatyta tvarka pagal kompetenciją padeda duomenų valdytojui užtikrinti Reglamento (ES) 2016/679 32–36 straipsniuose nustatytų prievolių laikymąsi, atsižvelgdamas į asmens duomenų tvarkymo pobūdį ir duomenų tvarkytojo turimą informaciją;

11.12. pagal duomenų valdytojo pasirinkimą, užbaigus teikti su asmens duomenų tvarkymu susijusias paslaugas, ištrina arba gražina duomenų valdytojui visus asmens duomenis ir ištrina esamas jų kopijas, išskyrus atvejus, kai teisės aktuose reikalaujama asmens duomenis saugoti;

11.13. pagal kompetenciją pateikia duomenų valdytojui visą informaciją, būtiną siekiant įrodyti, kad vykdomos Reglamento (ES) 2016/679 nustatytos prievolės, ir sudaro sąlygas bei padeda duomenų valdytojui arba kitam duomenų valdytojo įgaliotam auditoriui atlikti auditą, įskaitant patikrinimus. Nedelsdamas informuoja duomenų valdytoją, jei, jo nuomone, nurodymas pateikti informaciją pažeidžia Reglamentą (ES) 2016/679 ar kitas duomenų apsaugos nuostatas;

11.14. informuoja raštu ir (ar) el. paštu (nedelsiant, bet ne ilgiau kaip per 24 valandas) duomenų valdytoją pagal Reglamento 2016/679 33 straipsnio 2 dalį apie įvykusį asmens duomenų saugumo pažeidimą ir pateikia pranešimą duomenų valdytojo nustatyta tvarka;

11.15. pagal kompetenciją užtikrina, kad Informacinės sistemos duomenys būtų tvarkomi vadovaujantis Nuostatais, juose nurodytais ir kitais teisės aktais;

11.16. konsultuoja Informacinės sistemos naudotojus, duomenų teikėjus ir duomenų gavėjus su Informacinės sistemos veikla susijusiais klausimais;

11.17. organizuoja pasiūlymų dėl Informacinės sistemos asmens duomenų tvarkymo tobulinimo surinkimą;

11.18. imasi visų priemonių, kurių reikalaujama pagal Reglamento (ES) 2016/679 32 straipsnį - organizacinėmis, techninėmis, technologinėmis ir metodinėmis priemonėmis užtikrina Informacinės sistemos saugą, Informacinėje sistemoje tvarkomų asmens duomenų konfidencialumą, vientisumą ir prieinamumą, apsaugą nuo neteisėto sunaikinimo, pakeitimo, atskleidimo ar kitokio neteisėto tvarkymo, taip pat saugų duomenų perdavimą kompiuteriniais tinklais;

11.19. atlieka kitas Nuostatuose ir kituose teisės aktuose, susijusiuose su Informacinės sistemos tvarkymu, nustatytas funkcijas.“

1.7. Pakeisti 12 punktą ir jį išdėstyti taip:

„12. Kiti Informacinės sistemos tvarkytojai:

12.1. atlieka Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nustatytas funkcijas, turi šiame įstatyme nurodytas teises ir pareigas;

12.2. atlieka Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos ~~įstatyme~~ **įstatymo, Reglamento (ES) 2016/679** nustatytas funkcijas, turi Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme, **Reglamente** (ES) 2016/679 nurodytas teises ir pareigas;

12.3. esant poreikiui teikia Informacinės sistemos pagrindiniam tvarkytojui siūlymus, susijusius su duomenų tvarkymu ir duomenų sauga, Informacinės sistemos kūrimu, plėtra, likvidavimu, modernizavimu, priežiūra, administravimu;

12.4. pagal kompetenciją registruoja Informacinės sistemos naudotojus, vadovaudamasis Informacinės sistemos naudotojų administravimo taisyklėmis;

12.5. pagal kompetenciją užtikrina, kad asmens duomenis tvarkyti įgalioti asmenys būtų įsipareigoję užtikrinti konfidencialumą arba jiems būtų taikoma atitinkama konfidencialumo prievolė;

12.6. duomenų valdytojo nustatyta tvarka taikydamas tinkamas technines ir organizacines priemones, pagal kompetenciją atsako į prašymus pasinaudoti Reglamento (ES) 2016/679 III skyriuje nustatytais duomenų subjekto teisėmis;

12.7. duomenų valdytojo nustatyta tvarka pagal kompetenciją padeda duomenų valdytojui užtikrinti Reglamento (ES) 2016/679 32–36 straipsniuose nustatytų prievolių laikymąsi, atsižvelgdamas į duomenų tvarkymo pobūdį ir duomenų tvarkytojo turimą informaciją;

12.8. pagal kompetenciją pateikia duomenų valdytojui visą informaciją, būtiną siekiant įrodyti, kad vykdomos Reglamento (ES) 2016/679 nustatytos prievolės, ir sudaro sąlygas bei padeda duomenų valdytojui arba kitam duomenų valdytojo įgaliotam auditoriui atlikti auditą, įskaitant patikrinimus. Nedelsdamas informuoja duomenų valdytoją, jei, jo nuomone, nurodymas pateikti informaciją pažeidžia Reglamentą (ES) 2016/679 ar kitas duomenų apsaugos nuostatas;

12.10. pagal kompetenciją užtikrina Informacinės sistemos duomenų subjektų teisių įgyvendinimą, vadovaudamasi Reglamentu (ES) 2016/679, Nuostatais ir kitais teisės aktais;

12.11. pagal kompetenciją užtikrina, kad Informacinės sistemos duomenys būtų tvarkomi vadovaujantis Nuostatais, juose nurodytais ir kitais įstatymais ir teisės aktais;

12.12. pagal kompetenciją imasi visų priemonių, kurių reikalaujama pagal Reglamento (ES) 2016/679 32 straipsnį, užtikrina organizacinėmis, techninėmis, technologinėmis ir metodinėmis priemonėmis saugų Informacinės sistemos duomenų tvarkymą;

12.13. atsako už Informacinės sistemos duomenų tvarkymo ir teikimo teisėtumą, duomenų patikimumą teisės aktų nustatyta tvarka pagal jiems suteiktus įgaliojimus;

12.14. atlieka kitas Nuostatuose ir kituose teisės aktuose, susijusiuose su Informacinės sistemos tvarkymu, nustatytas funkcijas.“

1.8. Pakeisti 13.1 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„13.1. Sveikatos apsaugos ministerija teikia Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos (**toliau – ESPBI**) duomenis;“.

1.9. Pakeisti 13.8 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„13.8. Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie ~~Susisiekimo~~ **Ūkio** ministerijos teikia duomenis iš Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformos.“

1.10. Pakeisti 14.1 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„14.1. Vaikų sveikatos būklės duomenų bazė:

14.1.1. vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo mokyklas, sveikatos būklės duomenų bazė;

14.1.2. vaikų, lankančių bendrojo ugdymo mokyklas ir profesinio mokymo įstaigas, duomenų bazė;“.

1.11. Pakeisti 15 punktą ir jį išdėstyti taip:

„15. Vaikų, **lankančių ikimokyklinio ugdymo mokyklas**, sveikatos būklės duomenų bazėje tvarkomi šie vaiko asmens duomenys:

15.1. vaiko vardas, pavardė;

15.2. asmens kodas;

15.3. gyvenamosios vietos adresas;

15.4. ugdymo įstaigos pavadinimas;

15.5. ugdymo įstaigos adresas;

15.6. ugdymo įstaigos identifikavimo kodas;

15.7. klasės pavadinimas;

15.8. klasės tipas;

15.9. klasės paskirtis;

15.10. mokslo metai;

15.11. Mokinių registro objekto ID;

15.12. asmens atvykimo į ugdymo įstaigą data;

15.13. asmens išvykimo iš ugdymo įstaigos data;

15.14. gimimo metai;

15.15. vaiko fizinės būklės įvertinimas;

15.16. vaiko organų ir sistemų būklės įvertinimas;

15.17. vaiko fizinio pajėgumo įvertinimas;

15.18. vaiko dantų ir žandikaulių būklės įvertinimas;

15.19. išvados ir rekomendacijos švietimo įstaigai;

15.20. vaiko sveikatos patikrinimo data;

15.21. asmens sveikatos priežiūros įstaigos, atlikusios profilaktinį vaiko sveikatos patikrinimą, rekvizitai, gydytojų, atlikusių profilaktinį vaiko sveikatos patikrinimą, kontaktinė informacija;

15.22. gydytojų nurodymai dėl pritaikyto maitinimo;

15.23. vaiko įstatyminių atstovų kontaktinė informacija: telefono numeris, el. pašto adresas;“.

1.12. Papildyti 15¹ punktu:

„15¹. Vaikų, **lankančių bendrojo ugdymo mokyklas ir profesinio mokymo įstaigas**, sveikatos būklės duomenų bazėje tvarkomi Nuostatų 15.1–15.21, 15.23 papunkčiuose nurodyti asmens duomenys.“

1.13. Pakeisti 17 punktą ir jį išdėstyti taip:

„17. Savivaldybių visuomenės sveikatos biuro visuomenės sveikatos specialistas, kuriam priskirta vaiko lankoma ugdymo įstaiga, tvarko vaiko asmens duomenis, nurodytus ~~tik~~ Nuostatų 15, ~~punkte~~ **15¹ punktuose**.“

1.14. Papildyti 17¹ punktu:

„**17¹. Informacinės sistemos administratorius, techninę priežiūrą vykdančias asmenys, vykdydami savo funkcijas, turi teisę tvarkyti Nuostatų 15, 15¹ punktuose nurodytus duomenis tik pasirašę pasižadėjimą saugoti Informacinėje sistemoje tvarkomų asmens ir kitų duomenų paslaptį, laikytis duomenų saugos reikalavimų.**“

1.15. Pakeisti 21.1 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„21.1. iš ~~Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos (toliau – ESPBI) – Nuostatų 15.14–15.21~~ **15.22** ir 16.4–16.8 papunkčiuose nurodytus duomenis;“.

1.16. Pakeisti 27 punktą ir jį išdėstyti taip:

„27. Informacinės sistemos **nuasmeninti** apibendrinti duomenys apie vaikų sveikatą yra vieši ir teikiami neatlygintinai valstybės ir savivaldybės institucijoms, mokslo įstaigoms, kitiems juridiniams ir fiziniams asmenims. ~~Asmens duomenys teikiami ir naudojami Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nustatyta tvarka.~~“

1.17. Pakeisti 28 punktą ir jį išdėstyti taip:

„28. Informacinės sistemos **nuasmeninti** apibendrinti duomenys (ataskaitos, suvestinės) apie vaikų sveikatą ir rizikos veiksnius teikiami raštu, žodžiu ir (arba) elektroninių ryšių priemonėmis. Duomenis galima peržiūrėti leidžiamosios kreipties būdu internete ar kitais elektroninių ryšių tinklais. Duomenys gali būti perduodami automatiniu būdu elektroninių ryšių tinklais. **Informacinės sistemos nuasmeninti apibendrinti duomenys pakartotinio panaudojimo tikslais (statistinėms ataskaitoms) teikiami pagal duomenų teikimo sutartis, kuriose nurodomas duomenų gavimo teisinis pagrindas, tvarka, duomenų naudojimo tikslas ir apimtis, formatas ir gavimo būdas.**“

1.18. Pakeisti 30 punktą ir jį išdėstyti taip:

„30. Daugkartinio teikimo atveju Informacinės sistemos asmens duomenys teikiami pagal pagrindinio duomenų tvarkytojo ir duomenų gavėjo sudarytą duomenų teikimo sutartį, **kurioje turi būti nurodytas teikiamų duomenų naudojimo tikslas, teikimo ir gavimo teisinis pagrindas, sąlygos, tvarka ir teikiamų duomenų apimtys.**“

1.19. Pakeisti 32 punktą ir jį išdėstyti taip:

„32. Informacinės sistemos asmens duomenys ~~teikiami ir naudojami~~ **tvarkomi** vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu **Reglamentu (ES) 2016/679 ir kitais**

teisės aktais, reglamentuojančiais asmens duomenų gavimą ir teikimą. Informacinės sistemos asmens duomenys teikiami duomenų gavėjams vadovaujantis Reglamento (ES) 2016/679 nustatytais reikalavimais ir teisėto tvarkymo kriterijais, bei kitais teisės aktais, reglamentuojančiais asmens duomenų teikimą fiziniams ir juridiniams asmenims. Informacinės sistemos asmens duomenys neteikiami, jeigu duomenų gavėjui gauti šiuos duomenis nėra teisinio pagrindo, numatyto Lietuvos Respublikos įstatymuose ir (ar) Europos Sąjungos teisės aktuose. Kai atsisakoma teikti Informacinėje sistemoje tvarkomus duomenis, asmeniui, pateikusiam prašymą juos gauti, pranešama apie priimtą sprendimą atsisakyti tenkinti prašymą ir suteikiama informacija apie tokio sprendimo apskundimo tvarką. Atsisakymas teikti duomenis gali būti skundžiamas teismui Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Informacinės sistemos asmens duomenys teikiami ir gaunami vadovaujantis Reglamentu (ES) 2016/679, kitais teisės aktais, reglamentuojančiais asmens duomenų teikimą ir gavimą.“

1.20. Pakeisti 35 punktą ir jį išdėstyti taip:

„35. Informacinės sistemos gavėjams duomenys teikiami neatlygintinai, **jeigu Lietuvos Respublikos įstatymai ar Europos Sąjungos teisės aktai nenustato kitaip. Informacinės sistemos valdytojas arba Informacinės sistemos tvarkytojas gali atsisakyti teikti duomenis, jeigu Lietuvos Respublikos įstatymų, Europos Sąjungos teisės aktų ir (arba) kitų teisės aktų nustatyta tvarka asmuo neturi teisės gauti Informacinėje sistemoje tvarkomus duomenis. Atsisakymas teikti Informacinės sistemos duomenis gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.**

1.21. Pakeisti 40 punktą ir jį išdėstyti taip:

„40. Duomenų subjektai, jų įstatyminiai atstovai, duomenų gavėjai, registro ar kitos valstybės informacinės sistemos tvarkytojai, kiti asmenys turi teisę reikalauti ištaisyti netikslius duomenis **arba apriboti asmens duomenų tvarkymą.** Gavęs šį reikalavimą, Informacinės sistemos tvarkytojas privalo per 5 darbo dienas nuo reikalavimo ir jame nurodytus faktus patvirtinančių dokumentų gavimo ištaisyti nurodytus netikslumus ir informuoti apie tai netikslius duomenis ištaisyti reikalavusį asmenį.“

1.22. Papildyti 40¹ punktu:

„40¹. Kiekvienas duomenų subjektas, kurio duomenys įrašyti Informacinėje sistemoje, pateikęs prašymą ir asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą arba elektroninių ryšių priemonėmis, kurios leidžia tinkamai atpažinti asmenį, patvirtinęs savo asmens tapatybę, turi teisę susipažinti su Informacinėje sistemoje tvarkomais savo duomenimis ir kita Reglamento (ES) 2016/679 15 straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija.“

1.23. Pripažinti netekusiu galios 41 punktą.

1.24. Pripažinti netekusiu galios 45 punktą.

1.25. Pakeisti 48 punktą ir jį išdėstyti taip:

„48. Informacinėje sistemoje asmenų, lankančių ugdymo įstaigas, asmens, įskaitant ~~ypatingus sveikatos~~, duomenys, nurodyti Projekto 15 ~~punkte~~, **15¹ punktuose**, tvarkomi, kol pateikiama nauja statistinės apskaitos forma Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“, ir po to yra sunaikinami. Projekto 16 punkte nurodyti statistikos tikslais surinkti asmens, įskaitant ~~ypatingus sveikatos~~, duomenys nedelsiant pakeičiami taip, kad nebūtų galima nustatyti duomenų subjekto tapatybės. Nuasmeninti statistiniai duomenys, parengti panaudojus asmens duomenis, saugomi duomenų bazių archyvuose iki Informacinės sistemos likvidavimo. Informacinės sistemos duomenys sunaikinami Lietuvos vyriausiojo archyvaro nustatyta tvarka.“

1.26. Papildyti 49¹ punktu:

„**49¹. Informacinės sistemos modernizacija finansuojama 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ įgyvendinimo priemonės Nr. 08.4.2-ESFA-V-622 „Vaikų ligų, traumų ir nelaimingų atsitikimų profilaktika, sveikatos priežiūros paslaugų vaikams prieinamumo ir kokybės gerinimas“ lėšomis.**“

2.27. Pakeisti 53 punktą ir jį išdėstyti taip:

„53. ~~Duomenų subjekto teisės, susijusios su informavimu apie jo asmens duomenų tvarkymą, supažindinimu su tvarkomais savo asmens duomenimis ir reikalavimu ištaisyti, sunaikinti savo asmens duomenis arba sustabdyti, išskyrus saugojimą, savo asmens duomenų tvarkymo veiksmus, kai duomenys tvarkomi nesilaikant Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo ir kitų įstatymų nuostatų, įgyvendinamos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu~~ **Reglamento (ES) 2016/679 III skyriuje nurodytos duomenų subjekto teisės įgyvendinamos vadovaujantis Reglamentu ir Informacinės sistemos valdytojo patvirtintomis duomenų subjekto teisių įgyvendinimo taisyklėmis.**“

2. Atsižvelgiant į tai, kad Informacinės sistemos duomenų saugos nuostatuose turi būti nurodyti organizaciniai kibernetinio saugumo reikalavimai, siūlytina juos išdėstyti nauja redakcija:

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos

sveikatos apsaugos ministro

2015 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. V-780

(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos

ministro 2018 m.

d.

įsakymo Nr. V-

redakcija)

VAIKŲ SVEIKATOS STEBĖSENOS INFORMACINĖS SISTEMOS DUOMENŲ SAUGOS NUOSTATAI

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vaikų sveikatos stebėsenos informacinės sistemos (toliau – Informacinė sistema) duomenų saugos nuostatai (toliau – Saugos nuostatai) reglamentuoja Informacinės sistemos elektroninės informacijos saugos politiką ir kibernetinio saugumo politiką (toliau – elektroninės informacijos saugos politika), organizacines, technines ir kitas priemones, užtikrinančias saugų informacijos tvarkymą.

2. Saugos nuostatuose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatyme, Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 716 „Dėl Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašo, Saugos dokumentų turinio gairių aprašo ir Elektroninės informacijos, sudarančios valstybės informacinius išteklius, svarbos įvertinimo ir valstybės informacinių sistemų, registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo gairių aprašo patvirtinimo“ (toliau – Bendrųjų saugos reikalavimų aprašas), Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų, taikomų ypatingos svarbos informacinei struktūrai ir valstybės informaciniams ištekliams, apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. balandžio 20 d. nutarimu Nr. 387 „Dėl Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų, taikomų ypatingos svarbos informacinei struktūrai ir valstybės informaciniams ištekliams, aprašo patvirtinimo“ (toliau – Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų aprašas), kituose teisės aktuose ir Lietuvos Respublikos „Informacijos technologija. Saugumo metodai“ grupės standartuose.

3. Elektroninės informacijos saugos politikos tikslas – užtikrinti Informacinės sistemos konfidencialumą, prieinamumą ir vientisumą, sudaryti sąlygas saugiai tvarkyti asmens duomenis.

4. Elektroninės informacijos saugumo užtikrinimo prioritetinės kryptys:

4.1. organizacinių, techninių, programinių, teisinių ir kitų priemonių, skirtų Informacinės sistemos duomenų saugai užtikrinti, įgyvendinimas ir šių priemonių kontrolė;

4.2. Informacinės sistemos asmens duomenų apsauga;

4.3. Informacinės sistemos veiklos tęstinumo užtikrinimas.

5. Elektroninės informacijos saugos politika įgyvendinama pagal sveikatos apsaugos ministro tvirtinamus Saugos nuostatus ir saugos politiką įgyvendinančius dokumentus: saugaus elektroninės informacijos tvarkymo taisyklės, naudotojų administravimo taisyklės, veiklos tęstinumo valdymo planą (toliau visi kartu – saugos dokumentai).

6. Saugos nuostatų reikalavimai taikomi:

6.1. Informacinės sistemos valdytojai – Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius;

6.2. Informacinės sistemos tvarkytojams:

6.2.1. pagrindiniam Informacinės sistemos tvarkytojui – Higienos institutui, Didžioji g. 22, LT-01128 Vilnius;

6.2.2. kitiems Informacinės sistemos tvarkytojams – savivaldybių visuomenės sveikatos biurams;

6.2.3. Informacinės sistemos naudotojams;

6.2.4. Informacinės sistemos saugos įgaliotiniui;

6.2.5. Informacinės sistemos duomenų valdymo įgaliotiniui;

6.2.6. Informacinės sistemos administratoriui;

6.2.7. Kibernetinio saugumo vadovui.

7. Už elektroninės informacijos saugą pagal kompetenciją atsako Informacinės sistemos valdytojas ir Informacinės sistemos tvarkytojai.

8. Informacinės sistemos naudotojai, duomenų valdymo įgaliotinis ir administratorius privalo įsipareigoti saugoti duomenų ir informacijos paslaptį bei pasirašyti konfidencialumo pasižadėjimą. Įsipareigojimas saugoti duomenų ir informacijos paslaptį galioja ir nutraukus su Informacine sistema susijusią veiklą.

9. Informacinės sistemos valdytojas atlieka Informacinės sistemos nuostatuose nustatytas funkcijas, taip pat:

9.1. tvirtina saugos politiką įgyvendinančius dokumentus, kitus dokumentus, susijusius su elektroninės informacijos sauga, ir jų pakeitimus;

9.2. priima sprendimus dėl techninių ir programinių priemonių, būtinų Informacinės sistemos elektroninės informacijos saugai užtikrinti, įsigijimo, įdiegimo ir modernizavimo;

9.3. nagrinėja Informacinės sistemos tvarkytojų pasiūlymus dėl Informacinės sistemos elektroninės informacijos saugos priemonių tobulinimo ir priima sprendimus dėl jų finansavimo;

9.4. atlieka kitas Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme, Kibernetinio saugumo įstatyme, Bendrųjų saugos reikalavimų apraše, Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų apraše, Informacinės sistemos nuostatuose bei kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas, susijusias su elektroninės informacijos sauga.

10. Informacinės sistemos pagrindinis tvarkytojas atlieka Informacinės sistemos nuostatuose nustatytas funkcijas, taip pat:

10.1. pagal kompetenciją atsako už Informacinės sistemos elektroninės informacijos tvarkymo teisėtumą ir saugą;

10.2. pagal kompetenciją įgyvendina Informacinės sistemos saugos dokumentų ir kitų saugos politiką įgyvendinančių teisės aktų reikalavimus;

10.3. teikia pasiūlymus Informacinės sistemos valdytojui dėl Informacinės sistemos techninių ir programinių priemonių, būtinų Informacinės sistemos elektroninės informacijos saugai užtikrinti, įsigijimo, įdiegimo ir modernizavimo, organizuoja jų įdiegimą ir modernizavimą;

10.4. skiria Informacinės sistemos duomenų valdymo įgaliotinį, Informacinės sistemos saugos įgaliotinį ir Informacinės sistemos administratorių;

10.5. atlieka kitas Bendrųjų saugos reikalavimų aprašo, Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų aprašo, Informacinės sistemos saugos dokumentų bei kitų teisės aktų nustatytas funkcijas, susijusias su Informacinės sistemos elektroninės informacijos sauga.

11. Kitų Informacinės sistemos tvarkytojų funkcijos ir atsakomybė:

11.1. vykdo Saugos nuostatų 10.1–10.2 papunkčiuose nurodytas funkcijas;

11.2. užtikrina, kad jų įstaigose dirbantys Informacinės sistemos naudotojai laikytųsi Informacinės sistemos saugos dokumentuose ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose elektroninės informacijos saugą, nurodytų reikalavimų;

11.3. atlieka kitas Bendrųjų saugos reikalavimų apraše, Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų apraše, Informacinės sistemos nuostatuose bei saugos dokumentuose nustatytas funkcijas.

12. Informacinės sistemos saugos įgaliotinis:

12.1. koordinuoja ir prižiūri Informacinės sistemos elektroninės informacijos saugos politikos įgyvendinimą;

- 12.2. teikia Informacinės sistemos pagrindinio tvarkytojo vadovui siūlymus dėl:
 - 12.2.1. Informacinės sistemos administratoriaus paskyrimo;
 - 12.2.2. Informacinės sistemos informacinių technologijų saugos atitikties vertinimo atlikimo;
- 12.3. teikia pasiūlymus Informacinės sistemos valdytojui dėl Informacinės sistemos saugos dokumentų priėmimo, keitimo arba naikinimo;
- 12.4. koordinuoja Informacinės sistemos elektroninės informacijos saugos incidentų tyrimą;
- 12.5. organizuoja Informacinės sistemos rizikos įvertinimą ir parengia rizikos įvertinimo ataskaitą;
- 12.6. teikia Informacinės sistemos administratoriui ir Informacinės sistemos naudotojams privalomus vykdyti nurodymus ir pavedimus, susijusius su elektroninės informacijos saugos politikos įgyvendinimu;
- 12.7. turi teisę pagal savo įgaliojimus duoti privalomus vykdyti nurodymus ir pavedimus kitų Informacinės sistemos tvarkytojų darbuotojams, jeigu tai būtina saugos politikai įgyvendinti;
- 12.8. supažindina Informacinės sistemos administratorių ir Informacinės sistemos naudotojus su Informacinės sistemos saugos politiką įgyvendinančių dokumentų reikalavimais ir atsakomybe už reikalavimų nesilaikymą, organizuoja Informacinės sistemos naudotojų mokymą elektroninės informacijos saugos klausimais, informuoja juos apie elektroninės informacijos saugos problemas;
- 12.9. atlieka kitas Bendrųjų saugos reikalavimų apraše, Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų apraše, Informacinės sistemos saugos dokumentuose nustatytas funkcijas.
13. Informacinės sistemos administratoriaus funkcijos ir atsakomybė:
 - 13.1. atsako už Informacinės sistemos techninės ir programinės įrangos funkcionavimą;
 - 13.2. diegia ir prižiūri programinę įrangą, reikalingą pagrindinio Informacinės sistemos tvarkytojo funkcijoms vykdyti;
 - 13.3. suteikia teisę Informacinės sistemos naudotojams naudotis elektronine informacija, reikalinga jų funkcijoms atlikti;
 - 13.4. užtikrina Informacinės sistemos komponentų (tarnybinių stočių, operacinių sistemų, taikomųjų programų, duomenų bazės valdymo sistemų, ugniasienių, įsilaužimo aptikimo sistemų ir kt.) tinkamą veikimą ir priežiūrą, pagal kompetenciją nustato pažeidžiamas Informacinės sistemos vietas;
 - 13.5. dalyvauja vykdant saugumo reikalavimų įgyvendinimo stebėseną;
 - 13.6. pagal kompetenciją teikia pagrindinio Informacinės sistemos tvarkytojo vadovui pasiūlymus dėl Informacinės sistemos palaikymo, priežiūros, techninės ir programinės įrangos modernizavimo ir elektroninės informacijos saugos užtikrinimo;

13.7. informuoja Informacinės sistemos saugos įgaliotinį apie elektroninės informacijos saugos incidentus ir teikia pasiūlymus dėl elektroninės informacijos saugos incidentų pašalinimo;

13.8. atsako už Informacinės sistemos duomenų bazės atsarginių kopijų darymą;

13.9. atlieka kitas Bendrųjų saugos reikalavimų apraše, Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų apraše, Informacinės sistemos saugos dokumentuose nustatytas funkcijas.

14. Pagrindinio Informacinės sistemos tvarkytojo vadovo paskirtas kompetentingas asmuo, atsakingas už kibernetinio saugumo organizavimą ir užtikrinimą Higienos institute (toliau – kibernetinio saugumo vadovas), vykdo funkcijas, nustatytas Kibernetinio saugumo įstatyme, Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų apraše ir kituose kibernetinį saugumą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

15. Teisės aktai, kuriais vadovaujama tvarkant Informacinės sistemos elektroninę informaciją ir užtikrinant jos saugumą:

15.1. Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas;

15.2. Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymas;

15.3. Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymas;

15.4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimas Nr. 716 „Dėl Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašo, Saugos dokumentų turinio gairių aprašo ir Elektroninės informacijos, sudarančios valstybės informacinius išteklius, svarbos įvertinimo ir valstybės informacinių sistemų, registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo gairių aprašo patvirtinimo“;

15.5. Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų aprašas;

15.6. Techniniai valstybės registrų (kadastrų), žinybinių registrų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimai, patvirtinti Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2013 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 1V-832 „Dėl Techninių valstybės registrų (kadastrų), žinybinių registrų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimų patvirtinimo“;

15.7. Vaikų sveikatos stebėsenos informacinės sistemos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. V-780 „Dėl Vaikų sveikatos stebėsenos informacinės sistemos nuostatų ir duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“;

15.8. Informacinių technologijų saugos atitikties vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2004 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. 1V-156 „Dėl Informacinių technologijų saugos atitikties vertinimo metodikos patvirtinimo“;

15.9. Lietuvos ir tarptautiniai „Informacijos technologija. Saugumo metodai“ grupės standartai, nustatantys saugų elektroninės informacijos tvarkymą;

15.10. kiti teisės aktai, reglamentuojantys elektroninės informacijos saugumo politiką, jos tvarkymo teisėtumą ir saugos valdymą valstybės institucijose.

II SKYRIUS

ELEKTRONINĖS INFORMACIJOS SAUGOS VALDYMAS

16. Vadovaujantis Elektroninės informacijos, sudarančios valstybės informacinius išteklius, svarbos įvertinimo ir valstybės informacinių sistemų, registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo gairių aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 716 „Dėl Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašo, Saugos dokumentų turinio gairių aprašo ir Elektroninės informacijos, sudarančios valstybės informacinius išteklius, svarbos įvertinimo ir valstybės informacinių sistemų, registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo gairių aprašo patvirtinimo“ (toliau – Elektroninės informacijos svarbos nustatymo gairių aprašas), 8.1 ir 8.2 papunkčiais, Informacinėje sistemoje tvarkoma elektroninė informacija priskiriama prie svarbios informacijos kategorijos.

17. Vadovaujantis Elektroninės informacijos svarbos nustatymo gairių aprašo 12.2 papunkčiu, Informacinė sistema priskiriama prie antrosios kategorijos informacinių sistemų – Informacinėje sistemoje tvarkoma svarbi informacija.

18. Informacinės sistemos saugos priemonės parenkamos įvertinus galimus rizikos Informacinės sistemos duomenų vientisumui, konfidencialumui ir prieinamumui veiksnius.

19. Informacinės sistemos saugos įgaliotinis, naudodamasis Valstybės informacinių išteklių atitikties elektroninės informacijos saugos reikalavimams stebėsenos sistema (toliau – ARSIS), kasmet atlieka Informacinės sistemos rizikos veiksnių vertinimą.

20. Informacinės sistemos grėsmių ir pažeidžiamumų, galinčių turėti įtakos informacinės sistemos kibernetiniam saugumui, vertinimas atliekamas kartu su Informacinės sistemos rizikos vertinimu. Informacinės sistemos rizikos vertinimo metu gali būti atliekamas pažeidžiamumų testavimas imituojant kibernetines atakas bei vykdant kibernetinių incidentų imitavimo pratybas.

21. Pagrindinės Informacinės sistemos rizikos mažinimo priemonės išdėstomos rizikos įvertinimo ataskaitoje, kurią kasmet iki gruodžio 31 d. rengia saugos įgaliotinis, įvertinęs galinčius turėti įtakos elektroninės informacijos saugai rizikos veiksnius, iš kurių svarbiausi yra šie:

21.1. subjektyvūs netyčiniai (elektroninės informacijos tvarkymo klaidos ir apsirikimai, elektroninės informacijos ištrynimai, klaidingas elektroninės informacijos teikimas, fiziniai elektroninės informacijos technologijų sutrikimai, elektroninės informacijos perdavimo tinklais sutrikimai, programinės įrangos klaidos, netinkamas veikimas ir kita);

21.2. subjektyvūs tyčiniai (nesankcionuotas naudojimas informacine sistema elektronei informacijai gauti, elektroninės informacijos pakeitimas ar sunaikinimas, informacinių technologijų duomenų perdavimo tinklais sutrikdymai, saugumo pažeidimai, vagystės ir kita);

21.3. veiksniai, nurodyti Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. liepos 15 d. nutarimu Nr. 840 „Dėl Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms taisyklių patvirtinimo“, 3 punkte.

22. Rizikos įvertinimo ataskaitos ir rizikos valdymo priemonių plano, jei toks buvo parengtas, duomenis bei jų kopijas pagrindinis Informacinės sistemos tvarkytojas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo minėtų dokumentų patvirtinimo pateikia ARSIS Valstybės informacinių išteklių atitikties elektroninės informacijos saugos reikalavimams stebėsenos sistemos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2012 m. spalio 16 d. įsakymu Nr. 1V-740 „Dėl Valstybės informacinių išteklių atitikties elektroninės informacijos saugos reikalavimams stebėsenos sistemos nuostatų patvirtinimo“ (toliau – ARSIS nuostatai), nustatyta tvarka.

23. Elektroninės informacijos saugos būklė gerinama techninėmis, programinėmis ir organizacinėmis saugos priemonėmis, kurios pasirenkamos atsižvelgiant į Informacinės sistemos valdytojo skiriamus išteklius, vadovaujantis šiais principais:

23.1. likutinė rizika turi būti sumažinta iki priimtino lygio;

23.2. saugos priemonės diegimo kaina turi atitikti saugomos elektroninės informacijos vertę;

23.3. esant galimybei, turi būti įdiegiamos prevencinės elektroninės informacijos saugos priemonės.

24. Siekiant įvertinti saugos nuostatuose ir saugos politiką įgyvendinančiuose dokumentuose išdėstytų nuostatų įgyvendinimo kontrolę, kartą per dvejus metus organizuojamas Informacinės sistemos informacinių technologijų saugos reikalavimų atitikties vertinimas.

25. Informacinės sistemos informacinių technologijų saugos reikalavimų atitikties vertinimui naudojama ARSIS.

26. Atlikus Informacinės sistemos informacinių technologijų saugos reikalavimų atitikties vertinimą, rengiama Informacinės sistemos saugos atitikties vertinimo ataskaita, kurią tvirtina pagrindinis Informacinės sistemos tvarkytojas.

27. Informacinių technologijų saugos atitikties vertinimo ataskaitas, pastebėtų trūkumų šalinimo plano duomenis ir jų kopijas pagrindinis Informacinės sistemos tvarkytojas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo minėtų dokumentų patvirtinimo pateikia ARSIS nuostatų nustatyta tvarka.

III SKYRIUS

ORGANIZACINIAI IR TECHNINIAI REIKALAVIMAI

28. Programinės įrangos, skirtos Informacinę sistemą apsaugoti nuo kenksmingosios programinės įrangos (virusų, šnipinėjimo programinės įrangos, nepageidaujamo elektroninio pašto ir pan.), naudojimo nuostatos ir atnaujinimo reikalavimai:

28.1. Informacinės sistemos tarnybinėse stotyse ir pagrindinio Informacinės sistemos tvarkytojo kompiuterizuotose darbo vietose turi būti naudojamos centralizuotai valdomos kenksmingosios programinės įrangos aptikimo priemonės, nuolat ieškančios ir blokuojančios kenksmingąją programinę įrangą, kurios turi atsinaujinti automatiškai būdu ne rečiau kaip kartą per 24 valandas;

28.2. programinė įranga turi automatiškai elektroniniu paštu informuoti Informacinės sistemos administratorių apie pagrindinio Informacinės sistemos tvarkytojo kompiuterizuotas darbo vietas ir tarnybines stotis, kuriose kenksmingosios programinės įrangos aptikimo priemonės netinkamai funkcionuoja, yra išjungtos arba neatsinaujino per 24 valandas;

28.3. programinės įrangos konfigūravimas turi būti apsaugotas slaptažodžiu.

29. Programinės įrangos, įdiegtos tarnybinėse stotyse ir kompiuterizuotose darbo vietose, naudojimo nuostatos:

29.1. Informacinės sistemos darbui turi būti naudojama tik legali, Informacinės sistemos funkcijoms vykdyti būtina programinė įranga;

29.2. Informacinės sistemos programinė įranga atnaujinama laikantis gamintojo reikalavimų;

29.3. Informacinės sistemos programinės įrangos diegimą, šalinimą ir konfigūravimą atlieka tik Informacinės sistemos administratorius;

29.4. turi būti įdiegta galimybė fiksuoti ir kaupti informaciją apie asmenų, kurie naudojami prieiga prie Informacinės sistemos elektroninės informacijos, atliktus veiksmus.

30. Informacinės sistemos programinis kodas privalo būti apsaugotas nuo atskleidimo neturintiems teisės su juo susipažinti asmenims.

31. Kompiuterių tinklo filtravimo įrangos (užkardų, turinio kontrolės sistemų, įgaliotųjų serverių (angl. *proxy*) ir kita) pagrindinės naudojimo nuostatos:

31.1. Informacinės sistemos elektroninės informacijos perdavimo tinklai nuo viešųjų telekomunikacijų tinklų (internetu) turi būti atskirti ugniasienėmis, DOS ir DDOS atakų prevencijai skirta įranga bei įsilaužimų aptikimo ir prevencijos įranga;

31.2. visas duomenų srautas į internetą ir iš jo turi būti filtruojamas naudojant apsaugą nuo virusų ir kitos kenksmingosios programinės įrangos.

32. Leistinos kompiuterių naudojimo ribos:

32.1. stacionarieji ir nešiojamieji Informacinės sistemos naudotojų kompiuteriai turi būti naudojami tik tiesioginėms pareigoms atlikti. Iš perduodamų remontuoti ar techninei priežiūrai atlikti kompiuterių turi būti pašalinti visi Informacinės sistemos duomenys ir Informacinės sistemos informacija;

32.2. nešiojamaisiais kompiuteriais, skirtais Informacinės sistemos duomenims registruoti, kaupti ir naudoti, gali dirbti tik įgalioti asmenys;

32.3. nešiojamuosiuose kompiuteriuose turi būti naudojamas įjungimo slaptažodis, jie turi būti atskirti nuo viešojo interneto tinklo užkarda;

32.4. Informacinės sistemos naudotojai privalo naudotis visomis saugumo priemonėmis apsaugodami kompiuterį ir duomenų laikmenas nuo vagystės arba pažeidimo, nenaudojami nešiojamieji kompiuteriai turi būti saugomi saugioje vietoje.

33. Metodai, kuriais užtikrinamas saugus Informacinės sistemos elektroninės informacijos teikimas ir (ar) gavimas:

33.1. užtikrinant saugų elektroninės informacijos teikimą ir (ar) gavimą iš kitų valstybės institucijų, naudojami saugūs ryšio kanalai, kuriais perduodami šifruoti duomenys;

33.2. Informacinės sistemos elektroninė informacija iš susijusių registų ir valstybės informacinių sistemų gaunama tik pagal duomenų teikimo ir gavimo sutartyse nustatytas perduodamų duomenų specifikacijas, perdavimo sąlygas ir tvarką;

33.3. prieiga prie Informacinės sistemos elektroninės informacijos leidžiama tik per registravimosi slaptažodžių sistemą. Prieigos prie Informacinės sistemos elektroninės informacijos valdymas apibrėžtas Informacinės sistemos naudotojų administravimo taisyklėse;

33.4. pasibaigus Informacinės sistemos naudotojo darbo sutarčiai, teisė naudotis Informacinės sistemos elektrone informacija turi būti panaikinta. Informacinės sistemos naudotojui prieiga prie Informacinės sistemos turi būti ribojama ar sustabdoma, kai vyksta Informacinės sistemos naudotojo veiklos tyrimas, naudotojas yra ilgalaikėse atostogose arba keičiasi jo atliekamos ir (ar) pareigybės aprašyme nurodytos funkcijos.

34. Pagrindiniai atsarginių elektroninės informacijos kopijų darymo ir atkūrimo reikalavimai:

34.1. Informacinės sistemos elektroninės informacijos kopijos turi būti daromos automatiškai būdu kas 24 valandas; prireikus jas atkurti turi teisę Informacinės sistemos administratorius;

34.2. atsarginės elektroninės informacijos kopijos turi būti saugomos kitoje patalpoje nei Informacinės sistemos tarnybinės stotys.

35. Turi būti užtikrintas saugos incidentų, įvykusių Informacinėje sistemoje, registravimas, valdymas ir tyrimas Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų aprašo ir Informacinės sistemos veiklos tęstinumo valdymo plano nustatyta tvarka:

35.1. registruojami Informacinėje sistemoje įvykę saugos incidentai ir nedelsiant į juos reaguojama, techninėmis ir programinėmis priemonėmis pagal kompetenciją saugos incidentai valdomi, tiriami ir šalinami bei atkuriamas Informacinės sistemos veikla;

35.2. Nacionaliniam kibernetinio saugumo centrui ir kitoms atsakingoms institucijoms pagal kompetenciją pranešama apie įvykusius saugos incidentus, jų vertinimą ir suvaldymą.

36. Ne rečiau kaip kartą per mėnesį turi būti atliekama ugniasienių užfiksuotų įvykių analizė ir pastebėtos neatitiktys saugumo reikalavimams nedelsiant šalinamos.

37. Informacinės sistemos naudotojai, pastebėję saugos dokumentuose nustatytų reikalavimų pažeidimų, nusikalstamos veikos požymių, neveikiančias arba netinkamai veikiančias saugos užtikrinimo priemones, privalo nedelsdami pranešti apie tai Informacinės sistemos administratoriui ar Informacinės sistemos saugos įgaliotiniui.

38. Perkant paslaugas, darbus ar įrangą, susijusius su Informacine sistema, jo projektavimu, kūrimu, diegimu, modernizavimu, priežiūra, palaikymu, saugos užtikrinimu, auditavimu, elektroninės informacijos perdavimo tinklais, taip pat kitus, suteikiančius teisę ir galimybę priei prie elektroninės informacijos, pirkimo dokumentuose turi būti nustatyta, kad paslaugų teikėjas, darbų atlikėjas ar įrangos tiekėjas privalo laikytis Informacinės sistemos saugos dokumentuose nustatytų reikalavimų ir užtikrinti teikiamų paslaugų, vykdomų darbų ar tiekiamos įrangos atitiktį Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų aprašo reikalavimams.

39. Į paslaugų pirkimo sutartį turi būti įtraukta nuostata, įpareigojanti paslaugų teikėjo darbuotojus pasirašyti konfidencialumo pasižadėjimą neatskleisti tretiesiems asmenims jokios informacijos, gautos vykdant šią sutartį, išskyrus tiek, kiek būtina sutarčiai vykdyti.

IV SKYRIUS

REIKALAVIMAI PERSONALUI

40. Informacinės sistemos saugos įgaliotinis ir kibernetinio saugumo vadovas privalo išmanyti elektroninės informacijos saugos užtikrinimo principus, tobulinti kvalifikaciją elektroninės informacijos saugos srityje, savo darbe vadovautis Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktais, reglamentuojančiais saugų elektroninės informacijos tvarkymą. Informacinės sistemos saugos įgaliotinis ar kibernetinio saugumo vadovas, pažeidęs Saugos nuostatų ar kitų saugų elektroninės informacijos tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

41. Informacinės sistemos saugos įgaliotiniu, Informacinės sistemos administratoriumi ir kibernetinio saugumo vadovu negali būti skiriamas asmuo, turintis neišnykusį ar nepanaikintą teistumą už nusikaltimą elektroninių duomenų ir informacinių sistemų saugumui, taip pat paskirtą administracinę nuobaudą už neteisėtą asmens duomenų tvarkymą ir privatumo apsaugos pažeidimą elektroninių ryšių srityje, elektroninių ryšių išteklių naudojimo ir skyrimo taisyklių pažeidimą, elektroninių ryšių tinklo gadinimą ar savavališką prisijungimą prie tinklo arba galinių įrenginių, kurie trukdo elektroninių ryšių tinklo darbui, savavališką prisijungimą arba elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo, naudojimo ir apsaugos sąlygų ir taisyklių pažeidimą, jeigu nuo jos paskyrimo praėję mažiau kaip vieni metai.

42. Informacinės sistemos administratorius pagal kompetenciją privalo išmanyti elektroninės informacijos saugos, kibernetinio saugumo užtikrinimo principus, mokėti užtikrinti Informacinės sistemos duomenų saugą, darbo su duomenų perdavimo tinklais principus, administruoti ir prižiūrėti Informacinės sistemos duomenų bazę, gebėti užtikrinti techninės ir programinės įrangos nepertraukiamą funkcionavimą, stebėti jos veikimą, atlikti jos profilaktinę priežiūrą.

43. Informacinės sistemos administratorius ir Informacinės sistemos naudotojai turi būti susipažinę su Informacinės sistemos saugos dokumentais ir pagal kompetenciją su kitais teisės aktais, reglamentuojančiais elektroninės informacijos saugą.

44. Informacinės sistemos naudotojai, tvarkantys asmens duomenis, raštu pasirašytinai įpareigojami saugoti asmens duomenų paslaptį. Įsipareigojimas saugoti asmens duomenų paslaptį galioja ir pasibaigus darbo santykiams, per visą asmens duomenų teisinės apsaugos laiką.

45. Informacinės sistemos naudotojai, pastebėję saugos dokumentuose nustatytų reikalavimų pažeidimų, nusikalstamos veikos požymių, neveikiančias arba netinkamai veikiančias saugos užtikrinimo priemones, privalo nedelsdami pranešti apie tai Informacinės sistemos administratoriui ar Informacinės sistemos saugos įgaliotiniui.

46. Informacinės sistemos saugos įgaliotinio, kibernetinio saugumo vadovo, Informacinės sistemos naudotojų ir Informacinės sistemos administratoriaus mokymų planavimo, organizavimo ir vykdymo tvarka:

46.1. Informacinės sistemos saugos įgaliotiniui, kibernetinio saugumo vadovui, Informacinės sistemos naudotojams ir Informacinės sistemos administratoriui turi būti organizuojami mokymai elektroninės informacijos saugos klausimais;

46.2. Informacinės sistemos naudotojams turi būti įvairiais būdais primenama apie elektroninės informacijos saugos problemas (pvz., svarbios informacijos priminimai elektroniniu paštu, informacijos skelbimas Higienos instituto intranete, lankstinukai-atmintinės ir pan.);

46.3. mokymai elektroninės informacijos saugos klausimais turi būti planuojami ir mokymo būdai parenkami atsižvelgiant į elektroninės informacijos saugos užtikrinimo prioritetines kryptis ir tikslus, įdiegtas ar planuojamas įdiegti technologijas (techninę ar programinę įrangą), Informacinės sistemos naudotojų ar Informacinės sistemos administratoriaus poreikius;

46.4. mokymai gali būti vykdomi tiesioginiu (pvz., paskaitos, seminarai, konferencijos ir kiti teminiai renginiai) ar nuotoliniu būdu (pvz., vaizdo konferencijos, mokomosios medžiagos pateikimas elektroninėje erdvėje ir pan.). Mokymus gali vykdyti Informacinės sistemos saugos įgaliotinis ar kitas Informacinės sistemos valdytojo ar Informacinės sistemos tvarkytojo darbuotojas, išmanantis elektroninės informacijos saugos užtikrinimo principus, arba elektroninės informacijos saugos mokymų paslaugų teikėjas. Informacinės sistemos saugos įgaliotinio ir kibernetinio saugumo vadovo mokymus gali vykdyti tik aukštos kvalifikacijos elektroninės informacijos saugos mokymų paslaugų teikėjas;

46.5. Informacinės sistemos naudotojų mokymai turi būti organizuojami periodiškai, ne rečiau kaip kartą per dvejus metus. Informacinės sistemos saugos įgaliotinio, kibernetinio saugumo vadovo, Informacinės sistemos administratoriaus mokymai turi būti organizuojami pagal poreikį. Už mokymų organizavimą atsakingas Informacinės sistemos saugos įgaliotinis ar kitas pagrindinio Informacinės sistemos tvarkytojo paskirtas darbuotojas.

V SKYRIUS

INFORMACINĖS SISTEMOS NAUDOTOJŲ SUPAŽINDINIMO SU SAUGOS DOKUMENTAIS PRINCIPAI

47. Tvarkyti Informacinės sistemos asmens duomenis ir gauti elektroninę informaciją gali tik Informacinės sistemos naudotojai, supažindinti su Informacinės sistemos saugos dokumentais ir pasirašę

pasižadėjimus saugoti asmens duomenų paslaptį. Pakartotinis supažindinimas su minėtais dokumentais vykdomas jiems pasikeitus.

48. Už Informacinės sistemos naudotojų supažindinimą su Informacinės sistemos saugos dokumentais ir kitais saugos politiką įgyvendinamaisiais teisės aktais ir atsakomybe už šių reikalavimų nesilaikymą atsakingi Informacinės sistemos saugos įgaliotinis bei kitų Informacinės sistemos tvarkytojų vadovų paskirti atsakingi asmenys.

50. Saugos nuostatai skelbiami Teisės aktų registre ir pagrindinio Informacinės sistemos tvarkytojo interneto svetainėje.

51. Informacinės sistemos naudotojai, pažeidę Informacinės sistemos saugos dokumentų reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

2.8. Teisės aktų, susijusių su vaikų sveikatos priežiūra ir švietimu, analizė

Kuriama Informacinės sistemos (toliau – VSS IS) posistemė apims ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų sveikatos duomenis. Šiame skyriuje pateikiama teisės aktų, reglamentuojančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų sveikatos priežiūrą, sveiką vystymąsi, dalyvavimą ugdymo procese, apžvalga. Lentelėje nurodomas teisės akto pavadinimas bei reglamentavimo sritis, kuri aktuali kuriamai VSS IS posistemai. Lentelės apačioje pateikiamos išvados, rekomendacijos, kokie teisės aktų pakeitimai būtų reikalingi kuriamai VSS IS posistemai, siekiant kaupti ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų sveikatos duomenims ir vykdyti jų stebėseną.

Eil. Nr.	Teisės akto pavadinimas	Reglamentavimas susijęs su kuriamą VSS IS posisteme
1	Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas	<p>2 straipsnis. Vaiko sąvoka</p> <p>10. Vaikas – žmogus iki 18 metų, išskyrus atvejus, kai Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatyta kitaip. Jeigu asmens amžius yra nežinomas ir yra priežasčių manyti, kad jis yra nepilnametis, toks asmuo laikomas vaiku, iki bus nustatyta priešingai.</p> <p>4 straipsnis. Vaiko teisių ir laisvių apsaugos įgyvendinimo principai</p> <p>Tėvai, kiti vaiko atstovai pagal įstatymą, valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, nevyriausybinės organizacijos, kiti fiziniai ir juridiniai asmenys privalo vadovautis šiais principais:</p> <p>6) vaiko sveiko vystymosi užtikrinimo – kiekvienam vaikui, tiek iki gimimo, tiek jam gimus, turi būti garantuota galimybė sveikai ir normaliai vystytis.</p> <p>6 straipsnis. Vaiko teisė gyventi ir sveikai vystytis</p> <p>1. Kiekvienas vaikas turi neatimamą teisę gyventi ir sveikai vystytis.</p> <p>2. Vaiko teisė į sveikatą įgyvendinama:</p> <p>1) teikiant ypatingą nėščiąjų, gimdyvių ir naujagimių sveikatos priežiūrą ir apsaugą;</p> <p>2) priemonėmis, leidžiančiomis sudaryti vaikui sveiką ir saugią aplinką;</p> <p>3) vaikų ir jų tėvų sveikatos priežiūra;</p> <p>4) vaikų ligų prevencija, teikiant kvalifikuotą sveikatos priežiūrą;</p>

		<p>5) sudarant teisinės, organizacinės tinkamos kokybės vaikų maisto produktų gamybos prielaidas ir užtikrinant jų prieinamumą;</p> <p>6) ugdant vaiko sveikos gyvensenos įpročius;</p> <p>7) kitomis įstatymų nustatytais vaiko sveikatos priežiūros garantijomis.</p>
2	Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymas	<p>36 straipsnis. Vaikų sveikatos sauga ir stiprinimas</p> <p>1. Ikimokyklinio ugdymo mokyklose ir bendrojo lavinimo mokyklose turi būti sudarytos sąlygos vaikų sveikatai išsaugoti ir stiprinti, vaikų sveikatos priežiūrai užtikrinti.</p> <p>2. Vaikų sveikatos sauga įgyvendinama:</p> <p>1) užtikrinant įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas vaikų ugdymo, mokymosi, mitybos, kūno kultūros ir sporto, poilsio, medicinos bei psichologinės pagalbos teikimo sąlygas ugdymo įstaigose ir vaikų apsaugą nuo fizinę bei psichinę sveikatą žalojančio poveikio;</p> <p>2) užtikrinant visiems vaikams tinkamą sveikatos priežiūrą;</p> <p>3) didinant visų vaikų imunitetą užkrečiamosioms ligoms, nuo kurių skiepijama.</p>
3	Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymas	<p>18 straipsnis. Profilaktiniai patikrinimai</p> <p>2. Sveikatos priežiūros įstaigos privalo per nustatytą laiką tikrinti nėščiųjų, vaikų iki 16 metų, motinų, iki vaikui sukaks vieneri metai, ir kitų asmenų, kurių sąrašą nustato Sveikatos apsaugos ministerija, sveikatą.</p>
4	Lietuvos Respublikos civilinio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas. Civilinis kodeksas	<p>6.733 straipsnis. Pacientų medicinos dokumentų būtinumas</p> <p>Asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikėjai privalo turėti (tvarkyti, pildyti) nustatytos formos ir rūšių pacientų medicinos dokumentus (ligos istorijas, kitus medicinos dokumentus), juos pildyti bei saugoti įstatymų nustatyta tvarka.</p>
5	Vaikų sveikatos tikrinimo tvarkos	<p>I skyrius. Bendrosios nuostatos</p> <p>2. Vaiko amžiaus tarpsniai:</p>

<p>aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 301 (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. kovo 23 d. įsakymo Nr. V-383 redakcija)</p>	<p>2.1. naujagimis – nuo gimimo iki 28 dienų amžiaus;</p> <p>2.2. kūdikis – nuo gimimo iki 1 metų amžiaus;</p> <p>2.3. ankstyvojo amžiaus vaikas – nuo 1 iki 4 metų amžiaus;</p> <p>2.4. viduriniojo amžiaus vaikas – nuo 4 iki 10 metų amžiaus;</p> <p>2.5. paauglys – nuo 10 iki 18 metų amžiaus.</p> <p>VI skyrius. Baigiamosios nuostatos</p> <p>26. Atlikus profilaktinį vaiko, lankančio švietimo ar kitą ugdymo įstaigą, sveikatos tikrinimą, išrašomas Vaiko sveikatos pažymėjimas, kuriame įrašomi reikiami duomenys, išvados ir rekomendacijos švietimo ar kitai ugdymo įstaigai.</p> <p>27. Jei medicininės priežastys, dėl kurių vaikui buvo rekomenduoti apribojimai (pvz., fizinis pajėgumas), išlieka ilgiau nei nustatytas Vaiko sveikatos pažymėjimo galiojimo laikas, vaikas (jo tėvai arba kiti atstovai pagal įstatymą) kreipiasi dėl naujo Vaiko sveikatos pažymėjimo išdavimo Aprašo II skyriuje nustatyta tvarka.</p> <p>28. Atlikus privalomą profilaktinį sveikatos tikrinimą švietimo ar kitą ugdymo įstaigą lankančiam vaikui (jo tėvams arba kitiems atstovams pagal įstatymą), ASPĮ išduoda užpildytą ir ASPĮ užregistruotą Vaiko sveikatos pažymėjimą, kurį vaikas (jo tėvai arba kiti atstovai pagal įstatymą) pateikia švietimo ar kitai ugdymo įstaigai.</p> <p>29. Jei reikia, muzikos, dailės mokyklai, vaikų poilsio stovyklai ar kitai ugdymo įstaigai išduodama Vaiko sveikatos pažymėjimo teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinta kopija.</p> <p>Vaikų sveikatos tikrinimo tvarkos aprašo 1 priedas. Profilaktinio vaikų sveikatos tikrinimo reikalavimai</p> <p>Privalomieji veiksmai ir būtini tyrimai specialistams:</p> <p>Kūdikis 1–6 mėn. amžiaus 1 kartą per mėnesį</p> <p><i>Gydytojas</i></p> <p>2.1. Kiekvieno apsilankymo metu įvertinti kūdikio sveikatos būklę, fizinę būklę pagal atitinkamą ūgio ir svorio kitimo diagramą, nubrėžiant asmeninę augimo kreivę.</p> <p>2.2. Nustatyti ir įvertinti rizikos sveikatai veiksnius. Atkreipti dėmesį į klubo sąnarių būklę, širdies veiklą, momenėlio būklę, raumenų tonusą.</p>
---	---

2.3. Atlikti, patikrinti ir įvertinti:

2.3.1. 3 mėn. ir 6 mėn. amžiaus kūdikio psichomotorinę raidą;

Slaugytojas

2.4. Kiekvieno apsilankymo metu pamatuoti kūdikio galvos apimtį, ūgį ir svorį, įrašyti jų kitimą į atitinkamas ūgio ir svorio kitimo diagramas.

2.5. Suteikti žinių apie kūdikio aplinkos higieną ir jos saugumą.

2.6. Informuoti tėvus apie ligų ir traumų, nudegimų ir prievartos profilaktiką, imunoprofilaktiką.

2.7. Padėti formuoti racionalios kūdikio ir motinos mitybos įgūdžius, skatinti maitinimą krūtimi.

2.8. Informuoti tėvus apie dantų ėduonies profilaktiką ir pamokyti burnos higienos pagrindų – išdygus pirmajam dančiui mokyti jį valyti.

2.9. Atkreipti dėmesį dėl motinos pogimdyminės depresijos pasireiškimo.

Kūdikis 4–6 mėn. amžiaus 1 kartą

Gydytojas

2.3.2. bendrą kraujo tyrimą (kūdikio, priskirto rizikos grupei: jeigu jis gimė neišnešiotas, jei buvo ABO ar Rh nesuderinamumas; įgimtos infekcijos; iš daugiavaisio nėštumo, mažo gimimo svorio (<2500g).

Kūdikis 7–12 mėn. amžiaus 2–3 kartus

Gydytojas

2.10. Kiekvieno apsilankymo metu įvertinti kūdikio sveikatos būklę, atkreipti dėmesį į regėjimo organus, klubo sąnarių būklę, fizinę būklę pagal atitinkamą ūgio ir svorio kitimo diagramą, nubrėžiant asmeninę augimo kreivę.

2.11. Atlikti, patikrinti ir įvertinti:

2.12. 9 mėn. amžiaus kūdikio psichomotorinę raidą;

Slaugytojas

2.14. Kiekvieno apsilankymo metu pamatuoti galvos apimtį, ūgį ir svorį, įrašyti jų kitimą į atitinkamas diagramas bei svorio priklausomybės nuo ūgio kitimo diagramą.

2.15. Paaiškinti apie kūdikio aplinkos saugumą.

2.16. Padėti formuoti racionalios kūdikio ir šeimos mitybos įgūdžius.

		<p>2.17. Informuoti tėvus:</p> <p>2.17.1. apie ligų ir traumų, nudegimų, prievartos profilaktiką, imunoprofilaktiką;</p> <p>2.17.2. apie dantų ėduonies profilaktiką ir pamokyti burnos higienos pagrindų – išdygus pirmajam dančiui mokyti jį valyti.</p> <p>Kūdikis 9–12 mėn. amžiaus 1 kartą</p> <p><i>Gydytojas</i></p> <p>2.13. bendrą kraujo tyrimą.</p> <p>9–11 mėn. amžiaus 1 kartą</p> <p><i>Vaikų ligų gydytojas</i></p> <p>Nustatyti ir įvertinti rizikos sveikatai veiksnius.</p> <p>Esant indikacijų, paskirti kitų gydytojų specialistų profilaktinius patikrinimus.</p> <p>Ankstyvojo amžiaus vaikas nuo 1 iki 4 metų amžiaus 1 kartą per metus</p> <p><i>Gydytojas</i></p> <p>3.1. Kiekvieno apsilankymo metu įvertinti:</p> <p>3.1.1. vaiko sveikatos būklę;</p> <p>3.1.2. fizinę būklę pagal galvos apimties bei svorio priklausomybės nuo ūgio kitimo diagramas pagal lytį nuo gimimo iki 2 metų, o nuo 2 metų amžiaus – pagal asmenines svorio priklausomybės nuo ūgio kitimo kreives pagal lytį;</p> <p>3.1.3. regėjimą;</p> <p>3.1.4. atramos judamąjį aparatą;</p> <p>3.1.5. klausą.</p> <p>3.2. Atlikti, patikrinti ir įvertinti:</p> <p>3.2.1. 12 mėn.; 18 mėn.; 24 mėn.; 36 mėn.; 48 mėn. amžiaus vaiko psichomotorinę raidą;</p> <p>3.2.2. arterinį kraujo spaudimą (toliau – AKS) iki 3 metų amžiaus – rizikos grupių vaikams: neišnešiotiems, jei naujagimio svoris buvo mažesnis negu 1500 g, kuriems buvo kateterizuota bambos vena, turintiems įgimtą širdies ydą, sergantiems inkstų ligomis, esant padidėjusiam intrakranijiniam spaudimui, po širdies ar kepenų</p>
--	--	---

		<p>transplantacijos, o nuo 3 metų amžiaus – visiems vaikams kiekvieno apsilankymo metu;</p> <p>Ankstyvojo amžiaus vaikas 12–18 mėn. amžiaus 1 kartą <i>Gydytojas</i></p> <p>3.2.3. šlapimo tyrimą;</p> <p>Ankstyvojo amžiaus vaikas 15–18 mėn. amžiaus 1 kartą <i>Gydytojas</i></p> <p>3.2.4. bendrą kraujo tyrimą – 2.3.2 papunktyje nurodytų rizikos grupių vaikams, taip pat tiems, kurių racione > 600 ml karvės / ožkos pieno, tiems, kurių tėvai vegetarai, tiems, kurie turi specialiųjų sveikatos poreikių (serga lėtinėmis ligomis, dažnai serga, nustatytas neharmoningas augimas).</p> <p>1 kartą per metus <i>Gydytojas odontologas arba gydytojas odontologas specialistas</i></p> <p>3.3. 1–2 metų amžiaus įvertinti dantų dygimą;</p> <p>3.4. Atlikti ankstyvo dantų éduonies diagnostiką;</p> <p>3.5. Įvertinti burnos higienos būklę ir išdygus pirmajam dančiui tėvus mokyti burnos higienos pagrindų. <i>Gydytojas odontologas arba gydytojas odontologas specialistas, arba burnos higienistas</i></p> <p>3.6. Atlikti ankstyvo dantų éduonies profilaktiką.</p> <p>3.7. Įvertinti burnos higienos būklę ir išdygus pirmajam dančiui tėvus pamokyti burnos higienos pagrindų, sveikos mitybos pagrindų.</p> <p>1 kartą per metus <i>Slaugytojas</i></p> <p>3.8. Kiekvieno apsilankymo iki 2 m. amžiaus metu pasverti vaiką, pamatuoti galvos apimtį, ūgį, šiuos duomenis įrašyti į augimo diagramą, o nuo 2 metų – pasverti, pamatuoti ūgį ir įrašyti į atitinkamą svorio priklausomybės nuo ūgio kitimo diagramą.</p> <p>3.9. Informuoti tėvus ir vaikus apie racionalią mitybą, traumų, nudegimų ir smurto, žalingų sveikatai įpročių profilaktiką.</p> <p>Ankstyvojo amžiaus vaikas 1–3 metų amžiaus 1 kartą <i>Gydytojas oftalmologas</i></p>
--	--	---

		<p>Įvertinti refrakciją, regėjimą (žvairumas, astigmatizmas, įgimtos anomalijos).</p> <p><i>Vaikų ligų gydytojas</i></p> <p>Nustatyti ir įvertinti rizikos sveikatai veiksnius.</p> <p>Esant indikacijų, paskirti kitų gydytojų specialistų profilaktinius patikrinimus.</p> <p>Viduriniojo amžiaus vaikas (nuo 4 iki 10 metų amžiaus) 1 kartą per metus</p> <p><i>Gydytojas</i></p> <p>4.1. Kiekvieno apsilankymo metu įvertinti vaiko sveikatos būklę, fizinę būklę, įvertinti augimą, nubrėžiant asmeninę ūgio ir svorio bei svorio priklausomybės nuo ūgio kitimo kreives pagal lytį; įvertinti:</p> <p>4.1.1. kūno masės indeksą (toliau – KMI);</p> <p>4.1.2. klausą;</p> <p>4.1.3. regėjimą;</p> <p>4.1.4. atramos judamąjį aparatą;</p> <p>4.1.5. psichikos būklę;</p> <p>4.1.6. mitybos ir higienos įgūdžius;</p> <p>4.1.7. AKS.</p> <p>6–7 metų amžiaus 1 kartą per metus</p> <p><i>Gydytojas odontologas</i> <i>arba gydytojas odontologas specialistas</i></p> <p>4.3. Įvertinti 5–7 metų vaiko nuolatinių dantų dygimą.</p> <p>4.4. Atlikti dantų ėduonies diagnostiką, krūminių dantų silantavimą – priklausomai nuo dantų dygimo laiko, esant reikalui, pagydyti ar skirti gydymo laiką, siųsti gydyti.</p> <p>4.5. Įvertinti nuolatinių dantų sąkandį, nustatyti, ar nėra sąkandžio anomalijų, esant reikalui, pagydyti ar skirti gydymo laiką / siųsti konsultacijos / gydyti.</p> <p><i>Gydytojas odontologas arba gydytojas odontologas specialistas, arba burnos higienistas</i></p> <p>4.6. Atlikti dantų ėduonies profilaktiką.</p> <p>4.7. Įvertinti burnos higienos būklę ir pamokyti burnos higienos</p>
--	--	---

		<p>pagrindų (dantų valymo šepetėliu ir tarpdančių siūlu).</p> <p>4.8. Patikrinti burnos sveikatą prieš einant į mokyklą.</p> <p><i>Slaugytojas</i></p> <p>4.9. Kiekvieno apsilankymo metu pamatuoti AKS, ūgį, svorį ir šiuos duomenis įrašyti į atitinkamas ūgio ir svorio bei svorio priklausomybės nuo ūgio kitimo diagramas, apskaičiuoti KMI.</p> <p>4.10. Informuoti tėvus ir vaikus apie fizinį aktyvumą, racionalią mitybą, traumų, nudegimų, paskendimo, smurto, ligų ir žalingų sveikatai įpročių profilaktiką, sveiko gyvenimo būdo ir lytinio švietimo principus.</p> <p>4.11. Pagal amžiaus ir lyties ypatumus padėti vaikui ir tėvams formuoti higienos, racionalios mitybos, sveiko gyvenimo būdo, imunoprofilaktikos nuostatas.</p> <p>1 kartą</p> <p><i>Gydytojas oftalmologas</i></p> <p>Įvertinti refrakciją, regėjimą (žvairumas, astigmatizmas, įgimtos anomalijos).</p> <p><i>Vaikų ligų gydytojas</i></p> <p>Nustatyti ir įvertinti rizikos sveikatai veiksniai.</p>
6	<p>Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. V-964 (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. balandžio 10 d.</p>	<p>IV skyrius. Vaikų maitinimo organizavimas mokyklose, vykdančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas</p> <p>30. Vaikų iki 1 metų amžiaus maitinimo organizavimas:</p> <p>30.1. vaikai iki 1 metų amžiaus maitinami pagal individualius valgiaraščius, raštu suderintus su vaiko atstovais pagal įstatymą, sudaromus kas mėnesį pagal Tvarkos aprašo 31 punkte pateiktus reikalavimus, jei gydytojas raštiškai nerekomendavo kitaip (Forma Nr. 027-1/a). Valgiaraštyje turi būti nurodytos kiekvieno vaiko maitinimo valandos, motinos pieno ar pradinio (tolesnio) maitinimo kūdikių mišinio (toliau – kūdikių mišinys), kito maisto kiekiai;</p> <p>32. 1–7 metų amžiaus vaikų maitinimo organizavimas:</p> <p>32.4. pagal gydytojo raštiškus nurodymus formoje Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. V-951 „Dėl</p>

	<p>įsakymo Nr. V-394 redakcija)</p>	<p>statistinės apskaitos formos Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“ patvirtinimo (toliau – Forma Nr. 027-1/a) turi būti organizuojamas pritaikytas maitinimas;</p> <p>VI skyrius. Vaikų maitinimo organizavimas poilsio stovyklose</p> <p>40. Vaikams, pateikusiems gydytojo raštiškus nurodymus (Forma Nr. 027-1/a), turi būti organizuojamas pritaikytas maitinimas.</p> <p>VIII skyrius. Vaikų maitinimo valgiaraščių sudarymo reikalavimai</p> <p>49.4. pagal gydytojo raštiškas rekomendacijas (Forma Nr. 027-1/a).</p> <p>Visuomenės sveikatos specialisto funkcijos, prižiūrint maitinimo organizavimą mokyklose</p> <p>1. Raštu informuoti mokyklos administraciją ir maitinimo paslaugų teikėjų darbuotojus, atsakingus už vaikų maitinimą, apie Formoje Nr. 027-1/a pateiktus raštiškus nurodymus dėl vaiko maitinimo organizavimo per 5 darbo dienas nuo Formos Nr. 027-1/a pateikimo.</p> <p>2. Prižiūrėti maitinimo organizavimo atitiktį Tvarkos apraše nustatytiems reikalavimams:</p> <p>2.5. ar pagal gydytojo raštiškus nurodymus (Forma Nr. 027-1/a) organizuojamas pritaikytas maitinimas (Tvarkos aprašo 32.4 papunktis ir 38 punktas);</p>
7	<p>Privalomų sveikatos statistikos apskaitos ir kitų tipinių formų, pildomų sveikatos priežiūros įstaigose, sąrašas ir saugojimo terminai, patvirtinti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 515</p>	<p>2.1. apskaitą sveikatos priežiūros įstaigoje (toliau – įstaiga) vykdo sveikatos priežiūros specialistai, pildydami Sąraše ir saugojimo terminuose nurodytas privalomas sveikatos statistikos apskaitos ir kitas tipines formas (toliau – apskaitos dokumentai);</p> <p>2.2. elektroniniu būdu galima pildyti visus apskaitos dokumentus, naudojamus įstaigose, tačiau turi būti laikomasi teisės aktuose nustatytų jų turinio reikalavimų. Elektroniniu būdu užpildyti apskaitos dokumentai gali būti išspausdinami tik tais atvejais, kai dėl technologinių priežasčių jų gauti neįmanoma iš įstaigų informacinių sistemų ar per Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinę sistemą arba apskaitos dokumentų reikia teisėtvarkos institucijoms ir teismams jų funkcijoms vykdyti. Jeigu apskaitos dokumentai įstaigose tvarkomi elektroniniu būdu, įstaigos privalo užtikrinti, kad būtų laikomasi šio įsakymo, Lietuvos</p>

		<p>Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytų apskaitos dokumentų, asmens duomenų ir ypatingų asmens duomenų tvarkymo reikalavimų;</p> <p>2.3. elektroniniu būdu užpildyti apskaitos dokumentai nespausdinami ir neperklijuojami į popierinės formos ambulatorines asmens sveikatos istorijas. Įstaigų veiklą prižiūrinčios (kontroliuojančios) valstybės institucijos ar įstaigos elektroniniu būdu užpildytus apskaitos dokumentus gali gauti skaitmeninėse laikmenose iš įstaigų informacinių sistemų arba per Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinę sistemą;</p> <p>2.4. jeigu apskaitos dokumentai pasirašomi elektroniniu parašu, įstaigos privalo užtikrinti Lietuvos Respublikos elektroninio parašo įstatymo nustatytus elektroninio parašo reikalavimus ir pasirašytų duomenų autentiškumą, prieinamumą ir elektroninio parašo galiojimą. Sąrašo ir saugojimo terminų bei kitų teisės aktų nustatytą apskaitos dokumentų saugojimo laikotarpį. Elektroniniu parašu pasirašyti elektroniniai apskaitos dokumentai turi atitikti Lietuvos vyriausiojo archyvaro patvirtintose ar su juo suderintose elektroninių dokumentų specifikacijose nustatytus reikalavimus;</p> <p>2.5. įstaiga, atsižvelgdama į savo veiklos pobūdį, turi teisę pakeisti apskaitos dokumentus: papildyti jai reikalingais laukais arba panaikinti laukus, kurie nepildomi dėl veiklos pobūdžio. Įstaiga gali įstaigos vadovo įsakymu pasitvirtinti papildomas sveikatos statistikos apskaitos formas, pildomas toje įstaigoje.</p> <p>Privalomų sveikatos statistikos apskaitos ir kitų tipinių formų, pildomų sveikatos priežiūros įstaigose, sąrašas ir saugojimo terminai</p> <p>2.2.2 Vaikų ligos Formos Nr.027-1/a Vaiko sveikatos pažymėjimas Užpildytos formos saugojimo terminas: atiduodama asmeniui</p>
8	Visuomenės sveikatos specialisto, vykdančio sveikatos	Visuomenės sveikatos specialisto, vykdančio sveikatos priežiūrą mokykloje, kvalifikacinių reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas) nustato visuomenės sveikatos specialisto (toliau – specialistas),

	<p>priežiūrą mokykloje, kvalifikacinių reikalavimų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. rugpjūčio 1 d. įsakymu Nr. V-630 (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m. gruodžio 20 d. įsakymo Nr. V-1473 redakcija)</p>	<p>vykdančio sveikatos priežiūrą ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose (toliau kartu vadinama – mokykla), kvalifikacinius reikalavimus.</p> <p>5. Specialistas turi žinoti ir suprasti:</p> <p>5.8. vaikų sveikatos rodiklius;</p> <p>5.9. veiksnius, darančius įtaką vaikų sveikatai;</p> <p>5.10. vaikų sveikos mitybos principus, maitinimo organizavimo mokykloje reikalavimus, valgiaraščių sudarymo pagrindus;</p> <p>5.13. asmens sveikatos informacijos konfidencialumo reikalavimus;</p> <p>6. Specialistas turi mokėti ir gebėti:</p> <p>6.1. analizuoti ir vertinti mokinių sveikatos rodiklius, mokyklos bendruomenės sveikatai poveikį darančius veiksnius;</p> <p>6.4. pastebėti mokinių sveikatos ir elgsenos problemas, pagal kompetenciją taikyti prevencines priemones, prireikus nukreipti juos į sveikatos priežiūros įstaigas;</p> <p>6.5. vertinti mokinių mokymo(-si) aplinką, ugdymo proceso organizavimą, maitinimo organizavimą pagal teisės aktus, reglamentuojančius vaikų sveikatos priežiūrą, sveikatos saugą ir stiprinimą;</p> <p>6.6. atpažinti gyvybei pavojingas būkles, suteikti pirmąją pagalbą, koordinuoti pirmosios pagalbos teikimą;</p> <p>6.12. naudotis informacinėmis technologijomis.</p>
9	<p>Lietuvos higienos norma HN 75:2016 „ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos</p>	<p>79. Švietimo teikėjas, vykdamas ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą, turi užtikrinti, kad vaikai ugdymo procese dalyvautų tik teisės akto [13.5] nustatyta tvarka pasitikrinę sveikatą.</p> <p><i>Punkto pakeitimai:</i></p> <p><i>Nr. V-947, 2016-07-19</i></p> <p><i>Nr. V-906, 2018-08-13</i></p> <p>80. Vaikai ugdyti pagal ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą nepriimami, jei turi užkrečiamųjų ligų ar kitų ūmių sveikatos sutrikimų požymių (karščiuoja, dūsta, skundžiasi skausmu, viduriuoja, vemia, turi nežinomos kilmės bėrimo elementų), taip pat turi utėlių ar glindų.</p>

	<p>ministro 2010 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. V-313 (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. sausio 26 d. įsakymo Nr. V-93 redakcija)</p>	<p><i>Punkto pakeitimai:</i> <i>Nr. V-1183, 2018-10-31</i></p> <p>81. Vaikui sunegalavus ugdymo proceso metu informuojami jo tėvai (globėjai, rūpintojai), o esant būtinumui nedelsiant kviečiama greitoji medicinos pagalba. Jei vaikui ugdymo proceso metu pasireiškė užkrečiamųjų ligų požymiai, jis izoliuojamas, kol jo tėvai (globėjai, rūpintojai) atvyks.</p> <p><i>Punkto pakeitimai:</i> <i>Nr. V-1183, 2018-10-31</i></p> <p>83. Vaiko dienos režimas turi atitikti vaiko fiziologinius poreikius, jo amžiaus ypatumus, sveikatos būklę.</p> <p>84. Aktyvi fizinė veikla turi būti organizuojama kasdien, atsižvelgiant į vaikų amžių ir sveikatos būklę.</p>
10	<p>Lietuvos higienos norma HN 20:2018 „Neformaliojo vaikų švietimo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. V-599 (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. birželio 15 d. įsakymo Nr. V-696 redakcija)</p>	<p>VII skyrius. Ugdymo veiklos organizavimo reikalavimai</p> <p>44. Švietimo teikėjas, kuris organizuoja kūno kultūros ir sporto pratybas, varžybas, turi užtikrinti, kad mokiniai jose dalyvautų tik patikrinę sveikatą Sportuojančių asmenų sveikatos tikrinimo tvarkoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“, nustatytu periodiškumu ir pateikę sportuojančiojo sveikatos patikrinimo medicininę pažymą (forma Nr. 068/a) ar sportininko sveikatos stebėjimo kortelę (forma Nr. 061/a), patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 515 „Dėl sveikatos priežiūros įstaigų veiklos apskaitos ir atskaitomybės tvarkos“, ar jų kopijas. Kiti švietimo teikėjai, vykdantys neformaliojo švietimo programas, turi užtikrinti, kad mokiniai iki 18 metų jose dalyvautų tik švietimo sutartyje numačius prievolę tėvams (globėjams, rūpintojams) pateikti informaciją apie profilaktinio sveikatos tikrinimo išvadas, jeigu gydytojo sprendimu mokinio dalyvavimas konkrečioje neformaliojo švietimo veikloje gali turėti įtakos jo sveikatai.</p>

11	Lietuvos higienos norma HN 79:2010 „Vaikų poilsio stovykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. V-765	<p>XI. Skyrius. Dienos režimo ir sveikatos priežiūros organizavimo reikalavimai</p> <p>56. Stovyklos vadovas turi užtikrinti, kad vaikai iki 18 metų stovykloje dalyvautų tik sutartyje dėl stovyklos paslaugų teikimo numačius prievolę tėvams (globėjams, rūpintojams) raštu pateikti stovyklos vadovo įgaliotam asmeniui informaciją apie vaiko profilaktinio sveikatos tikrinimo išvadas, jeigu gydytojo sprendimu, vaiko dalyvavimas stovyklos organizuojamose veiklose gali turėti įtakos jo sveikatai.</p> <p><i>2018 m. rugpjūčio 13 d. Nr. V-899 punkto pakeitimas, įsigaliojimas nuo 2018 m. rugsėjo 1 d.</i></p>
12	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. gegužės 26 d. įsakymas Nr. V-657 „Dėl Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“	<p>2.7. duomenys, susiję su vaiko sveikatos pažymėjimu, vadovaujantis Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos naudojimo tvarkos aprašo nustatyta tvarka, visose asmens sveikatos priežiūros įstaigose turi būti tvarkomi elektroniniu būdu nuo 2018 m. birželio 1 d.;</p> <p><i>2018 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. V-529 papildyta 2.7 punktu</i></p>
	Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas	<p>7 straipsnis. Ikimokyklinis ugdymas</p> <p>1. Ikimokyklinio ugdymo paskirtis – padėti vaikui tenkinti prigimtinius, kultūros, taip pat ir etninės, socialinius, pažintinius poreikius.</p> <p>2. Ikimokyklinis ugdymas vyksta šeimoje, o tėvų (globėjų) pageidavimu – pagal ikimokyklinio ugdymo programą. Švietimo ir mokslo ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta</p>

		<p>tvarka ir atvejais vaikui ikimokyklinis ugdymas gali būti privalomas.</p> <p>3. Ikimokyklinis ugdymas teikiamas vaikui nuo gimimo, iki jam pradedamas teikti priešmokyklinis arba pradinis ugdymas.</p> <p>4. Ikimokyklinio ugdymo programą, parengtą pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintus ikimokyklinio ugdymo programų kriterijus, vykdo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklos, laisvasis mokytojas ar kitas švietimo teikėjas.</p> <p>5. Ikimokyklinio amžiaus vaikui ir jo tėvams (globėjams) kompleksiskai teikiamos švietimo pagalba, socialinė parama, sveikatos priežiūros paslaugos švietimo ir mokslo ministro, socialinės apsaugos ir darbo ministro ir sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka.</p> <p>22 straipsnis. Sveikatos priežiūra mokykloje</p> <p>1. Sveikatos priežiūros mokykloje paskirtis – saugoti ir stiprinti mokinių sveikatą, aktyviai bendradarbiaujant su jų tėvais (globėjais, rūpintojais).</p> <p>2. Sveikatos priežiūra mokykloje apima Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo reglamentuotą savivaldybių vykdomą visuomenės sveikatos priežiūrą. <i>(Naujai išdėstyta 22 str. 2 punktas. Straipsnio dalies pakeitimai: Nr. XII-1614, 2015-04-16)</i></p> <p>3. Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo tvarką mokykloje (išskyrus aukštąsias mokyklas) nustato sveikatos apsaugos ministras kartu su švietimo ir mokslo ministru. Mokyklose gali būti vykdomos tik Švietimo ir mokslo ministerijos, kitų ministerijų ar savivaldybės institucijų patvirtintos mokinių sveikatinimo programos.</p> <p>5. Valstybė skatina ir remia juridinių ir fizinių asmenų, taip pat valstybėje narėje įsteigtų juridinių asmenų ar kitų organizacijų, ar jų padalinių, iniciatyvas, kurios padeda saugoti ir stiprinti mokinių sveikatą Lietuvoje.</p> <p>7. Statistinė informacija apie mokinių sveikatą, sveikatos rizikos veiksnius naudojama mokyklos veiklos kokybės įsivertinimui ir išoriniam vertinimui bei stebėsenai.</p> <p>36 straipsnis. Vežimas, apgyvendinimas, maitinimas</p> <p>7. Ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose, profesinio</p>
--	--	---

		<p>mokymo įstaigose, vykdančiose pirminį profesinį mokymą, mokinių maitinimas turi atitikti sveikatos apsaugos ministro nustatytus reikalavimus.</p> <p>9. Už sąlygų sudarymą vaikų ir mokinių maitinimui organizuoti valstybinėje ir savivaldybės ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo mokykloje atsako savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija (dalyvių susirinkimas), kitose ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo mokyklose – savininkas (dalyvių susirinkimas). Už maitinimo organizavimą šioje dalyje nurodytose mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose, vykdančiose pirminį profesinį mokymą, atsako mokyklos vadovas.</p> <p><i>Straipsnio pakeitimai:</i> <i>Nr. XII-553, 2013-10-15, Žin., 2013, Nr. 114-5683 (2013-11-01)</i></p> <p>43 straipsnis. Mokyklos veikla</p> <p>11. Mokykla privalo užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką, ugdymo, mokymo, studijų, švietimo programų vykdymą, atvirumą vietos bendruomenei, mokymo sutarties sudarymą ir sutartų įsipareigojimų vykdymą, geros kokybės švietimą. Švietimo įstaiga privalo sudaryti sąlygas kiekvienam mokiniui nuolat dalyvauti bent vienoje nuoseklioje, ilgalaikėje socialines ir emocines kompetencijas ugdančioje prevencinėje programoje, apimančioje smurto, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevenciją, sveikos gyvensenos skatinimą, įgyvendinant pateiktas švietimo ir mokslo ministro patvirtintas rekomendacijas dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose. <i>(Naujai išdėstytas 43 str. 11 punktas. Straipsnio dalies pakeitimai: Nr. XII-2685, 2016-10-18)</i></p> <p>46 straipsnis. Mokinio teisės ir pareigos</p> <p>1. Mokinys turi teisę:</p> <p>6) į apsaugą nuo smurto, psichologinę, specialiąją pedagoginę, specialiąją, socialinę pedagoginę pagalbą, profesinį orientavimą ir švietimo informacinę pagalbą, sveikatos priežiūrą mokykloje, informaciją apie savo pasiekimų vertinimą ir kitą su mokymusi</p>
--	--	---

		<p>susijusią informaciją; <i>(Naujai išdėstytas 46 str. 1 punkto 6 papunktis. Straipsnio punkto pakeitimai: Nr. XII-2685, 2016-10-18</i></p> <p>7) mokytis savitarpio pagarba grįstoje, psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugioje aplinkoje, turėti higienos reikalavimus atitinkančius mokymosi krūvį ir aplinką;</p> <p>47 straipsnis. Tėvų (globėjų, rūpintojų) teisės ir pareigos</p> <p>1. Tėvai (globėjai, rūpintojai) turi teisę:</p> <p>3) gauti informaciją apie vaiko būklę, ugdymo ir ugdymosi poreikius, pažangą, mokyklos lankymą ir elgesį;</p> <p>2. Tėvai (globėjai, rūpintojai) privalo:</p> <p>2) sudaryti vaikui sveikas ir saugias gyvenimo sąlygas, gerbti vaiko asmenybę, apsaugoti jį nuo smurto, prievartos ir išnaudojimo, užtikrinti, kad vaikas laiku pasitikrintų sveikatą;</p> <p>3) bendradarbiauti su mokyklos vadovu, kitu švietimo teikėju, mokytojais, kitais specialistais, teikiančiais specialiąją, psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę pagalbą, sveikatos priežiūrą, sprendžiant vaiko ugdymosi klausimus ir vykdyti jų rekomendacijas. Vaikui smurtauojant ar patiriant smurtą, kartu su vaiku psichologo nurodytu laiku atvykti į konsultaciją; <i>(Naujai išdėstytas 47 str. 2 punkto 3 papunktis. Straipsnio punkto pakeitimai: Nr. XII-2685, 2016-10-18)</i></p> <p>49 straipsnis. Mokytojo teisės ir pareigos</p> <p>2. Mokytojas privalo:</p> <p>1) užtikrinti ugdomų mokinių saugumą, geros kokybės ugdymą;</p> <p>7) mokyklos nustatyta tvarka informuoti tėvus (globėjus, rūpintojus) apie jų vaiko būklę, ugdymo ir ugdymosi poreikius, pažangą, mokyklos lankymą ir elgesį, taip pat informuoti švietimo įstaigos vadovą apie pastebėtą smurto atvejį; <i>(Naujai išdėstytas 49 str. 2 punkto 7 papunktis. Straipsnio punkto pakeitimai: Nr. XII-2685, 2016-10-18)</i></p>
	<p>Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos</p>	<p>I. Bendrosios nuostatos</p> <p>1. Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato visuomenės sveikatos priežiūros ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio</p>

<p>aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1035/ISAK-2680 (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. liepos 21 d. įsakymo Nr. V-966/V-672 redakcija)</p>	<p>mokymo įstaigose (toliau – Mokykla) tikslą, uždavinius, organizavimo tvarką, visuomenės sveikatos priežiūros specialisto funkcijas, teises ir pareigas.</p> <p>2. Visuomenės sveikatos priežiūros Mokykloje tikslas – saugoti ir stiprinti mokinių sveikatą, aktyviai bendradarbiaujant su jų tėvais (globėjais, rūpintojais).</p> <p>3. Visuomenės sveikatos priežiūros Mokykloje uždaviniai:</p> <p>3.1. vykdyti mokinių sveikatos būklės stebėseną;</p> <p>3.2. ugdyti mokinių sveikos gyvensenos įgūdžius;</p> <p>3.3. vykdyti visuomenės sveikatos rizikos veiksnių stebėseną ir prevenciją Mokykloje.</p> <p>4. Visuomenės sveikatos priežiūrą mokiniams, ugdomiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas (toliau – Mokiniai), vykdo savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros biudžetinė įstaiga – savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras) arba kitos savivaldybės Biuras, teikiantis visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas pagal savivaldybių bendradarbiavimo sutartį.</p> <p>6. Visuomenės sveikatos priežiūrą ikimokyklinio ugdymo mokykloje vykdo visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, atitinkantis Visuomenės sveikatos priežiūros specialisto, vykdančio sveikatos priežiūrą ikimokyklinio ugdymo įstaigoje, kvalifikacinių reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. V-504 „Dėl Visuomenės sveikatos priežiūros specialisto, vykdančio sveikatos priežiūrą ikimokyklinio ugdymo įstaigoje, kvalifikacinių reikalavimų aprašo patvirtinimo“, nustatytus kvalifikacinius reikalavimus, o bendrojo ugdymo mokykloje ir profesinio mokymo įstaigoje – sveikatos priežiūros specialistas, atitinkantis Visuomenės sveikatos priežiūros specialisto, vykdančio sveikatos priežiūrą mokykloje, kvalifikacinių reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. rugpjūčio 1 d. įsakymu Nr. V-630 „Dėl Visuomenės sveikatos priežiūros specialisto, vykdančio sveikatos priežiūrą mokykloje,</p>
---	---

kvalifikacinių reikalavimų aprašo patvirtinimo“, nustatytus kvalifikacinius reikalavimus.

II. Sveikatos priežiūros mokykloje tikslas ir uždaviniai- naujoje redakcijoje panaikinta.

II. Sveikatos priežiūros mokykloje organizavimas

11. Visuomenės sveikatos priežiūra Mokykloje vykdoma pagal Mokyklos visuomenės sveikatos priežiūros veiklos planą (toliau – Veiklos planas), kuris yra sudedamoji Mokyklos mokslo metų / metinės veiklos programos dalis.

12. Atsižvelgdamas į konkrečios Mokyklos, savivaldybės bei šalies visuomenės sveikatos priežiūros poreikius, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, kartu su Mokyklos bendruomene, parengia Veiklos plano projektą, suderina jį su Biuro direktoriumi ir pateikia Mokyklos vadovui. Veiklos plane numatytos priemonės turi būti įtrauktos į Biuro veiklos planą.

13. Visuomenės sveikatos priežiūrai mokykloje vykdyti turi būti įrengtas sveikatos kabinetas. Sveikatos kabinetas turi būti lengvai prieinamas mokiniams ir kitiems mokyklos bendruomenės nariams, užtikrinantis paslaugų teikimo konfidencialumą.

15. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas kartu su Mokyklos vadovu koordinuoja Mokyklos bendruomenės veiklą stiprinant mokinių sveikatą. Mokyklos vadovas užtikrina informacijos, reikalingos visuomenės sveikatos priežiūros specialisto funkcijoms vykdyti, pateikimą.

IV. Sveikatos priežiūros mokykloje dokumentacija - naujoje redakcijoje panaikinta.

III. Visuomenės sveikatos priežiūros specialisto funkcijos, teisės ir pareigos

17. Visuomenės sveikatos priežiūros specialisto funkcijos:

17.1. rinkti, kaupti ir analizuoti duomenis apie Mokinių sveikatos būklę;

17.2. pateikti pedagogams asmens sveikatos priežiūros įstaigų specialistų rekomendacijas dėl Mokinių sveikatos bei koordinuoti šių

	<p>rekomendacijų įgyvendinimą;</p> <p>17.3. teikti išvadas ir pasiūlymus dėl mokinių sveikatos būklės Mokyklos bendruomenei (ne rečiau kaip 1 kartą per metus);</p> <p>17.4. su bent vienu Mokinio, pradėjusio lankyti Mokyklą ir ugdomo pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programas, tėvu (globėju, rūpintoju) aptarti Mokinio sveikatos stiprinimo ir saugos poreikį, o kitų Mokinių – pagal poreikį;</p> <p>17.5. identifikuoti mokinių sveikatos stiprinimo ir sveikatos žinių poreikį, sveikatos raštingumo lygį atsižvelgiant į jų amžiaus tarpsnius;</p> <p>17.6. Mokyklos aplinkoje identifikuoti visuomenės sveikatos rizikos veiksnius;</p> <p>17.7. teikti siūlymus dėl mokinių sveikatos stiprinimo ir Mokyklos aplinkos sveikatinimo priemonių įtraukimo į Mokyklos strateginius veiklos planus Mokyklos administracijai (ne rečiau kaip vieną kartą per metus);</p> <p>17.8. organizuoti mokinių sveikatos stiprinimo priemonių ir Mokyklos aplinkos sveikatinimo priemonių įgyvendinimą ir įgyvendinti jas pagal kompetenciją;</p> <p>17.9. dalyvauti planuojant ir įgyvendinant sveikatos ugdymo bendrąją programą ar kitą sveikatos ugdymo veiklą Mokykloje;</p> <p>17.10. teikti sveikatos žinias Mokyklos bendruomenei apie sveikatos išsaugojimą bei sveikatos stiprinimo būdus, mokyti pritaikyti jas praktiškai;</p> <p>17.11. teikti ir (ar) koordinuoti pirmosios pagalbos teikimą Mokykloje;</p> <p>17.12. tikrinti mokinių asmens higieną;</p> <p>17.13. planuoti ir taikyti užkrečiamųjų ligų ir jų plitimo profilaktikos priemones pagal kompetenciją;</p> <p>17.14. dalyvauti įgyvendinant užkrečiamosios ligos židinio ar protrūkio kontrolės priemones;</p> <p>17.15. konsultuoti Mokyklos ar maitinimo paslaugų teikėjų darbuotojus, atsakingus už mokinių maitinimą, sveikos mitybos ir maisto saugos klausimais;</p> <p>17.16. prižiūrėti mokinių maitinimo organizavimo atitiktį Maitinimo</p>
--	---

		<p>organizavimo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir vaikų socialinės globos įstaigose tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. V-964 „Dėl Maitinimo organizavimo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir vaikų socialinės globos įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatytiems reikalavimams;</p> <p>17.17. dalyvauti Mokyklos vaiko gerovės komisijos veikloje ir įsivertinant Mokyklos veiklą;</p> <p>17.18. teikti pagalbą ir informaciją kūno kultūros mokytojams komplektuojant kūno kultūros ugdymo grupes pagal mokinių fizinį pajėgumą.</p> <p>18. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas turi teisę:</p> <p>18.1. gauti savo funkcijoms vykdyti reikalingą informaciją apie Mokinio ugdymo sąlygas iš Mokyklos administracijos, Mokyklos savivaldos institucijų, pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų.</p> <p>18.2. tobulinti kvalifikaciją.</p> <p>19. Visuomenės sveikatos priežiūros specialisto pareigos:</p> <p>19.1. užtikrinti, vadovaujantis Asmens sveikatos paslapties kriterijais, patvirtintais Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. 552 „Dėl Asmens sveikatos paslapties kriterijų patvirtinimo“, Mokinių asmens sveikatos informacijos konfidencialumą;</p> <p>19.2. įtarus, jog Mokinys patiria psichologinį, fizinį, seksualinį smurtą ar kitus vaiko teisių pažeidimus, nedelsiant pranešti raštu apie tai Mokyklos bei Biuro vadovui ir savivaldybės administracijos vaiko teisių apsaugos skyriui;</p> <p>19.3. laiku ir kokybiškai atlikti numatytas funkcijas, vadovautis profesinės etikos principais.</p> <p><i>VI. Specialisto pareigos, teisės ir atsakomybė - naujoje redakcijoje panaikinta.</i></p>
	<p>Vaikų turizmo renginių organizavimo</p>	<p>III. Turizmo renginių dalyvių saugumo užtikrinimas</p> <p>10. Turizmo renginiuose leidžiama dalyvauti:</p> <p>10.1. ikimokyklinio amžiaus vaikams ne daugiau kaip 4 valandas</p>

	<p>aprašas, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. ISAK-330</p>	<p>trunkančiuose turizmo renginiuose;</p> <p>11. Vaikai, nepriskirti pagrindinei medicininei fizinio pajėgumo grupei arba turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, dviejų dienų ir ilgiau trunkančiuose turizmo renginiuose gali dalyvauti tik su gydytojo leidimu.</p>
	<p>Privalomo ikimokyklinio ugdymo nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. V-735/A1-208 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2016 m. rugpjūčio 31 d. įsakymo Nr. V-735/A1-459 redakcija)</p>	<p>I. Bendrosios nuostatos</p> <p>2. Privalomas ikimokyklinis ugdymas gali būti teikiamas vaikui nuo gimimo iki 6 metų (kol bus pradėtas teikti priešmokyklinis ugdymas).</p> <p>II. Privalomo ikimokyklinio ugdymo nustatymas ir skyrimas</p> <p>5. Privalomas ikimokyklinis ugdymas skiriamas vaikui, kuris auga šeimoje, įrašytoje į socialinės rizikos šeimų apskaitą ir:</p> <p>5.1. nėra ugdomas pagal ikimokyklinio ugdymo programas;</p> <p>5.2. yra įrašytas į įstaigos, vykdančios ikimokyklinio ugdymo programą (toliau – Įstaiga), vaikų sąrašus, bet dėl nepateisinamų priežasčių jos nelanko.</p> <p>6. Privalomas ikimokyklinis ugdymas taip pat gali būti skiriamas vaikui, kuris ugdomas namuose (neįrašytas į Įstaigos vaikų sąrašus) arba yra įrašytas į Įstaigos vaikų sąrašus, bet dėl nepateisinamų priežasčių jos nelanko, vadovaujantis šiais kriterijais:</p> <p>6.1. tėvai (globėjai) stokoja socialinių įgūdžių ir (ar) pozityvios tėvystės įgūdžių;</p> <p>6.2. vaikui nustatytas neįgalumas ir (ar) specialieji ugdymosi poreikiai, bet vaiko tėvai (globėjai) nesudaro sąlygų tenkinti vaiko specialiuosius ugdymosi poreikius;</p> <p>6.3. vaiko tėvai (globėjai) išgyvena sunkumus (vienas iš tėvų (globėjų) ar abu yra netekę darbo; vienas iš tėvų (globėjų) ar abu išvykę į užsienį; įvyko ar vyksta skyrybų procesas; vienas iš tėvų (globėjų) ar abu įrašyti į ieškomų, dingusių žmonių sąrašus; vienam iš tėvų (globėjų) nustatyta sveikatos sutrikimų ar kitų priežasčių), dėl kurių netenkinami vaiko prigimtiniai, kultūriniai, socialiniai ir pažintiniai poreikiai.</p> <p>7. Asmuo (Asmenys) pasitelkdamas kitus specialistus (socialinį darbuotoją, savivaldybėje veikiančią tarpinstitucinio bendradarbiavimo</p>

		<p>komandą ir/ar kt.) nustato privalomo ikimokyklinio ugdymo poreikį vaikui ir surenka privalomo ikimokyklinio ugdymo poreikį įrodančius dokumentus (vaiko gimimo liudijimo kopiją; Vaiko sveikatos pažymėjimą (forma Nr. 027-1/A), kurio forma patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. V-951 „Dėl statistinės apskaitos formos Nr. 027-1/A „Vaiko sveikatos pažymėjimas“ patvirtinimo“, jei yra nustatyti specialieji vaiko ugdymosi poreikiai – mokyklos vaiko gerovės komisijos arba pedagoginės psichologinės tarnybos ar švietimo pagalbos tarnybos pažymą dėl specialiųjų ugdymosi poreikių pirminio (pakartotinio) įvertinimo; pažymą apie šeimos pajamas; pažymą (pažymas) iš darbo biržos, jei tėvas, motina (globėjas (globėjai)) nedirba; neįgalumą patvirtinančius ir kitus dokumentus) (toliau – Dokumentai).</p>
	<p>Priėmimo į valstybines bendrojo ugdymo ir ikimokyklinio ugdymo mokyklas, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina švietimo ir mokslo ministerija, tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. kovo 28 d. įsakymu Nr. V-552 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. balandžio 27</p>	<p>18. Mokinys, pageidaujantis mokytis pagal mokykloje teikiamas ugdymo programas (išskyrus vaikų socializacijos centrą), mokyklos vadovui teikia prašymą, taip pat mokinys, norintis tęsti mokymąsi toje pačioje mokykloje (išskyrus vaikų socializacijos centrą) pagal aukštesnę ugdymo programą mokyklos vadovui teikia prašymą (prašymą už vaiką iki 14 metų teikia vienas iš tėvų (globėjų), nuo 14 metų – vaikas, turintis vieno iš tėvų (rūpintojų) raštišką sutikimą), gimimo liudijimą ar vaiko asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą arba notaro patvirtintą šio dokumento kopiją, leidimą gyventi Lietuvoje (išskyrus Lietuvos Respublikos piliečius), vaiko įgyto išsilavinimo pažymėjimą arba mokymosi pasiekimų pažymėjimą (netaikytina ikimokyklinio ugdymo mokyklai ir pradėsiantiems mokytis pirmoje klasėje), nustatytos formos vaiko sveikatos pažymėjimą ir vieną fotonuotrauką.</p>

	d. įsakymo Nr. V-410 redakcija)	
--	---------------------------------	--

Tam, kad detalizuoti mokinių sveikatos stebėsenos tvarką, nuo 2016 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojo nauja redakcija išdėstytas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymas „Dėl visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo“, kuris pakeitė prieš tai galiojusį Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymą „Dėl sveikatos priežiūros mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo“. Išdėstant įsakymą nauja redakcija buvo panaikinta – II skyrius „Sveikatos priežiūros mokykloje tikslas ir uždaviniai“, IV skyrius „Sveikatos priežiūros mokykloje dokumentacija“ ir VI skyrius „Specialisto pareigos, teisės ir atsakomybė“. Panaikinus šiuos skyrius, naujai išdėstyta tvarka, apie visuomenės sveikatos priežiūros organizavimą mokykloje ir visuomenės sveikatos priežiūros specialisto funkcijas, teises ir pareigas.

Kuriamai VSS IS posistemei nereikės pakeisti visų aukščiau aprašytų teisės aktų. VSS IS, apimanti ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų sveikatos duomenis, funkcionuos atlikus žemiau nurodytų teisės aktų pakeitimus.

- **Vaikų sveikatos tikrinimo tvarkos aprašas**

Vadovaujantis Vaikų sveikatos tikrinimo tvarkos aprašu, vaikams nuo 2 m. amžiaus yra matuojamas ūgis bei svoris. Siekiant, kad vaiko sveikatos rodikliai būtų informatyvūs ir išmatuojami, kuo ankstyvesniame amžiuje, siūlome keisti Vaikų sveikatos tikrinimo tvarkos aprašo 3.8. punktą ir papildyti kūno masės indekso įvertinimu: „Kiekvieno apsilankymo iki 2 m. amžiaus metu pasverti vaiką, pamatuoti galvos apimtį, ūgį, šiuos duomenis įrašyti į augimo diagramą, o nuo 2 metų – pasverti, pamatuoti ūgį ir įrašyti į atitinkamą svorio priklausomybės nuo ūgio kitimo diagramą, **įvertinti kūno masės indeksą.**“

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. balandžio 26 d. įsakymą Nr. V-529 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. gegužės 26 d. įsakymo Nr. V-657 „Dėl Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“, duomenys, susiję su vaiko sveikatos pažymėjimu, vadovaujantis Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos naudojimo tvarkos aprašo nustatyta tvarka, nuo 2018 m. birželio 1 d. visose asmens sveikatos priežiūros įstaigose turi būti tvarkomi elektroniniu būdu, siūlome keisti Vaikų sveikatos tikrinimo tvarkos aprašo 26 ir 28 punktus ir išdėstyti atitinkamai:

26 punktą „Atlikus profilaktinį vaiko, lankančio švietimo ar kitą ugdymo įstaigą, sveikatos tikrinimą, išrašomas Vaiko sveikatos pažymėjimas **užpildomas elektroniniu būdu**, kuriame įrašomi reikiami duomenys, išvados ir rekomendacijos švietimo ar kitai ugdymo įstaigai.“

28 punktą: „Atlikus privalomą profilaktinį sveikatos tikrinimą ~~švietimo ar kitą ugdymo įstaigą lankančiam vaikui (jo tėvams arba kitiems atstovams pagal įstatymą), ASPĮ išduoda užpildytą ir ASPĮ užregistruotą Vaiko sveikatos pažymėjimą, kurį vaikas (jo tėvai arba kiti atstovai pagal įstatymą) pateikia švietimo ar kitai ugdymo įstaigai. **ASPĮ gydytojas užpildo Vaiko sveikatos pažymėjimą elektroniniu būdu.**“~~

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. rugpjūčio 13 d. įsakymu Nr. V-899 pakeitus higienos normos HN 79:2010 „Vaikų poilsio stovykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ reikalavimus, nuo 2018 m. rugsėjo 1 d. vaikai iki 18 metų stovykloje gali dalyvauti tik sutartyje dėl stovyklos paslaugų teikimo numaćius prievolę tėvams (globėjams, rūpintojams) raštu pateikti stovyklos vadovo įgaliotam asmeniui informaciją apie vaiko profilaktinio sveikatos tikrinimo išvadą, jeigu gydytojo sprendimu, vaiko dalyvavimas stovyklos organizuojamose veiklose gali turėti įtakos jo sveikatai, siūlome panaikinti Vaikų sveikatos tikrinimo tvarkos aprašo 29 punktą „Jei reikia, muzikos, dailės mokyklai, vaikų poilsio stovyklai ar kitai ugdymo įstaigai išduodama Vaiko sveikatos pažymėjimo teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinta kopija.“

- **Privalomų sveikatos statistikos apskaitos ir kitų tipinių formų, pildomų sveikatos priežiūros įstaigose, sąrašas ir saugojimo terminai**

Vadovaujantis Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos naudojimo tvarkos aprašo nustatyta tvarka, kad nuo 2018 m. birželio 1 d. Vaiko sveikatos pažymėjimas visose asmens sveikatos priežiūros įstaigose turi būti pildomas elektroniniu būdu, siūlome teisės akte Privalomų sveikatos statistikos apskaitos ir kitų tipinių formų, pildomų sveikatos priežiūros įstaigose, sąrašas ir saugojimo terminai panaikinti eilutę „027-1/a Vaiko sveikatos pažymėjimas. Užpildytos formos saugojimo terminas: atiduodama asmeniui.“

- **Vaiko sveikatos pažymėjimas, Forma Nr. 027-1/a**

Tam, kad informacija apie ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų sveikatą iš asmens sveikatos priežiūrą vykdančių gydytojų specialistų pasiektų visuomenės sveikatos specialistus, vykdančius veiklą ikimokyklinio ugdymo įstaigose, naudojama statistinė apskaitos forma Nr. 027-1/a

„Vaiko sveikatos pažymėjimas“. Kad ikimokyklinio ugdymo įstaiga galėtų užtikrinti sveiką ir saugų ugdymo, mokymo, švietimo programų vykdymą (Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, 43 straipsnio 11 dalis), o visuomenės sveikatos specialistas, dirbantis ikimokyklinio ugdymo įstaigoje galėtų vykdyti jam priskirtas funkcijas (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymas Nr. V-1035/ISAK-2680 „Dėl sveikatos priežiūros mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo“, III skyrius) ir būtų galima atlikti tikslią vaikų sveikatos duomenų analizę, siūlomi Formos Nr. 027-1/a pakeitimai:

Atsižvelgiant į tai, kad profilaktinis sveikatos patikrinimas yra atliekamas vaikams, lankantiems ugdymo įstaigą, o 18 m. amžiaus vaikas tampa suaugęs asmuo ir jo sveikatos patikrinimo rezultatai, kaupiami e. sveikatos duomenų bazėje (ESPBI IS), nebeperduodami į VSS IS, todėl siūlome keisti statistinės apskaitos formos 027-1/a pavadinimą į „Mokinio sveikatos pažymėjimas“. Šis pakeitimas sudarytų teisinį pagrindą VSS IS kaupti visų, ugdymo įstaigas lankančių mokinių sveikatos duomenis, tai reiškia – sudaryti galimybę matyti visų ugdymo įstaigas lankančių vaikų sveikatos būklės situaciją šalyje, sveikatos pokyčių tendencijas, planuoti mokinių sveikatos politiką.

Vadovaujantis Vaikų sveikatos tikrinimo tvarkos aprašu, regėjimas tikrinamas vaikams nuo vienerių metų amžiaus, tačiau regėjimo aštrumas pradedamas matuoti tik nuo 10 m. amžiaus., kraujo spaudimas vaikams matuojamas nuo 3 metų amžiaus. Priklausomai nuo vaiko amžiaus, negali būti išmatuojami visi Vaiko sveikatos pažymėjime nurodyti sveikatos rodikliai, todėl siūlome sveikatos sutrikimus, galinčius turėti įtakos vaiko dalyvavimui ugdymo veikloje, įrašyti sistemingai, vienoje Vaiko sveikatos pažymėjimo eilutėje „Liga/sutrikimas (TLK kodas /ligos pavadinimas)“ ir panaikinti Vaiko sveikatos pažymėjimo regos vertinimo laukelius „rega be korekcijos/ su korekcija: dešinė akis, kairė akis“, „Regos sutrikimai (nurodyti)“, „Kraujospūdis _____/_____ mmHg“, „Klausa: normali sutrikusi“. Vaiko sveikatos pažymėjimo eilutė „Liga/sutrikimas (TLK kodas /ligos pavadinimas)“ eilutė pakeistų organizmo sistemų būklės (Kraujotakos sistema, Kvėpavimo sistema, Nervų sistema, Virškinimo sistema, Urogenitalinė sistema, Endokrininė sistema, Skeleto-raumenų sistema, Kraujas, Oda ir jos priedai) eilutes. Ties kiekviena liga/sutrikimu ir nurodytu ligos TLK kodu, gydytojas įrašytų rekomendacijas ir pirmos pagalbos poreikį „Rekomendacijos ir pirmosios pagalbos priemonės dalyvaujant mokiniui ugdymo veikloje“ eilutėje. Žinodamas ligą ir dėl jos gydytojo nurodytą rekomendaciją, visuomenės sveikatos specialistas galėtų perduoti pedagogams tikslias rekomendacijas dėl vaiko dalyvavimo ugdymo veikloje ar skubios pagalbos poreikį. Rekomendacijų dėl dalyvavimo ugdymo veikloje ir pirmosios pagalbos poreikio nesusiejus su vaiko liga/sutrikimu, visuomenės sveikatos specialistui ir pedagogui yra sudėtinga vertinti dėl kokios priežasties nurodyta rekomendacija, užtikrinti tinkamą vaiko dalyvavimą ugdymo procese ar suteikti pirmąją pagalbą. Atsižvelgiant į

aukščiau išdėstyta, siūlome Vaiko sveikatos pažymėjime sujungti dvi eilutes „Vaikas gali dalyvauti mokykloje vykdomoje ugdymo veikloje, laikydamasis šių rekomendacijų“ ir „Vaikui gali prireikti skubios pagalbos mokykloje (dėl alergijos, lėtinių ligų ir kt.)“ į vieną eilutę ir pakeisti pavadinimą atitinkamai: „Rekomendacijos ir pirmosios pagalbos priemonės dalyvaujant mokiniui ugdymo veikloje“.

Atsižvelgiant į Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašo 30.1, 32.4, 38, 49.4, punktų nuostatas, kad vaikui organizuojamas pritaikytas maitinimas pagal gydytojo raštiškus nurodymus formoje Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“, siūlome papildyti Vaiko sveikatos pažymėjimo formą nauja eilute „Pritaikytas maitinimas / rekomendacijos“. Tai pat siūlome sukurti Vaiko sveikatos pažymėjime eilutę „Kita svarbi informacija“, kurioje esant poreikiui gydytojas specialistas galėtų įrašyti jo manymu svarbią, papildomą informaciją.

Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2018 m. birželio 1 d. Vaiko sveikatos pažymėjimas pildomas tik elektroniniu būdu, siūlome gydytojų kontaktinės informacijos eilutėse panaikinti spaudo reikalavimą „spaudas“.

Siūlomo Vaiko sveikatos pažymėjimo formos Nr. 027-1/a projektas pateikiamas 5.1 priede.

3. VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURŲ POREIKIŲ ANALIZĖ SIEKIANT ĮDIEGTI VAIKŲ SVEIKATOS STEBĖSENOS INFORMACINĘ SISTEMĄ IKIMOKYKLINĖSE UGDYMO ĮSTAIGOSE

Tyrimo tikslas

Siekiant įvertinti savivaldybių visuomenės sveikatos biurų visuomenės sveikatos specialistų bei visuomenės sveikatos specialistų, vykdančių veiklą ikimokyklinio ugdymo įstaigose, poreikį analizuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų sveikatos duomenis VSS IS, buvo nutarta atlikti šių specialistų apklausos tyrimą. Tyrimo metu buvo sukurtas ir visuomenės sveikatos specialistams išdalintas klausimynas, kuriuo buvo siekiama įgyvendinti išsikeltus uždavinius:

- Atlikti visuomenės sveikatos specialistų apklausą apie jų veikloje naudojamus ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų sveikatos pažymėjimo duomenis;
- Įvertinti reikalingų vaikų sveikatos duomenų ir iš jų formuojamų ataskaitų poreikį;
- Įvertinti savivaldybių visuomenės sveikatos biurų teikiamų paslaugų ikimokyklinėms ugdymo įstaigoms apimtį.

Tyrimo metodai

Tyrimui atlikti buvo taikomas struktūrizuotas klausimynas, kurį sudarė dvi dalys. Pirmoje klausimyno dalyje buvo atlikta visuomenės sveikatos specialistų apklausa apie jų veikloje naudojamus ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų sveikatos pažymėjimo duomenis ir iš jų formuojamų ataskaitų poreikį darbui su VSS IS. Siekiant, kad su VSS IS dar nedirbantys ikimokyklinio ugdymo įstaigas aptarnaujantys visuomenės sveikatos specialistai galėtų tinkamai užpildyti klausimyną, prie klausimyno buvo pridėti VSS IS esamų statinių ataskaitų pavyzdžiai, pateiktos nuorodos, kur galima susipažinti su VSS IS formuojamomis dinaminėmis ataskaitomis ir GIS žemėlapiu. Antroje klausimyno dalyje buvo prašoma patvirtinti nurodytą ikimokyklinio ugdymo įstaigų skaičių (įskaitant jų skyrius, bendrojo ugdymo mokyklos ikimokyklinio ugdymo skyrius ir privačias ikimokyklinio ugdymo įstaigas), įrašyti, kiek ikimokyklinio ugdymo įstaigose yra numatyta visuomenės sveikatos specialistų etatų, kiek iš jų yra užimta. Taip pat šioje dalyje buvo prašoma įrašyti ar visuomenės specialistai, dirbantys ikimokyklinėse ugdymo įstaigose, turi įrengtus sveikatos kabinetus. Klausimynas išsiųstas visiems Lietuvos (47 savivaldybių) visuomenės sveikatos biurams elektroniniu paštu. Atsakymai sulaukti iš 47 biurų. Klausimynus užpildė: savivaldybių visuomenės sveikatos biurų visuomenės sveikatos stebėsenos specialistai ir visuomenės sveikatos specialistai, koordinuojantys sveikatos priežiūrą ikimokyklinėse ugdymo įstaigose ir ikimokyklinėse ugdymo įstaigose dirbantys visuomenės sveikatos priežiūros specialistai.

3.1. Visuomenės sveikatos specialistų lūkesčiai Vaikų sveikatos stebėsenos informacinės sistemos darbui su ikimokyklinio ugdymo įstaigų vaikų sveikatos duomenimis

Atlikus apklausą dėl VSS IS tobulinimo, atsakymus bei pasiūlymus pateikė visuomenės sveikatos specialistai iš 42 visuomenės sveikatos biurų (89 proc.). Žemiau pateikiama apklausos metu nustatytų poreikių apžvalga dėl VSS IS statinių ataskaitų, dinaminių ataskaitų, GIS žemėlapyje pateikiamų vaikų sveikatos rodiklių, visuomenės sveikatos specialisto poreikio įvesti informaciją į VSS IS apie suteiktas konsultacijas.

STATINĖS ATASKAITOS

Rekomendacijų vaikų dalyvavimui ugdymo veikloje sąrašas

Atlikus visuomenės sveikatos specialistų apklausą apie poreikį papildyti, pakeisti „Rekomendacijų vaikų dalyvavimui ugdymo veikloje sąrašas“ statinės ataskaitos laukelius, 15 proc. atsakiusiųjų nurodė, kad minimą ataskaitą keisti reikia ir pateikė pasiūlymus. Visuomenės sveikatos

specialistai nurodė poreikį matyti atnaujintas rekomendacijas, kai mokslo metų eigoje gydytojas užpildo naują Vaiko sveikatos pažymėjimą ir pasikeičia gydytojo nurodytos rekomendacijos. Šioje ataskaitoje visuomenės sveikatos specialistai prašo papildomo stulpelio, kuriame būtų informacija apie vaikus, kuriems reikalingas pritaikytas maitinimas. Vertinant pateiktus pasiūlymus, nustatytas poreikis šioje ataskaitoje grupuoti vaikus ne tik pagal klases, bet ir pagal amžių. Taip pat, kadangi ataskaita naudotųsi ir ikimokyklinėse ugdymo įstaigose dirbantys visuomenės sveikatos specialistai, siūlyta rodiklį „Klasė“ pervadinti į „Grupės Nr.“.

Atsižvelgiant į aukščiau pateiktus visuomenės sveikatos specialistų pasiūlymus dėl naujų funkcionalumų, kurie palengvintų jų darbą, siūlome patikslinti ataskaitą įterpiant papildomą stulpelį „pažymėjimo išrašymo data“, kuriame visuomenės sveikatos specialistai susiformavę ataskaitą galėtų matyti vaikus, kuriems išrašytas naujas Vaiko sveikatos pažymėjimas. Ataskaitą siūlome papildyti nauju filtru „Amžius“, kurio poreikį nurodė 70 proc. respondentų (173 iš 234). Atsižvelgiant į tai, kad kai kurie visuomenės sveikatos specialistai vykdo veiklą ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklose bei siekiant praplėsti duomenų palyginimo ikimokyklinio ir bendrojo, profesinio ugdymo mokyklose, galimybes, siūlome sukurti naują filtrą „Ugdymo įstaigos tipas (ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokykla, profesinio mokymo įstaiga)“. Ši ataskaita tobulinama pritaikant ją ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų duomenims, todėl stulpelis „klasė“ pakeičiamas į „klasės Nr. / grupės Nr.“. Siūlomas ataskaitos projektas pateikiamas 5.2 priede.

Atsižvelgus į visuomenės sveikatos specialistų poreikį matyti vaikų, kuriems yra gydytojo rekomendacijos dėl pritaikyto maitinimo, sąrašą bei į Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašo 30.1, 32.4, 38, 49.4, punktų nuostatas, kuriose minima, kad vaikui organizuojamas pritaikytas maitinimas pagal gydytojo raštišku nurodymus formoje Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“, siūloma sukurti naują ataskaitą „Rekomendacijų dėl pritaikyto maitinimo sąrašas“. Ši ataskaita leistų visuomenės sveikatos specialistui įgyvendinti Sveikatos priežiūros mokykloje tvarkos apraše (III skyrius) nustatytą funkciją - prižiūrėti mokinių maitinimo organizavimo atitiktį Maitinimo organizavimo ikimokyklinio ugdymo įstaigose. Siūlomas ataskaitos projektas pridedamas 5.9 priede.

Vaikų sąrašas pagal fizinio ugdymo grupes

Apklausus visuomenės sveikatos specialistus apie poreikį tobulinti statinę ataskaitą „Vaikų sąrašas pagal fizinio ugdymo grupes“, sulaukta pasiūlymų, kad ataskaita turėtų būti papildyta stulpeliu apie gydytojo rekomendacijas dalyvavimui ugdymo veikloje, kuriose pateikiama informacija reikalinga kūno kultūros mokytojams dėl vaikui nustatytų fizinių pratimų apribojimų. Taip pat visuomenės sveikatos specialistai nurodė, kad reiktų, jog būtų galimybė grupuoti rekomendacijas pagal amžių.

Visuomenės sveikatos specialistų pasiūlymas pateikti gydytojų rekomendacijas ir vaikams nustatytas fizinio ugdymo grupes (ji taip pat yra gydytojo rekomendacija) vienoje ataskaitoje, supaprastintų jų funkcijos perduoti pedagogams asmens sveikatos priežiūros įstaigų specialistų rekomendacijas dėl mokinių sveikatos bei koordinuoti šių rekomendacijų įgyvendinimą (Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašas, III skyrius) atlikimą. Siūlome ataskaitą papildyti stulpeliais „rekomendacijos dalyvavimui ugdymo veikloje“, „pažymėjimo išrašymo data. Taip pat pridėdami nauji ataskaitos filtrai „amžius“, „ugdymo įstaigos tipas (ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokykla, profesinio mokymo įstaiga)“. Siūlomas ataskaitos projektas pateikiamas 5.3 priede.

Ugdymo įstaigos sveikatos rodiklių suvestinė

Atlikus apklausą apie poreikį tobulinti „Ugdymo įstaigos sveikatos rodiklių suvestinę“, visuomenės sveikatos specialistai nurodė, kad ataskaitoje reikalingi nauji rodikliai: bendras vaikų skaičius ugdymo įstaigoje; vaikai, kurie atleisti nuo kūno kultūros pamokų vieneriems metams; vaikų, kuriems paskirtas pritaikytas maitinimas, skaičius. Visuomenės sveikatos specialistai šioje ataskaitoje pageidauja matyti vaikų sveikatos sutrikimo rezultatus, gydytojų įrašomus į Vaiko sveikatos pažymėjimo „Sistemų būklė“ eilutes. Turint šiuo rodiklius, visuomenės sveikatos specialistai norėtų stebėti sveikatos sutrikimų tendencijas ugdymo įstaigos lygmeniu. Kadangi suvestinė naudotųsi bendrojo lavinimo, profesinio mokymo ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose dirbantys specialistai, reikalinga kad būtų galimybė susiformuoti suvestinę pagal amžiaus grupes bei galimybė atskirti ikimokyklinio, bendrojo lavinimo ir profesinio mokymo įstaigas lankančių vaikų sveikatos duomenis.

Įvertinus objektyvius pasiūlymus, ataskaita papildoma naujomis eilutėmis „Vaikų, lankančių ugdymo įstaigą, skaičius“, „Vaikų, atleistų nuo kūno kultūros pamokų vieneriems metams, dalis (%)\", „Vaikų, kuriems pritaikytas maitinimas, dalis (%)\". Siekiant, kad ugdymo įstaigose dirbantys visuomenės sveikatos specialistai galėtų vykdyti vaikų sveikatos sutrikimų stebėseną, ataskaita papildoma vaikų ligotumo atvejais, remiantis informacinės sistemos Svedra duomenimis. Ligtumo rodikliai atspindi realią vaikams diagnozuotų ligų/sutrikimų situaciją, priešingai nei Vaiko sveikatos pažymėjime gydytojo specialisto įrašomus tik jo manymu svarbius vaiko sveikatos būklės sutrikimus, galinčius turėti įtakos vaiko dalyvavimui ugdymo veikloje.

Ataskaita papildyta naujais filtrais „Amžius“ ir „Lytis“, „Ugdymo įstaigos tipas (ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokykla, profesinio mokymo įstaiga)\", sudarančiais galimybę matyti duomenis apie ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų sveikatos rodiklius ir apie bendrojo ugdymo įstaigas lankančiųjų sveikatos rodiklius drauge ir atskirai bei įvertinti, kiek iš jų yra mergaičių ir (ar) berniukų. Siūlomas ataskaitos projektas pateikiamas 5.4 priede.

Savivaldybėje besimokančių vaikų sveikatos rodiklių suvestinė

Visuomenės sveikatos specialistai, įvertinę šiuo metu VSS IS esančią „Savivaldybėje besimokančių vaikų sveikatos rodiklių suvestinę“, siūlytą ją tikslinti pritaikant ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų sveikatos duomenų analizei. Dauguma siūlymų sutapo su Ugdymo įstaigų sveikatos rodiklių suvestinės tobulinimo siūlymais įraukti naujus rodiklius – bendras vaikų skaičius ugdymo įstaigoje; vaikų, kurie atleisti nuo kūno kultūros pamokų vieneriems metams ir vaikų, kuriems pritaikytas maitinimas, dalis. Taip pat yra poreikis formuoti suvestinę pagal amžiaus grupes bei lytį, kad būtų galima atskirai įvertinti ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus, mergaičių, berniukų sveikatos duomenis.

Įvertinus objektyvius pasiūlymus, siūlome ataskaitą papildyti naujomis eilutėmis „Vaikų, lankančių ugdymo įstaigas savivaldybėje, skaičius“, „Vaikų, atleistų nuo kūno kultūros pamokų vieneriems metams, dalis (%)“, „Vaikų, kuriems pritaikytas maitinimas, dalis (%)“. Ataskaita papildyta naujais filtrais „Amžius“, ir „Lytis“, „Ugdymo įstaigos tipas (ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokykla, profesinio mokymo įstaiga)“, kuriuos naudojant specialistai galės analizuoti sveikatos tendencijas ikimokyklinėse ir bendrojo lavinimo įstaigose atskirai, suminius duomenis bei stebėti sveikatos pokyčius pagal lytį. Siūlomas ataskaitos projektas pateikiamas 5.5 priede.

Vaikų apsilankymų pas visuomenės sveikatos specialistą suvestinė

Visuomenės sveikatos specialistai pasirinktinai įveda informaciją į VSS IS apie savo veikloje teikiamas konsultacijas, patikras ir gali formuoti įvestų duomenų suvestines. Ši suvestinė yra sukurta visuomenės sveikatos specialistų patogumui ir pildoma pagal kiekvieno specialisto poreikį. Vaikų apsilankymų pas visuomenės sveikatos specialistą suvestinę yra poreikis tikslinti, sulaukta pasiūlymų įvesti informaciją apie vaikui suteiktą pirmąją pagalbą ūmių būklių atvejais (bronchinės astmos priepuolis ir kt.), panaikinti traumos pobūdį – lengva, sunki, mirtina, nes įvertinti traumos sunkumą gali tik asmens sveikatos priežiūros specialistas. Visuomenės sveikatos specialistai nurodė, kad jiems būtų poreikis matyti ugdymo įstaigos vaikų grupes, pvz.: „Nykštukai“, „Drugeliai“ ir prašo papildyti laukelį „patikra“ apie vaiko asmens higienos patikrą. Šiuo metu patikros laukelyje yra įrašyta tik pedikuliozės patikra.

Atsižvelgiant į pateiktas pastabas, Vaikų apsilankymų pas visuomenės sveikatos specialistą suvestinė papildyta nauja eilute „Pirmosios pagalbos teikimas“ kurioje specialistės laisvu tekstu galės įvesti pagalbos teikimo priežastį. Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad ikimokyklinio ugdymo įstaigose nėra klasės numerių, kiekviena grupė turi skirtingą pavadinimą, ataskaitos laukelis „klasės Nr.“, keičiamas į

amžiaus laukelį. Siekiant kaupti kuo tikslesnius duomenis ir supaprastinti visuomenės sveikatos specialistų duomenų įvedimą į VSS IS, siūlome panaikinti traumų pobūdį ir palikti laisvai užpildomą laukelį. Suvestinė papildoma filtru „Ugdymo įstaigos tipas (ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokykla, profesinio mokymo įstaiga)“. Siūlomas ataskaitos projektas pateikiamas 5.6 priede.

Vaikų apsilankymų pas visuomenės sveikatos specialistą ataskaita

Atsižvelgiant į tai, kad Vaikų apsilankymų pas visuomenės sveikatos specialistą suvestinėje atlikti pataisymai atsispindės ir Vaikų apsilankymų pas visuomenės sveikatos specialistą ataskaitoje, šioje ataskaitoje patikslinamas stulpelis „Klasė“ į „Klasės Nr. / Grupės Nr.“ bei pridedamas filtras „Ugdymo įstaigos tipas (ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokykla, profesinio mokymo įstaiga)“. Siūlomas ataskaitos projektas pateikiamas 5.7 priede.

Vaikų dantų ir žandikaulių būklės ataskaita

Atlikus apklausą dėl Vaiko sveikatos pažymėjimo antros dalies „Dantų ir žandikaulių būklės įvertinimas“, visuomenės sveikatos specialistai pateikė siūlymus. Nurodytas poreikis naujiems rodikliams: pavienių dantų ir žandikaulių patologija (absoliutus skaičius ir procentai), vaikų skaičius, kurie turi pieninius dantis, pažeistus karieso, vaikų skaičius, kurie turi plombuotus pieninius dantis, vaikų skaičius, kurie turi išrautus pieninius dantis. Taip pat visuomenės sveikatos specialistai pageidauja susiformuoti vaikų sąrašą pagal kpi indekso reikšmes.

Atsižvelgiant į pateiktus siūlymus bei į tai, kad ataskaita tobulinama pritaikant ją ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų duomenims, stulpelis „klasės“ keičiamas į „amžius“, kadangi ikimokyklinio ugdymo įstaigose grupės nenumeruojamos, turi skirtingus pavadinimus. Papildoma nauju filtru „Ugdymo įstaigos tipas (ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokykla, profesinio mokymo įstaiga)“.

Ataskaita praplečiama papildant nauju stulpeliu „Vaikų, turinčių žandikaulių ir pavienių dantų sąkandžio patologiją“ absoliutus skaičius ir procentai. Papildoma naujais stulpeliais: „vaikų skaičius, kurie turi ėduonies pažeistus dantis“, „vaikų skaičius, kurie turi plombuotus dantis“ ir „vaikų skaičius, kurie turi išrautus dantis“. Informacija bus kaupiama apie pieninius ir nuolatinius dantis atskirai. Siūlomas ataskaitos projektas pateikiamas 5.8 priede.

Atsižvelgiant į visuomenės sveikatos specialistų siūlymą vykdyti vaikų dantų ir žandikaulių būklės stebėseną pagal kpi indekso reikšmes, siūlome sukurti naują ataskaitą (5.11 priedas), kurioje visuomenės sveikatos specialistas galėtų matyti vaikus pagal kpi indekso reikšmes (labai žemas, žemas, vidutinis, aukštas, labai aukštas) ir remiantis turimais duomenimis organizuoti prevencijos priemones.

DINAMINĖS ATASKAITOS

Vaikų sveikatos pažymėjimų pateikimo pilnumas, Vaikų dantų ir žandikaulių būklės įvertinimas, Vaikų kūno masės įvertinimas

Atlikus visuomenės sveikatos specialistų apklausą dėl poreikio tikslinti VSS IS portale viešai prieinamas dinamines ataskaitas, pritaikant jas ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų sveikatos duomenims, esminių pasiūlymų nesulaukta. 90 proc. respondentų atsakė, kad Vaikų sveikatos pažymėjimų pateikimo pilnumo ataskaitos (219 iš 243 atsakymų) ir Vaikų dantų ir žandikaulių būklės ataskaitos (222 iš 248 atsakymų) tikslinti nereikia.

Vaikų sveikatos pažymėjimų pateikimo pilnumo dinaminėje ataskaitoje šiuo metu yra pateikiami suminiai ugdymo įstaigų rodiklių rezultatai. Nors šioje apklausoje visuomenės sveikatos specialistai neišreiškė poreikio, tačiau nuolat sulaukiame visuomenės sveikatos biurų visuomenės sveikatos specialistų prašymų numatyti galimybę matyti ne tik suminius ugdymo įstaigų rodiklių rezultatus, bet ir atskirai kiekvienos įstaigos, kai jų pasirenkama daugiau nei viena (pvz. visos Vilniaus miesto ugdymo įstaigos). Vykdam VSS IS posistemės kūrimą ikimokyklinio ugdymo įstaigose, siūlome patikslinti dinaminę ataskaitą „Vaiko sveikatos pažymėjimo pilnumo apžvalga“, kad suformuoti rezultatai būtų matomi ne tik suminiai, bet ir pagal kiekvieną ugdymo įstaigą atskirai, kai įstaigų pasirenkama daugiau nei viena.

Vaikų kūno masės įvertinimo ataskaitos nematė poreikio tikslinti 66 proc. respondentų (161 iš 243). Likusioji dalis teigė, kad ikimokyklinio amžiaus vaikams kūno masės indeksas nėra matuojamas, todėl ataskaita neaktuali. Svarbu pažymėti, kad Vaikų sveikatos tikrinimo tvarkos apraše, patvirtintame sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 301 (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. kovo 23 d. įsakymo Nr. V-383 redakcija), 1 priede nurodyta, kad vaikui nuo 4 iki 10 m. amžiaus 1 kartą per metus gydytojas kiekvieno apsilankymo metu turi įvertinti kūno masės indeksą. Todėl ši dinaminė ataskaita aktuali ir ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų sveikatos rodiklių analizei.

Dinaminėse ataskaitose bus analizuojami ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų sveikatos duomenys, todėl reikalinga „Vaikų sveikatos pažymėjimų pateikimo pilnumo apžvalga“, „Vaikų dantų ir žandikaulių būklės įvertinimas“ ir „Vaikų kūno masės įvertinimas“ ataskaitose filtrą „Klasės Nr.“ papildyti „ikimokyklinė“ grupe.

GIS ŽEMĖLAPIS

Analizuojant visuomenės sveikatos specialistų atsakymus, kokių ikimokyklinio amžiaus vaikų rodiklių reikia GIS žemėlapiuose, specialistai teigia, kad šiuo metu naudojami rodikliai 7-17 m. amžiaus vaikams būtų tinkami ir ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų sveikatos stebėsenai. Atsižvelgiant į tai, nenumatoma papildomai įtraukti naujų rodiklių. Siūlome papildyti naujais amžiaus bei lyties filtrais: „visi, 1-6 m.“, „vyrai, 1-6 m.“, „moterys, 1-6 m.“ bei „visi, 1-17 m.“, „vyrai, 1-17 m.“, „moterys, 1-17 m.“

Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2018 m. liepos 1 d. įsigaliojo Grėsmės vaikui lygių kriterijų ir grėsmės vaikui lygio nustatymo tvarkos aprašas, patvirtintas Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. A1-221, kuriuo vadovaujantis šeimose nustatomas grėsmės lygis vaikui, o socialinės rizikos šeimų apskaita nebevykdoma, siūlome GIS žemėlapyje esantį filtrą „socialiai remtini“ vaikai – panaikinti.

3.2. Asmens sveikatos priežiūros specialistų Vaiko sveikatos pažymėjimo pildymo specifika

Asmens sveikatos priežiūros įstaigų specialistai, atlikę profilaktinę vaiko sveikatos patikrą, vadovaudamiesi Vaiko sveikatos pažymėjimo pildymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. lapkričio 26 d. įsakymu Nr. V-1336 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. V-951 „Dėl statistinės apskaitos formos Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“ patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Pildymo taisyklės), patikrinimo rezultatus įveda į 027-1/a statistinės apskaitos formą „Vaiko sveikatos pažymėjimas“. Pildymo taisyklėse gydytojams specialistams yra nurodyta kaip ir kokius profilaktinio sveikatos patikrinimo duomenis įvesti, kad pažymėjimas būtų tinkamai ir pilnai užpildytas. Šeimos ar vaikų ligų gydytojas, pildydamas I pažymėjimo dalį „Fizinės būklės įvertinimas“, turi suvesti duomenis apie fizinės būklės įvertinimą procentiliniu metodu, ūgį, svorį. Išmatavus ūgį ir svorį turi būti apskaičiuotas kūno masės indeksas (KMI) bei pažymimas vienas iš galimų KMI vertinimo rezultatų. Taip pat įvedami kraujospūdžio, klausos, regos patikros rezultatai. Vaiko sveikatos būklė turi būti vertinama pagal išvardytas organizmo sistemas: kraujotakos, kvėpavimo, nervų, virškinimo, urogenitalinė, endokrininė, skeleto–raumenų sistema, kraujas bei oda ir jos priedai. Jei vaikas neserga lėtine liga, kuri gydytojo nuomone gali riboti dalyvavimą ugdymo veikloje, ties kiekviena anksčiau išvardyta sistema turi būti pažymimas laukelis „Normali būklė“. Jei vaikas serga liga, kuri, gydytojo specialisto nuomone, galėtų riboti dalyvavimą ugdymo veikloje, šalia tos sistemos, kuriai priskiriama liga, laukelyje „Sutrikimai“ turi būti įrašomas sveikatos sutrikimo TLK-10-AM kodas. Laukelyje „Diagnozė“ įrašomi kiti, gydytojo manymu, svarbūs dėl dalyvavimo ugdymo veikloje vaiko sveikatos sutrikimai (TLK-10-AM kodai),

kurie nebuvo priskirti pagal išvardytas organizmo sistemas ir paminėti anksčiau. Priklausomai nuo vaiko sveikatos būklės, gydytojas specialistas turi pažymėti ar vaikas gali dalyvauti ugdymo veikloje be jokių apribojimų ar turi laikytis rekomendacijų, ar jam gali prireikti skubios pagalbos.

Visuomenės sveikatos specialistai, dirbantys ugdymo įstaigose, pastebėjo, kad gydytojai specialistai, pildydami Vaiko sveikatos pažymėjimą, dažnai nesivadovauja Pildymo taisyklėmis – netinkamai ir netiksliai užpildo pažymėjimo laukelius, nenurodo ligos kodų. Nėra aišku dėl kokio sveikatos sutrikimo paskirta rekomendacija arba rekomendacijos nenurodomos, nors pažymimas laukelis, kad vaikas gali dalyvauti ugdymo veikloje laikydamasis šių rekomendacijų. Dažniausiai pildydami popierines Vaiko sveikatos pažymėjimo formas gydytojai specialistai neapskaičiuoja KMI įvertinimo, nenurodo iki kurios datos vaikas yra atleidžiamas nuo kūno kultūros pamokų.

Nuo 2018 m. birželio 1 d. įsigaliojus tvarkai, kai Vaiko sveikatos pažymėjimas užpildomas tik elektroniniu būdu, visuomenės sveikatos specialistai susidūrė su problema, kad gydytojai odontologai II pažymėjimo dalį „Dantų ir žandikaulių būklės įvertinimas“ vis dar pildo popierine forma. Tai apsunkina visuomenės sveikatos specialistų darbą. Visuomenės sveikatos specialistai popierinės formos duomenų negali įvesti į VSS IS, jeigu pirma pažymėjimo dalis „Fizinės būklės įvertinimas“ šeimos gydytojo yra užpildyta elektroniniu būdu. Todėl, kol gydytojai odontologai profilaktinio patikrinimo rezultatus pateikia popierinėje Vaiko sveikatos pažymėjimo formoje, negali būti vykdoma vaikų dantų ir žandikaulių būklės duomenų analizė, sveikatos stebėseną naudojantis VSS IS. Tai reiškia, kad nebežinoma reali šalies vaikų dantų ir žandikaulių būklė bei jos pokyčių tendencijos.

Atsižvelgdami į visuomenės sveikatos specialistų pastebėjimus dėl gydytojų specialistų Vaiko sveikatos pažymėjimo pildymo, taip pat į 2018 m. birželio 1 d. įsigaliojusią tvarką, kai Vaiko sveikatos pažymėjimas turi būti pildomas elektroniniu būdu, siūlytume tikslinti Pildymo taisykles, kuriose būtų nurodoma, kad elektroniniu būdu pildant Vaiko sveikatos pažymėjimą, I ir II pažymėjimo dalies pateikimo eiliškumas nėra svarbus, abi pažymėjimo dalys yra neatskiriamos, užpildžius tik vieną pažymėjimo dalį – jis negalioja. Labai svarbu, kad būtų Pildymo taisyklėse įtvirtinta prievolė užpildyti visus pagal vaiko amžių išmatuojamus sveikatos rodiklius. Taip pat, kad nepilnai užpildžius Vaiko sveikatos pažymėjimą, visuomenės sveikatos specialistai negali patikslinti (papildyti) pažymėjimo duomenų VSS IS, atitinkamai prarandama šalies vaikų sveikatos būklės situacija, pokyčių tendencijos.

3.3. Lietuvos ikimokyklinio ugdymo įstaigų apžvalga

Remiantis Švietimo ir mokslo institucijų registre pateikta informacija bei atlikus 47 savivaldybių visuomenės sveikatos biurų apklausą, nustatyta, kad šiuo metu šalyje veikia 915 ikimokyklinio ugdymo įstaigų. Šis skaičius yra apskaičiuotas įvertinus ikimokyklinio ugdymo įstaigas, jų skyrius, bendrojo lavinimo ugdymo įstaigose esančius ikimokyklinio ugdymo įstaigų skyrius bei privačias įstaigas.

Valstybinės ikimokyklinės ugdymo įstaigos sudaro didžiąją dalį – 82 proc. šalies ikimokyklinių ugdymo įstaigų (747 iš 915), privačių įstaigų 2018 m. užregistruota 168. Vertinant atliktos apklausos rezultatus dėl valstybinių ir privačių ikimokyklinio ugdymo įstaigų, kurių neaptarnauja visuomenės sveikatos specialistai, nustatyta, kad Lietuvoje yra 10 proc. (77 iš 747) neaptarnaujamų valstybinių ir privačių ikimokyklinio ugdymo įstaigų. 2018 m. spalio mėnesio duomenimis, didžiausia dalis neaptarnaujamų valstybinių ikimokyklinio ugdymo įstaigų yra Jurbarko r. sav. (100 proc.), Vilniaus r. sav. (59 proc.), Vilniaus m. sav. (38 proc.). (1 lentelė). Visuomenės sveikatos specialistų nurodytos priežastys dėl kurių neaptarnauja valstybinių ikimokyklinio ugdymo įstaigų yra: ikimokyklinio ugdymo įstaigose neįsteigti visuomenės sveikatos specialistų etatai, trūksta visuomenės sveikatos specialistų arba numatoma įdarbinti specialistus tik 2019 m., taip pat dėl labai mažo vaikų skaičiaus visuomenės sveikatos specialistai nevyksta į ugdymo įstaigas, nors švietėjišką veiklą vykdo.

1 lentelė. Savivaldybės, kuriose 2018-10 mėn. buvo neaptarnaujamų valstybinių ikimokyklinio ugdymo įstaigų.

Savivaldybė	Valstybinės ikimokyklinio ugdymo įstaigos	Neaptarnaujamos valstybinės ikimokyklinio ugdymo įstaigos	%
Jurbarko r. sav.	1	1	100%
Vilniaus r. sav.	22	13	59%
Vilniaus m. sav.	128	49	38%
Prienų r. sav.	11	4	36%
Ignalinos r. sav.	3	1	33%
Šalčininkų r. sav.	11	3	27%
Kaišiadorių r. sav.	8	2	25%
Akmenės r. sav.	7	1	14%
Kauno r. sav.	32	1	3%
Kauno m. sav.	82	2	2%

Pastaba. 1 lentelėje nurodytos tik tos savivaldybės, kuriose visuomenės sveikatos specialistai neaptarnauja valstybinių ikimokyklinio ugdymo įstaigų.

Vertinant apklausos metu nustatytą privačių ikimokyklinio ugdymo įstaigų situaciją, kuriose neįdarbinti visuomenės sveikatos specialistai, matome, kad iš 168 privačių įstaigų 132 yra neaptarnaujamos (79 proc.). Neaptarnaujama 100 proc. privačių ikimokyklinio ugdymo įstaigų Elektrėnų sav., Joniškio r. sav., Kauno r. sav., Klaipėdos r. sav., Raseinių r. sav. Telšių r. sav. Trakų r. sav., Ukmergės r. sav., Vilniaus m. sav. bei Vilniaus r. savivaldybėse. (2 lentelė).

2 lentelė. Savivaldybės, kuriose 2018-10 mėn. buvo neaptarnaujamų privačių ikimokyklinio ugdymo įstaigų.

Savivaldybė	Privačios ikimokyklinio ugdymo įstaigos	Neptarnaujamos privačios ikimokyklinio ugdymo įstaigos	%
Elektrėnų sav.	1	1	100%
Joniškio r. sav.	1	1	100%
Kauno r. sav.	7	7	100%
Klaipėdos r. sav.	1	1	100%
Raseinių r. sav.	1	1	100%
Telšių r. sav.	1	1	100%
Trakų r. sav.	1	1	100%
Ukmergės r. sav.	1	1	100%
Vilniaus m. sav.	105	105	100%
Vilniaus r. sav.	4	4	100%
Klaipėdos m. sav.	10	3	30%
Kauno m. sav.	24	6	25%

Pastaba. 2 lentelėje nurodytos tik savivaldybės, kuriose visuomenės sveikatos specialistai neaptarnauja privačių ikimokyklinio ugdymo įstaigų.

Visuomenės sveikatos specialistams užpildžius klausimyną, paaiškėjo, kad dalies privačių ikimokyklinio ugdymo įstaigų visuomenės sveikatos specialistai neaptarnauja, nes įstaigos dirba ne pilną darbo dieną ar dėl kitų priežasčių visuomenės sveikatos specialisto paslaugų atsisako, taip pat buvo nurodyta, kad visuomenės sveikatos biurai neturi duomenų apie jų savivaldybėje esančias privačias ikimokyklinio ugdymo įstaigas.

Atlikus ikimokyklinio ugdymo įstaigų apklausos analizę, identifikuotos savivaldybės, kuriose privačios ikimokyklinio ugdymo įstaigos yra aptarnaujamos visuomenės sveikatos specialistų (3 lentelė).

3 lentelė. Savivaldybės, kuriose 2018-10 mėn. yra aptarnaujamos ikimokyklinio ugdymo įstaigos.

Savivaldybė	Privačios ikimokyklinio ugdymo įstaigos	Aptarnaujamos privačios ikimokyklinio ugdymo įstaigos	%
Kėdainių r. sav.	1	1	100%
Mažeikių r. sav.	1	1	100%
Pakruojo r. sav.	1	1	100%
Šiaulių m. sav.	6	6	100%
Marijampolės sav.	2	2	100%
Kauno m. sav.	24	18	75%
Klaipėdos m. sav.	10	7	70%

Apklausoje metu taip pat nustatyta, kad yra savivaldybių, kuriose neįsteigta nei viena privati ikimokyklinio ugdymo įstaiga, tai Akmenės r., Alytaus m., Alytaus r., Anykščių r., Birštono, Biržų r., Druskininkų, Ignalinos r., Jonavos r., Jurbarko r., Kaišiadorių r., Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Kelmės r., Kretingos r., Kupiškio r., Lazdijų r., Molėtų r., Neringos, Pagėgių, Palangos m., Panevėžio m., Panevėžio r., Pasvalio r., Plungės r., Prienų r., Radviliškio r., Rietavo, Rokiškio r., Skuodo r., Šakių r., Šalčininkų r., Šiaulių r., Šilalės r., Šilutės r., Širvintų r., Švenčionių r., Tauragės r., Utenos r., Varėnos r., Vilkaviškio r., Visagino savivaldybės.

3.4. Visuomenės sveikatos specialistų galimybės teikti paslaugas ugdymo įstaigų sveikatos kabinetuose

Apklausoje metu buvo vertinama ar specialistai, dirbantys ikimokyklinėse ugdymo įstaigose turi jų veiklai vykdyti įrengtus sveikatos kabinetus. Penkiose savivaldybėse (Ignalinos r., Jurbarko r., Kupiškio r., Neringos ir Skuodo r.) nei viena ikimokyklinio ugdymo įstaiga, aptarnaujama visuomenės sveikatos specialistų, neturėjo įrengto sveikatos kabineto. Devyniolikoje savivaldybių visose visuomenės sveikatos biuro aptarnaujamose ikimokyklinio ugdymo įstaigose buvo įrengti sveikatos kabinetai. Vilniaus m. savivaldybės visuomenės sveikatos biuras nurodė, jog visuomenės sveikatos specialistai sveikatos kabinetuose dirba su kitais ugdymo įstaigos specialistais (dietistais, sandėlininkais ir t.t.). Kauno m. savivaldybės visuomenės sveikatos biuras nurodė, kad visuomenės sveikatos specialistai dalinasi vienu kabinetu drauge su logopedais, psichologais ar kt. darbuotojais, nes ikimokyklinio ugdymo įstaigos atskiro kabineto specialistui dėl 6 val. darbo neturi galimybių paskirti. Tokių atvejų, kai visuomenės sveikatos specialistai dalinasi vienu kabinetu su kitais įstaigos darbuotojais buvo nurodyta Elektrėnų, Kėdainių r., Kretingos r., Panevėžio m., Kupiškio r., Tauragės r., Utenos r. savivaldybių visuomenės sveikatos biurų užpildytuose klausimynuose. Savivaldybių visuomenės sveikatos biurai,

kurie nurodė ar ikimokyklinėse ugdymo įstaigose dirbantys visuomenės sveikatos specialistai turi jiems įrengtus sveikatos kabinetus, informacijos nepateikė dėl to, kad šioms ikimokyklinio ugdymo įstaigoms neteikia paslaugų arba neturi apie jas duomenų (4 lentelė).

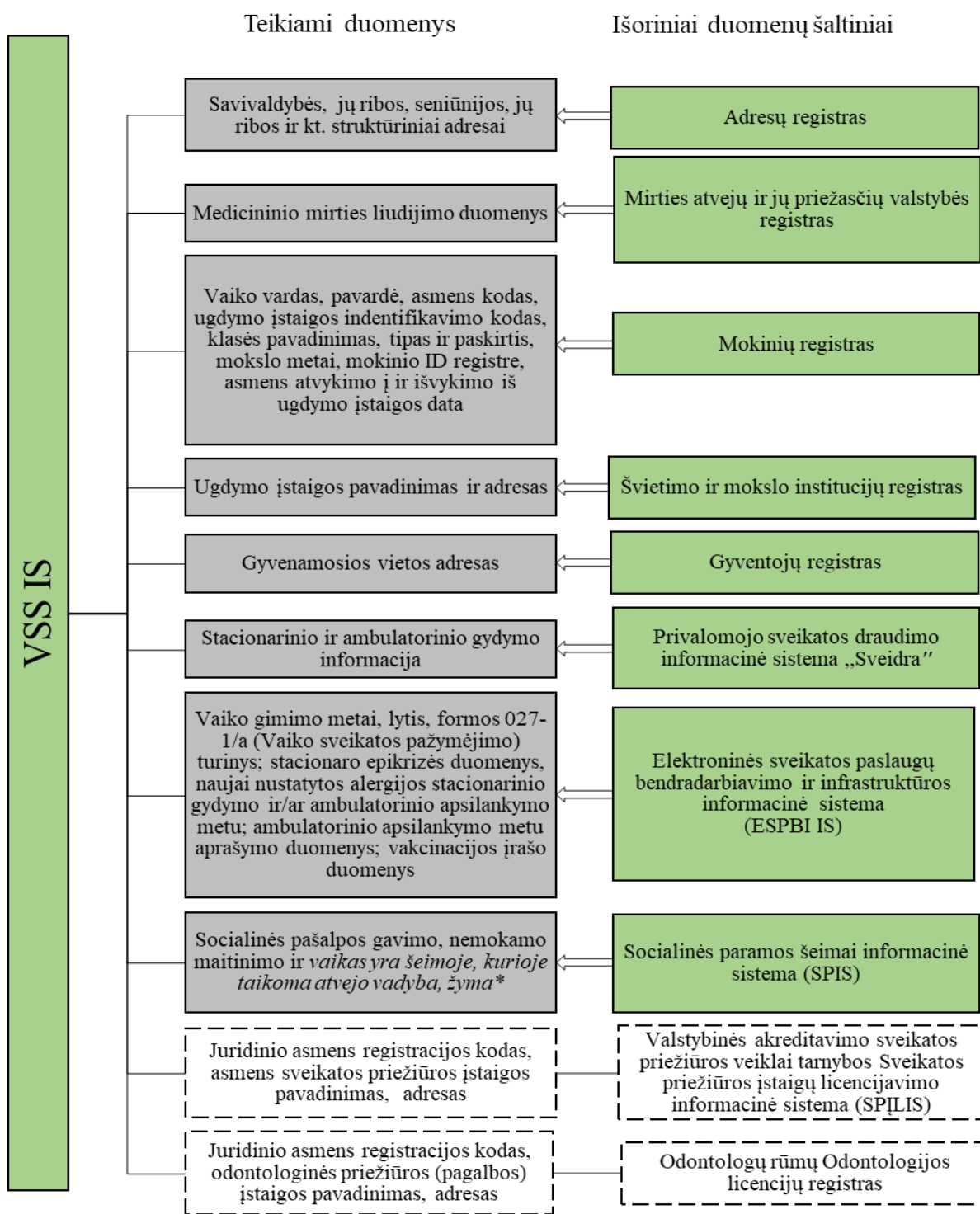
4. lentelė. Savivaldybės, kuriose 2018-10 mėn. nebuvo įsteigti sveikatos kabinetai.

Savivaldybė	Ikimokyklinio ugdymo įstaigos, kuriose nėra informacijos ar visuomenės sveikatos specialistai turi įrengtus sveikatos kabinetus		Ikimokyklinio ugdymo įstaigos, kuriose žinoma informacija apie sveikatos kabinetus	Ikimokyklinio ugdymo įstaigos, kuriose visuomenės sveikatos specialistai neturi įrengtų sveikatos kabinetų	
	Abs. sk.	%		Abs. sk.	%
Ignalinos r. sav.	0	0%	3	3	100%
Jurbarko r. sav.	0	0%	1	1	100%
Kupiškio r. sav.	0	0%	3	3	100%
Neringos sav.	0	0%	1	1	100%
Skuodo r. sav.	0	0%	3	3	100%
Raseinių r. sav.	2	33%	4	4	100%
Panevėžio m. sav.	0	0%	29	26	90%
Šiaulių r. sav.	0	0%	9	8	89%
Prienų r. sav.	4	36%	7	6	86%
Molėtų r. sav.	0	0%	6	5	83%
Joniškio r. sav.	6	55%	5	4	80%
Vilkaviškio r. sav.	0	0%	17	13	76%
Kalvarijos sav.	0	0%	3	2	67%
Tauragės r. sav.	0	0%	3	2	67%
Panevėžio r. sav.	0	0%	11	7	64%
Šalčininkų r. sav.	0	0%	11	6	55%
Trakų r. sav.	0	0%	13	7	54%
Ukmergės r. sav.	0	0%	21	11	52%
Kelmės r. sav.	0	0%	4	2	50%
Kėdainių r. sav.	0	0%	15	6	40%
Marijampolės sav.	0	0%	15	6	40%
Elektrėnų sav.	1	17%	5	2	40%
Pasvalio r. sav.	0	0%	6	2	33%
Šakių r. sav.	0	0%	9	3	33%
Telšių r. sav.	1	10%	9	3	33%
Pakruojo r. sav.	0	0%	7	2	29%
Kaišiadorių r. sav.	0	0%	8	2	25%
Lazdijų r. sav.	0	0%	5	1	20%
Plungės r. sav.	0	0%	10	2	20%
Klaipėdos r. sav.	1	9%	10	2	20%
Šiaulių m. sav.	0	0%	39	7	18%
Jonavos r. sav.	0	0%	7	1	14%
Utenos r. sav.	0	0%	7	1	14%
Klaipėdos m. sav.	3	5%	59	8	14%
Mažeikių r. sav.	0	0%	24	1	4%
Vilniaus m. sav.	24	10%	209	3	1%
Akmenės r. sav.	1	17%	6	0	0%
Alytaus m. sav.	0	0%	13	0	0%
Alytaus r. sav.	0	0%	5	0	0%
Anykščių r. sav.	0	0%	11	0	0%
Birštono sav.	0	0%	2	0	0%
Biržų r. sav.	0	0%	7	0	0%
Druskininkų sav.	0	0%	4	0	0%
Kauno m. sav.	6	6%	100	0	0%
Kauno r. sav.	10	31%	22	0	0%
Kazlų Rūdos sav.	0	0%	1	0	0%
Kretingos r. sav.	0	0%	8	0	0%
Pagėgių sav.	0	0%	1	0	0%
Palangos sav.	0	0%	6	0	0%
Radviliškio r. sav.	0	0%	5	0	0%
Rietavo sav.	0	0%	1	0	0%
Rokiškio r. sav.	0	0%	6	0	0%
Šilalės r. sav.	0	0%	1	0	0%
Šilutės r. sav.	0	0%	7	0	0%
Širvintų r. sav.	0	0%	1	0	0%
Švenčionių r. sav.	0	0%	3	0	0%
Varėnos r. sav.	0	0%	7	0	0%
Vilniaus r. sav.	2	6%	32	0	0%
Visagino sav.	0	0%	5	0	0%

4 lentelėje nurodomų ikimokyklinio ugdymo įstaigų, kuriose visuomenės sveikatos specialistai neturi informacijos ar yra įrengti sveikatos kabinetai, procentinė dalis apskaičiuota nuo visų savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigų. Ikimokyklinio ugdymo įstaigos, kuriose nėra įrengtų sveikatos kabinetų dalis procentais apskaičiuota nuo įstaigų, kuriose yra žinoma ar yra įrengti/neįrengti sveikatos kabinetai, dalies.

4. VSS IS DUOMENŲ ŠALTINIAI

Šiuo metu VSS IS duomenys gaunami iš 8 išorinių duomenų šaltinių. Žemiau pateiktame paveiksle vaizduojami išoriniai duomenų šaltiniai ir kokie duomenys yra gaunami.

* Planuojamas kaupti rodiklis

1 paveikslas. VSS IS išorinių duomenų diagrama.

Į VSS IS duomenys gali patekti ne tik iš išorės, bet ir iš vidinių sistemos naudotojų. Vidinių duomenų šaltiniu laikomas informacijos iš sveikatos pažymėjimo rankinis suvedimas į sistemą (atliekamas visuomenės sveikatos specialisto, dirbančio ugdymo įstaigoje). Kadangi šiuo metu dar ne visos asmens sveikatos priežiūros įstaigos (toliau – ASPĮ) yra pasirengusios pildyti sveikatos pažymėjimus elektroniniu būdu, dalis sveikatos pažymėjimų į VSS IS yra suvedami ugdymo įstaigose dirbančių visuomenės sveikatos specialistų. Toks sveikatos pažymėjimo duomenų gavimas iš dviejų šaltinių yra laikinas, tačiau būtinas procesas, kol bus pilnai pasiruošta sveikatos pažymėjimų duomenų perdavimui per ESPBI IS.

Nuo 2018 m. birželio 1 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nutarimu sveikatos pažymėjimo duomenys visose ASPĮ pildomi tik elektroniniu būdu. Šie duomenys iš ESPBI IS į VSS IS perduodami automatiškai. Profilaktinį vaiko sveikatos patikrinimą atlikusių asmens sveikatos priežiūros bei odontologijos paslaugas teikiančių įstaigų kontaktinė informacija VSS IS iki šiol įkeliama rankiniu būdu. ESPBI IS kaupdama sveikatos pažymėjimo duomenis naudoja Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos Sveikatos priežiūros įstaigų licencijavimo informacinės sistemos (SPILIS) bei Odontologų rūmų Odontologijos licencijų registro informaciją. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, siekiant gauti tikslius įstaigų duomenis, VSS IS reikalinga sąveika su Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos Sveikatos priežiūros įstaigų licencijavimo informacine sistema (SPILIS) bei Odontologų rūmų Odontologijos licencijų registru. Siūlomi du nauji išoriniai duomenų šaltiniai ir iš jų planuojami gauti duomenys nurodyti 1 paveiksle.

5. PRIEDAI

5.1. Mokinio sveikatos pažymėjimo projektas

_____ (data)

Vardas: _____ Pavardė _____ Gimimo data _____

1. Fizinės būklės įvertinimas:

Ūgis _____ cm, svoris _____ kg

KMI _____, : per mažas, normalus, antsvoris, nutukimas.

2. Sveikatos būklės vertinimas:

- Vaikas gali dalyvauti ugdymo veikloje, be apribojimų.
- Vaikas gali dalyvauti ugdymo veikloje, laikantis rekomendacijų

Liga/sutrikimas (TLK kodas /ligos pavadinimas)	Rekomendacijos ir pirmosios pagalbos priemonės dalyvaujant mokiniui ugdymo veikloje

Pritaikytas maitinimas / rekomendacijos

Fizinio ugdymo grupė: pagrindinė, parengiamoji, specialioji. atleistas

Kita svarbi informacija: _____

Asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiantis gydytojas / slaugytojas, užpildęs pažymėjimą

(Vardas, pavardė, parašas)

Įstaigos pavadinimas _____ Kontaktinis telefono Nr. _____

Dantų ir žandikaulių būklės įvertinimas:

Pieniniai dantys: k___p___ i___ Nuolatiniai dantys: K___ P___ I___

(įrašyti skaičių, jei nėra dantų brūkšni / - /)

Sąkandžio patologija: nėra , pavienių dantų , žandikaulių .

Odontologas ar asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiantis gydytojas

(Vardas, pavardė, parašas)

Įstaigos pavadinimas _____ Kontaktinis telefono Nr. _____

5.2. Rekomendacijų vaikų dalyvavimui ugdymo veikloje sąrašas ir skubios pagalbos poreikis

Filtras: Data: ; **Ugdymo įstaigos tipas:** ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokykla, profesinio mokymo įstaiga ; **Ugdymo įstaiga:** x mokykla; **Klasė:** Visos;

Lytis: Moterys/Vyrai; **Amžius:** nuo iki

Vardas	Pavardė	Pažymėjimo išrašymo data	Klasės Nr./ Grupės Nr.	Rekomendacijos dalyvavimui veikloje	Priežastis	Vaikui gali prireikti skubios pagalbos mokykloje	Priežastis
			„Drugeliai“			Taip	
			1a			Ne	

5.3. Vaikų sąrašas pagal fizinio pajėgumo grupes

Filtras: Metai: ; **Ugdymo įstaigos tipas:** ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokykla, profesinio mokymo įstaiga. **Ugdymo įstaiga:** xxx mokykla; **Klasė:** Visos; **Lytis:** Moterys/Vyrai; **Fizinio pajėgumo grupė(-ės):** Visos; **Amžius:** nuo iki.

Klasės Nr. / Grupės Nr.	Vardas	Pavardė	Pažymėjimo išrašymo data	Fizinio pajėgumo grupė	Atleidimas nuo kūno kultūros pamokų iki	Rekomendacijos dalyvavimui ugdymo veikloje
„Drugeliai“				Pagrindinė	–	
					–	

5.4. Ugdymo įstaigos sveikatos rodiklių suvestinė

Filtrai: Data: ; Savivaldybė: xxx r. sav. Ugdymo įstaigos tipas: ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokykla, profesinio mokymo įstaiga. Ugdymo įstaiga: xxx mokykla; Amžius: nuo iki

Eil. Nr.	Rodiklis	N	Rodiklio reikšmė	Rodiklio reikšmė savivaldybėje	Pokytis nuo praeitų metų
1.	Vaikų, lankančių ugdymo įstaigą, skaičius				
2.	Vaikų, pristačiusių pilnai užpildytą 027-1/a formą, dalis (%)				
3.	Vaikų, kurių 027-1/a formos I dalis "Fizinės būklės įvertinimas" pilnai užpildyta, dalis (%)				
4.	Vaikų, kurių 027-1/a formos II dalis "Dantų ir žandikaulių būklės įvertinimas" pilnai užpildyta, dalis (%)				
5.	Vaikų, galinčių dalyvauti ugdymo veikloje be jokių apribojimų, dalis (%)				
6.	Vaikų, turinčių per mažą KMI, dalis (%)				
7.	Vaikų, turinčių normalų KMI, dalis (%)				
8.	Vaikų, turinčių didelį KMI, dalis (atsvoris) (%)				
9.	Vaikų, turinčių labai didelį KMI, dalis (nutukimas)				
10.	Vaikų, turinčių sutrikusią regą, dalis (%)				
11.	Vaikų, priskiriamų pagrindinei fizinio ugdymo grupei, dalis (%)				
12.	Vaikų, priskiriamų parengiamajai fizinio ugdymo grupei, dalis (%)				
13.	Vaikų, priskiriamų specialiajai fizinio ugdymo grupei, dalis (%)				
14.	Vaikų, atleistų nuo kūno kultūros pamokų vieneriems metams, dalis (%)				
15.	Vaikų, kuriems pritaikytas maitinimas, dalis (%)				
16.	Vaikų, turinčių labai žemą bendrą (KPI+kpi) indeksą, dalis (%)				
17.	Vaikų, turinčių žemą bendrą (KPI+kpi) indeksą, dalis (%)				
18.	Vaikų, turinčių vidutinį bendrą (KPI+kpi) indeksą, dalis (%)				
19.	Vaikų, turinčių aukštą bendrą (KPI+kpi) indeksą, dalis (%)				
20.	Vaikų, turinčių labai aukštą bendrą (KPI+kpi) indeksą, dalis (%)				

N - absoliutus asmenų skaičius; **Rodiklio reikšmė** - skaitinė rodiklio reikšmė ugdymo įstaigoje; **Rodiklio reikšmė savivaldybėje** - skaitinė rodiklio reikšmė savivaldybėje; **Vaizdavimas** - pateikiama linija nurodo rodiklio reikšmių pasiskirstymą savivaldybėje pagal kvartilius (žalia spalva paryškinta sritis, kuri apima 50% reikšmių). Atskirai vertikalia linija nurodyta rodiklio reikšmė savivaldybėje, o apskritimu - ugdymo įstaigos rodiklio reikšmė; **Pokytis** - pateikiama skaitinė ugdymo įstaigos rodiklio pokyčio reikšmė, kuri vaizduojama su "+" ženklu, jei reikšmė padidėjo, palyginus su praėjusiais metais ir "-", jei sumažėjo. Rodiklio pokytis bus pateikiamas rausva spalva, jei tai reiškia statistiškai reikšmingą rodiklio pokytį, palyginti su praėjusių metų reikšme ir balta, jei pokytis nebuvo statistiškai reikšmingas, palyginus su praeitų metų rodiklio reikšme.

Pastaba. 1-20 rodiklis apima tik tuos vaikus, kurie ugdymo įstaigai pristatė Formą Nr. 027-1/

Eil. Nr.	Rodiklis	N	Rodiklio reikšmė	Min	Max	Rodiklio reikšmė savivaldybėje	Pokytis nuo praeitų metų
21.	Ligotumas kraujo ir kraujodaros organų ligomis bei tam tikrais sutrikimais, susijusiais su imuniniais mechanizmais (D50-D89)(1000 vaikų)						
22.	Ligotumas endokrininėmis ir medžiagų apykaitos ligomis (E00-E90)(1000 vaikų)						
23.	Ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimais (F00-F99)(1000 vaikų)						
24.	Ligotumas nervų sistemos ligomis (G00-G99)(1000 vaikų)						
25.	Ligotumas akies ir jos priedinių organų ligomis (H00-H59)(1000 vaikų)						
26.	Ligotumas ausies ir speninės ataugos ligomis (H60-H95)(1000 vaikų)						
27.	Ligotumas kraujotakos sistemos ligomis (I00-I99)(1000 vaikų)						
28.	Ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis (J00-J99)(1000 vaikų)						
29.	Ligotumas virškinimo sistemos ligomis (K00-K93)(1000 vaikų)						
30.	Ligotumas odos ir poodžio ligomis (L00-L99)(1000 vaikų)						
31.	Ligotumas jungiamojo audinio ir raumenų bei skeleto sistemos ligomis (M00-M99)(1000 vaikų)						
32.	Ligotumas lytinėmis ir šlapimo sistemų ligomis (N00-N99)(1000 vaikų)						
33.	Susižalojimų, apsinuodijimų ir tam tikrų išorinių poveikių padarinių skaičius (S00-T98)(1000 vaikų)						
34.	Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V00-Y89)(100 000 vaikų)						

N - absoliutus asmenų skaičius; Rodiklio reikšmė ugdymo įstaigoje - skaitinė rodiklio reikšmė pasirinktoje ugdymo įstaigoje; **Min** - minimali rodiklio skaitinė reikšmė ugdymo įstaigoje; **Max** - maksimali rodiklio skaitinė reikšmė ugdymo įstaigoje; **Rodiklio reikšmė savivaldybėje** – skaitinė rodiklio reikšmė savivaldybėje; **Vaizdavimas** - pateikiama linija nurodo rodiklio reikšmių pasiskirstymą ugdymo įstaigoje pagal kvartilius (žalia spalva paryškinta sritis, kuri apima 50% reikšmių). Atskirai vertikalia linija rodiklio reikšmė savivaldybėje, o apskritimu – rodiklio reikšmė ugdymo įstaigoje; **Pokytis** - pateikiama skaitinė ugdymo įstaigos rodiklio pokyčio reikšmė, kuri vaizduojama su „+“ ženklu, jei reikšmė padidėjo, palyginus su praėjusiais metais ir „-“, jei sumažėjo. Rodiklio pokytis bus pateikiamas rausva spalva, jei tai reiškia statistiškai reikšmingą rodiklio pokytį, palyginti su praėjusių metų reikšme ir balta, jei pokytis nebuvo statistiškai reikšmingas, palyginus su praeitų metų rodiklio reikšme.

5.5. Savivaldybėje besimokančių vaikų sveikatos rodiklių suvestinė

Filtras: Metai: 2017; **Ugdymo įstaigos tipas:** ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokykla. **Ugdymo įstaigos savivaldybė:** xxx r. sav.; **Amžius:** nuo iki . ; **Lytis:** Vyrų/Moterys

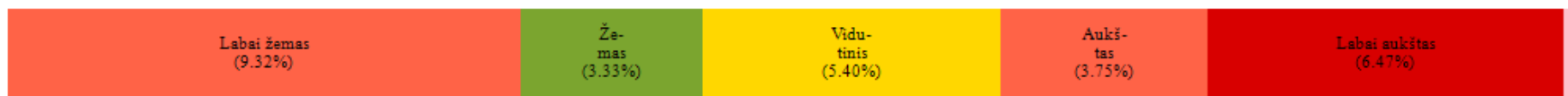
Eil. Nr.	Rodiklis	N	Rodiklio reikšmė savivaldybėje	Min	Max	Rodiklio reikšmė Lietuvoje	Pokytis nuo praicitų metų
1.	Vaikų, lankančių ugdymo įstaigas savivaldybėje, skaičius						
2.	Vaikų, galinčių dalyvauti ugdymo veikloje be jokių apribojimų, dalis (%)						
3.	Vaikų, turinčių per didelį KMI, dalis (%)*						
4.	Vaikų, turinčių sutrikusią regą, dalis (%)						
5.	Vaikų turinčių per aukštą bendrą (KPI+kpi) indeksą, dalis (%)**						
6.	Vaikų, atleistų nuo kūno kultūros pamokų vieneriems metams, dalis (%)						
7.	Vaikų, kuriems pritaikytas maitinimas, dalis (%)						
8.	Socialiai remiamų vaikų skaičius (1000 vaikų)						

*Vaikų pasiskirstymas pagal kūno masės indekso grupes:

1 - Nenurodyta (0.17%)

**Vaikų pasiskirstymas pagal dantų ėduonies intensyvumą (KPI indeksas, kur K - ėduonies pažeistų dantų skaičius, P - plombuotų dantų skaičius, I - išrautų nuolatinių dantų skaičius):

1 - Nenurodyta (0.45%)

Pastaba. 1-4 rodiklis apima tik tuos vaikus, kurie ugdymo įstaigai pristatė Formą Nr. 027-1/a. 5 rodiklis apima visus ugdymo įstaigas lankančius vaikus.

Eil. Nr.	Rodiklis	N	Rodiklio reikšmė savivaldybėje	Min	Max	Rodiklio reikšmė Lietuvoje	Pokytis nuo praėjusių metų
9.	Ligotumas kraujo ir kraujodaros organų ligomis bei tam tikrais sutrikimais, susijusiais su imuniniais mechanizmais (D50-D89)(1000 vaikų)						
10.	Ligotumas endokrininėmis ir medžiagų apykaitos ligomis (E00-E90)(1000 vaikų)						
11.	Ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimais (F00-F99)(1000 vaikų)						
12.	Ligotumas nervų sistemos ligomis (G00-G99)(1000 vaikų)						
13.	Ligotumas akies ir jos priedinių organų ligomis (H00-H59)(1000 vaikų)						
14.	Ligotumas ausies ir speninės ataugos ligomis (H60-H95)(1000 vaikų)						
15.	Ligotumas kraujotakos sistemos ligomis (I00-I99)(1000 vaikų)						
16.	Ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis (J00-J99)(1000 vaikų)						
17.	Ligotumas virškinimo sistemos ligomis (K00-K93)(1000 vaikų)						
18.	Ligotumas odos ir poodžio ligomis (L00-L99)(1000 vaikų)						
19.	Ligotumas jungiamojo audinio ir raumenų bei skeleto sistemos ligomis (M00-M99)(1000 vaikų)						

5.7. Vaikų apsilankymų pas visuomenės sveikatos specialistą ataskaita

Periodas nuo: iki:

Filtrai: Apskritis: xxx apskr.; Savivaldybė: xxx m. sav. **Ugdymo įstaigos tipas:** ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokykla. **Ugdymo įstaiga:** xxx mokykla; **Klasės Nr.:** Visi; **Priežastis:** Visos; **Amžius nuo: iki ;** **Lytis:** Moterys/Vyrai.

Ugdymo įstaiga	Klasės Nr./Grupės Nr.	Apsilankymo data	Priežastis	Pobūdis	Papildoma informacija
	1a klasė		Negalavimas	Pirminis	ūmi virusinė infekcija, temperatūra 36.6
	„Drugeliai“		Negalavimas	Pirminis	Galvos skausmas.

5.9. Rekomendacijų dėl pritaikyto maitinimo sąrašas

Filtrai: **Data:** ; **Ugdymo įstaigos tipas:** ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokykla. **Ugdymo įstaiga:** x mokykla; **Klasės Nr. /Grupės Nr.:** Visos; **Lytis:** Moterys/Vyrai; **Amžius:** nuo iki

Vardas	Pavardė	Pažymėjimo išrašymo data	Klasės Nr. / Grupės Nr.	Rekomendacijos dėl pritaikyto maitinimo	Priežastis
			„Drugeliai“	-	-
			1a		

5.10. Lietuvos vaikų dantų ir žandikaulių būklės ataskaita

Filtrai: Metai: ; Apskritis; Ugdymo įstaigos tipas: ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokykla. Ugdymo įstaigos savivaldybė: Visos; **Klasės Nr./Grupės Nr.:** Visi; **Amžius nuo:** iki; ; **Lytis:** Moterys/Vyrai.

Teritorija	Vaikų, pateikusių formą 027-1, dalis, proc.	kpi indeksas	KPI indeksas	kpi+KPI indeksas	Vaikų, neturinčių blogų dantų, dalis, proc.

5.11. Vaikų sąrašas pagal kpi indekso reikšmes

Filtrai: Data: ; Ugdymo įstaigos tipas: ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokykla, profesinio mokymo įstaiga; Ugdymo įstaiga: x mokykla; Klasė/Grupė: Visos; Lytis: Moterys/Vyrai; Amžius: nuo iki.

Vardas	Pavardė	Pažymėjimo išrašymo data	Klasės Nr. / Grupės Nr.	Kpi indekso reikšmė

5.12. Lietuvos vaikų sveikatos rodiklių suvestinė

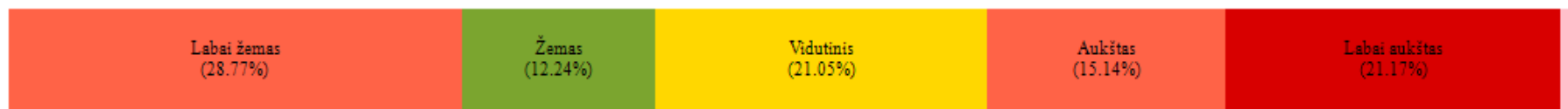
Filtrai: Metai; Ugdymo įstaigos tipas: ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokykla, profesinio mokymo įstaiga; **Amžius:** nuo iki; **Lytis:** Vyras/Moteris

Eil. Nr.	Rodiklis	N	Rodiklio reikšmė	Min	Max	Pokytis nuo praeitų metų
1.	Vaikų, lankančių ugdymo įstaigas savivaldybėje, skaičius					
2.	Vaikų, galinčių dalyvauti ugdymo veikloje be jokių apribojimų, dalis (%)					
3.	Vaikų, turinčių per didelį KMI, dalis (%)*					
4.	Vaikų, turinčių sutrikusią regą, dalis (%)					
5.	Vaikų turinčių per aukštą bendrą (KPI+kpi) indeksą, dalis (%)**					
6.	Vaikų, atleistų nuo kūno kultūros pamokų vieneriems metams, dalis (%)					
7.	Vaikų, kuriems pritaikytas maitinimas, dalis (%)					
8.	Socialiai remiamų vaikų skaičius (1000 vaikų)					

*Vaikų pasiskirstymas pagal kūno masės indekso grupes:

**Vaikų pasiskirstymas pagal dantų ėduonies intensyvumą (KPI indeksas, kur K - ėduonies pažeistų dantų skaičius, P - plombuotų dantų skaičius, I - išrautų nuolatinių dantų skaičius)

1 - Nenurodyta (1.64%)

Pastaba. 1-4 rodiklis apima tik tuos vaikus, kurie ugdymo įstaigai pristatė Formą Nr. 027-1/a. 5 rodiklis apima visus ugdymo įstaigas lankančius vaikus.

Eil. Nr.	Rodiklis	N	Rodiklio reikšmė	Min	Max	Pokytis nuo praeitų metų
9.	Ligotumas kraujo ir kraujodaros organų ligomis bei tam tikrais sutrikimais, susijusiais su imuniniais mechanizmais (D50-D89)(1000 vaikų)					
10.	Ligotumas endokrininėmis ir medžiagų apykaitos ligomis (E00-E90)(1000 vaikų)					
11.	Ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimais (F00-F99)(1000 vaikų)					
12.	Ligotumas nervų sistemos ligomis (G00-G99)(1000 vaikų)					
13.	Ligotumas akies ir jos priedinių organų ligomis (H00-H59)(1000 vaikų)					
14.	Ligotumas ausies ir speninės ataugos ligomis (H60-H95)(1000 vaikų)					
15.	Ligotumas kraujotakos sistemos ligomis (I00-I99)(1000 vaikų)					
16.	Ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis (J00-J99)(1000 vaikų)					
17.	Ligotumas virškinimo sistemos ligomis (K00-K93)(1000 vaikų)					
18.	Ligotumas odos ir poodžio ligomis (L00-L99)(1000 vaikų)					
19.	Ligotumas jungiamojo audinio ir raumenų bei skeleto sistemos ligomis (M00-M99)(1000 vaikų)					
20.	Ligotumas lytinėmis ir šlapimo sistemų ligomis (N00-N99)(1000 vaikų)					
21.	Susižalojimų, apsinuodijimų ir tam tikrų išorinių poveikių padarinių skaičius (S00-T98)(1000 vaikų)					
22.	Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V00-Y89)(100 000 vaikų)					

N - absoliutus asmenų skaičius. **Rodiklio reikšmė** - skaitinė rodiklio reikšmė Lietuvoje. **Min** - minimali rodiklio skaitinė reikšmė tarp Lietuvos savivaldybių. **Max** - maksimali rodiklio skaitinė reikšmė tarp Lietuvos savivaldybių. **Vaizdavimas** - pateikiama linija nurodo rodiklio reikšmių pasiskirstymą tarp savivaldybių pagal kvartilius (žalia spalva paryškinta sritis, kuri apima 50% reikšmių). Apskritimu pavaizduota rodiklio reikšmė Lietuvoje. **Pokytis** nuo praeitų metų - pateikiama skaitinė rodiklio Lietuvoje pokyčio reikšmė, kuri vaizduojama su „+“ ženklu, jei reikšmė padidėjo, palyginus su praėjusiais metais ir „-“, jei sumažėjo. NA – per maža imtis patikimam pokyčiui skaičiuoti.